سُورَةُ طه

ស្វូរោ៉ះត៍ ២០

ត៍ ហ្ស

سُورَةُ طه

الحزب ٣٢

ស៊ូរ៉ោះតូ៍ ២០ ត៍ ហ្វា

មាន ១៣៥ អាយ៉ាស់ ។

ស៊ូរ៉ោះតូ៍ទី ៤៥ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្វ៍ﷻដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻបានដាក់ស៊ូរ៉ោះតូ៍នេះចុះមកនៅឯម៉ាក់កាស់ ។

មគ្គផល - ប្រសិទ្ធភាព

1. اِبْنُ بَابَوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ اَلْمُتَقَدِّمِ فِي سُورَةِ اَلْكَهْفِ، عَنِ اَلْحَسَنِ، عَنْ صَبَّاحٍ اَلْحَذَّاءِ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «لاَ تَدَعُوا قِرَاءَةَ سُورَةِ طه، فَإِنَّ اَللَّهَ يُحِبُّهَا وَ يُحِبُّ مَنْ يَقْرَأُهَا، وَ مَنْ أَدْمَنَ قِرَاءَتَهَا أَعْطَاهُ اَللَّهُ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ، وَ لَمْ يُحَاسِبْهُ بِمَا عَمِلَ فِي اَلْإِسْلاَمِ، وَ أُعْطِيَ فِي اَلْآخِرَةِ مِنَ اَلْأَجْرِ حَتَّى يَرْضَى».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٤٥، ثواب الأعمال:١٠٨.)

១. អ៊ីបនូ បាប៊ូវៃហ្វ៍... អ៊ីសហ្វាក់ ប៊ីន អាំម៉ារបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្វ៍صلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈថា៖ "ចូរកុំចោលស៊ូរ៉ោះតូ៍ ត៍ ហ្វា ព្រោះអល់ឡោះហ្វ៍ﷻទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យស៊ូរ៉ោះតូ៍នេះ ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យអ្នកណាសូត្រស៊ូរ៉ោះតូ៍នេះ ។ អ្នកណាសូត្រស៊ូរ៉ោះតូ៍នេះជាទម្លាប់ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻនឹងឲ្យបញ្ជីអ្នកនោះក្នុងដៃស្តាំថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ព្រះអង្គﷻនឹងទូទាត់អ្នកនោះចំពោះតែអ្វីដែលអ្នកនោះបានធ្វើក្នុងអ៊ីស្លាមទេ ។ នាលោកមុខព្រះអង្គﷻនឹងប្រទានរង្វាន់ឲ្យអ្នកនោះ ទាល់តែអ្នកនោះគាប់ចិត្ត ។"
(ثواب الأعمال: ១០៨)

***

2. وَ مِنْ (خَوَاصِّ اَلْقُرْآنِ): عَنِ اَلنَّبِيِّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ اَلسُّورَةَ أُعْطِيَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ مِثْلَ ثَوَابِ اَلْمُهَاجِرِينَ وَ اَلْأَنْصَارِ، وَ مَنْ كَتَبَهَا وَ جَعَلَهَا فِي خِرْقَةِ حَرِيرٍ خَضْرَاءَ، وَ قَصَدَ إِلَى قَوْمٍ يُرِيدُ اَلتَّزْوِيجَ، لَمْ يُرَدَّ وَ قُضِيَتْ حَاجَتُهُ، وَ إِنْ مَشَى بَيْنَ عَسْكَرَيْنِ يَقْتَتِلاَنِ اِفْتَرَقُوا وَ لَمْ يُقَاتِلْ أَحَدٌ مِنْهُمْ اَلْآخَرَ، وَ إِنْ دَخَلَ عَلَى سُلْطَانٍ كَفَاهُ اَللَّهُ شَرَّهُ، وَ قَضَى لَهُ جَمِيعَ حَوَائِجِهِ، وَ كَانَ عِنْدَهُ جَلِيلَ اَلْقَدْرِ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٤٥، خواصّ القرآن: ٤ «قطعة منه».)

២. ខ៉ាវ៉ាស្ស៍ អាល់-គួរអាន... គេបានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍មកពីព្រះសាស្ដាﷺដែលមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រស៊ូរ៉ោះតូ៍នេះ គេនឹងឲ្យរង្វាន់អ្នកនោះដូចរង្វាន់របស់អ្នកមូហ្ហាយ៊ីរីននិងអ្នកអាន់ស្វារ៍ ។ អ្នកណាសរសេរស៊ូរ៉ោះតូ៍នេះ ដាក់វាក្នុងសំពត់សូត្របៃតង ហើយទៅរកក្រុមមនុស្ស ដោយប៉ងរៀបការ គេនឹងមិនបដិសេធអ្នកនោះទេ ហើយអ្នកនោះនឹងសមបំណង ។ បើអ្នកនោះដើរកាត់មុខយុទ្ធជនពីរនាក់កំពុងប្រយុទ្ធគ្នា ពួកគេនឹងបែកគ្នា ឈប់ប្រយុទ្ធគ្នា ។ បើអ្នកនោះទៅជួបអាជ្ញាធរណា អល់ឡោះហ្វ៍ﷻនឹងហាមឃាត់អំពើអាក្រក់មិនឲ្យពើបពះលើអ្នកនោះទេ ព្រះអង្គﷻនឹងបំពេញសេចក្ដីត្រូវការរបស់អ្នកនោះ អ្នកនោះនឹងមានភាពរុងរឿងនិងមានកិត្យានុភាពនៅចំពោះមុខអាជ្ញាធរនោះ ។"
(خواصّ القرآن: 4 «قطعة منه»)

***

3. وَ عَنِ اَلصَّادِقِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «مَنْ كَتَبَهَا وَ جَعَلَهَا فِي خِرْقَةِ حَرِيرٍ خَضْرَاءَ، وَ رَاحَ إِلَى قَوْمٍ يُرِيدُ اَلتَّزْوِيجَ مِنْهُمْ، تَمَّ لَهُ ذَلِكَ وَ وَقَعَ، وَ إِنْ قَصَدَ فِي إِصْلاَحِ قَوْمٍ تَمَّ لَهُ ذَلِكَ، وَ لَمْ يُخَالِفْهُ أَحَدٌ مِنْهُمْ، وَ إِنْ مَشَى بَيْنَ عَسْكَرَيْنِ اِفْتَرَقَا وَ لَمْ يُقَاتِلْ بَعْضُهُمْ بَعْضاً، وَ إِذَا شَرِبَ مَاءَهَا اَلْمَظْلُومُ مِنَ اَلسُّلْطَانِ، وَ دَخَلَ عَلَى مَنْ ظَلَمَهُ مِنْ أَيِّ اَلسَّلاَطِينِ، زَالَ عَنْهُ ظُلْمُهُ بِقُدْرَةِ اَللَّهِ تَعَالَى، وَ خَرَجَ مِنْ عِنْدِهِ مَسْرُوراً، وَ إِذَا اِغْتَسَلَتْ بِمَائِهَا مَنْ لاَ طَالِبَ لِعُرْسِهَا خُطِبَتْ، وَ سَهُلَ عُرْسُهَا بِإِذْنِ اَللَّهِ تَعَالَى».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٤٥، خواصّ القرآن: ٤ «قطعة منه».)

៣. អាល់-ស្វ៊ទិក្ជ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសរសេរស៊ូរ៉ោះត្ហ៍នេះនៅលើសំពត់សូត្របៃតង ហើយចូលក្នុងចំណោមមនុស្សដោយប៉ងរៀបការ អ្នកនោះនឹងបានសម្រេចដូចសេចក្តីប្រាថ្នា ។ បើអ្នកនោះមានបំណងផ្សះផ្សាជាមួយអ្នកផង អ្នកនោះនឹងបានសម្រេច មិនមានពួកគេណាម្នាក់នឹងប្រឆាំងអ្នកនោះទេ ។ បើអ្នកនោះដើរកាត់មុខអ្នកប្រយុទ្ធពីរនាក់ ពួកគេនឹងបែកគ្នា មិនប្រយុទ្ធគ្នាទេ ។ អ្នកណាផឹកទឹកស៊ូរ៉ោះត្ហ៍នេះ ហើយទៅជួបស្តេចឃោរឃៅណាមួយ ភាពឃោរឃៅមកលើអ្នកនោះនឹងអន់ថយអាស្រ័យព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិអល់ឡោះហ្ វ៍ ﷻ ហើយអ្នកនោះត្រឡប់មកវិញដោយសេចក្តីរីករាយ ។ ពេលនារីណាដែលលែងស្វែងរកអាពាហ៍ពិពាហ៍ ងូតទឹកស៊ូរ៉ោះត្ហ៍នេះ នារីនោះនឹងបានរៀបការយ៉ាងស្រួលអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ ។" (خواصّ القرآن: 4 «قطعة منه»)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ៍ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

طه ١

១. ត្ហ៍ ហ្វា ។

مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ٢

២. [ម្នាលសាស្តាមូហាំម៉ាដ់អឺយ] យើងពុំបានបើកឲ្យអ្នកដឹងគួរអានដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នករងទុក្ខ[ច្រើន]ទេ ។

إِلَّا تَذۡكِرَةٗ لِّمَن يَخۡشَىٰ ٣

៣. តែ[យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងគួរអាន] ដើម្បីជាសេចក្តីរំឭកសម្រាប់អ្នកណាដែលខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្វ៍]ទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១-៣

1. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ هَاشِمٍ عَنْ أَعْمَشَ بْنِ عِيسَى عَنْ حَمَّادٍ الطيافي [الطَّنَافِسِيِّ عَنِ الْكَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ قَالَ لِي

كَمْ لِمُحَمَّدٍ اسْمٌ فِي الْقُرْآنِ قَالَ قُلْتُ اسْمَانِ أَوْ ثَلَاثٌ فَقَالَ يَا كَلْبِيُّ لَهُ عَشَرَةُ أَسْمَاءَ

១. អ៊ុ ប ន ហ្ហ៊ីម ប៊ិ ន ហ្ហ ស ស ្ម ីម បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាក ្ត ់ ម ស ្ម ់ ប៊ិ ន អ ្ម ីសា តមកពី អាស ្ម ់ ម ៉ ា ដ ្ដ ់ អាល់-ត ្ត ៌ យ ៉ ា ហ ្ម ី តមកពី អាល់-កាល់ ប ី ដែលបានថ្លែងថា អាប ូ អ ុ ប ់ ឌ ុ ល ឡ ្ហ ះ ហ ្ហ ៌ (صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ប្រាប់ខ ្ញ ុ ំ ថ ា ៖ "តើមានឈ ្ម ោ ះ ប ុ ន ្ម ានន ៅ ក ្ន ុ ងគ ្ម ូ រអ ា ន ស ម ្ព ា ប ់ ម ូ ហ ្ម ា ំ ម ៉ ា ដ ្ដ (صلى الله عليه وآله وسلم) ?" ខ ្ញ ុ ំ ប ា ន ទ ូ ល ថ ា ៖ "មានឈ ្ម ោ ះ ព ី រ ឬ ប ី ។" ព ្រ ះ អ ង ្ គ (صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថ ា ៖ "កាល ់ ប ី អ ឺ យ ព ្រ ះ អ ង ្ គ (صلى الله عليه وآله وسلم) មានព ្រ ះ ន ា ម ដ ប ់ គ ឺ ៖

وَ ما مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ

*[៣:១៤៤] **ម ូ ហ ្ម ា ំ ម ៉ ា ដ ្ដ (អ ា ល ់ - រ ៉ ា ស ូ ល)** ។ ម ុ ន គ េ ម ា ន ស ា ស ្ត ា ជ ា ច ្រ ើ ន ប ា ន ច ា ក ល ោ ក ន េ ះ ទ ៅ ហ ើ យ ។*

وَ مُبَشِّراً بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ

*[៦១:៦] ឲ ្យ ដ ំ ណ ឹ ង ល ្អ ថ ា ន ឹ ង ម ា ន ព ្រ ះ ស ា ស ន : ទ ូ ត ម ួ យ អ ង ្ គ ក ្រ ោ យ ព ី ខ ្ញ ុ ំ ដ ែ ល ម ា ន ន ា ម ថ ា **អ ា ស ់ ម ៉ ា ដ ្ដ** ។"*

وَ لَمَّا قامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَداً

*[៧២:១៩] ពេ ល **ប ា រ ប ម ្រ ើ រ ប ស ់ អ ល ់ ឡ ្ហ ះ ហ ្ហ ៌ (អ ុ ប ់ ឌ ុ ល ឡ ្ហ ះ ហ ្ហ ៌)** ប ា ន ក ្រ ោ ក ឈ រ ដ ើ ម ្ប ី ប ូ ង ស ូ ង ព ្រ ះ អ ង ្ គ ព ួ ក គ េ ប ា ន ម ក ជ ៀ ត គ ្ន ា ព ី ម ុ ខ គ េ ។*

وَ طه ما أَنْزَلْنا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقى

*[២០:១] **ត ្ត ៌ ហ ្ហ** ។ [២០:២] យ ើ ង ព ុ ំ ប ា ន ប ើ ក ឲ ្យ អ ្ន ក ដ ឹ ង គ ្ម ូ រ អ ា ន ដ ើ ម ្ប ី ធ ្វ ើ ឲ ្យ អ ្ន ក រ ង ទ ុ ក ្ខ ទ េ ។*

وَ يس وَ الْقُرْآنِ الْحَكِيمِ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ عَلى صِراطٍ مُسْتَقِيمٍ

*[៣៦:១] **យ ៉ ា ស ុ ីន** ។ [៣៦:២] ស ូ ម ស ្ព ថ ច ំ ព ោ ះ ព ្រ ះ គ ម ្ព ី រ គ ្ម ូ រ អ ា ន ប ្រ ក ប ដ ោ យ ញ ា ណ ប ា រ ម ី [៣៦:៣] ការ ពិ ត អ ្ន ក ជ ា ស ា ស ្ត ា ម ្ន ា ក ់ ក ្ន ុ ង ច ំ ណ ោ ម ស ា ស ្ត ា ទ ាំ ង ឡ ា យ [៣៦:៤] ន ៅ ល ើ ម ា គ ៌ ា ត ្រ ង ់ ត ្រ ូ វ ។*

وَ ن وَ الْقَلَمِ وَ ما يَسْطُرُونَ وَ ما أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

*[៦៨:១] **ន ូ ន** ។ ស ូ ម ស ្ព ថ ច ំ ព ោ ះ ប ៉ ា ក ក ា ន ិ ង អ ្វ ី ដ ែ ល ព ួ ក គ េ ស រ ស េ រ [៦៨:២] ក ្ន ុ ង ន ា ម ន ៃ ព ្រ ះ ឧ ប ក ា រ គ ុ ណ ប ស ់ ព ្រ ះ ម ្ហ ា ស ់ អ ្ន ក អ ្ន ក ព ុ ំ ម ែ ន ម ន ុ ស ្ស ว ิ ก ล ช า ว ิ ต ท ี ่ ด ี ท ี ่ ส ุ ด ។*

وَ يا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ

*[៧៣:១] **អ ្ន ក ដ ណ ្ដ ប ់ ស ំ ល ៀ ក ប ំ ព ា ក ់ អ ឺ យ (អ ា ល ់ - ម ុ ស ្ស ា ំ ម ិ ល)***

وَ يا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ

[٧٤:١] ***អ្នកដណ្តប់ខ្លួនអើយ (អាល់-មុដ្ដាស្ស៊ីរ)*** *។*

وَ قَدْ أَنْزَلَ اللهُ إِلَيْكُمْ ذِكْراً رَسُولًا. فَالذِّكْرُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ نَحْنُ أَهْلُ الذِّكْرِ فَاسْأَلْ يَا كَلْبِيُّ عَمَّا بَدَا لَكَ

*[٦٥:١٠] អល់ឡោះហ៊ានប្រទានចុះមកឲ្យពួកអ្នកនូវ**ព្រះកម្រើនរំឭក**ម្នាក់ (**អាល់-ស៊ីករ៉**) [٦٥:١١] ព្រះសាសនៈទូតមួយរូប ។* ព្រះកម្រើនរំឭក (ស៊ីករ៉) ជាឈ្មោះមួយ ក្នុងចំណោមឈ្មោះច្រើន របស់ម៉ូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៊ីﷺ ។ យើងជាព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭក (អាស្ល៊ុលុល-ស៊ីករ៉) ។ កាល់ប៊ីអ៊ីយ ចូរសួរមកចុះតាមតែលោកនឹកឃើញ ។"

قَالَ فَأُنْسِيتُ وَ اللهِ الْقُرْآنَ كُلَّهُ فَمَا حَفِظْتُ مِنْهُ حَرْفاً أَسْأَلُهُ عَنْهُ. (بصائر الدرجات : الجزء ١ الصفحة ٥١٢)

លោកបានថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ។ ខ្ញុំភ្លេចគ្ងីរអានទាំងអស់តែម្តង ។ ខ្ញុំមិននឹកឃើញ ឃ្លាណាមួយសោះដើម្បីសួរព្រះអង្គ ។" (بصائر الدرجات 1: 512)68:1-3

***

2. أَبُو إِسْحَاقَ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ اَلثَّعْلَبِيُّ، صَاحِبُ اَلتَّفْسِيرِ: فِي تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى: طه، قَالَ: قَالَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلصَّادِقُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): « طه طَهَارَةُ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)». ثُمَّ قَرَأَ: "إِنَّمَا يُرِيدُ اَللهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ اَلرِّجْسَ أَهْلَ اَلْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً".** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٤ , صفحة ٤٦٤، تفسير الثعلبي: ٧٥ «مخطوط»،العمدة: ٣٨.)

២. អាប៊ូ អ៊ីសហ្ហាក់ ប៊ិន ម៉ូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម អាល់-ស្ហ្ការ៉ាប៊ី អ្នកចងក្រងតាហ្ស៊ីរ បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡា *"ត៊ូ ហ្ហា"* ថា យ៉ាកុ៊ហ្ហារ ប៊ិន ម៉ូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៊ីមានវចនៈថា៖ "ត៊ូ ហ្ហា ជាសេចក្ដីបរិសុទ្ធ (طهارة) របស់បណ្តាព្រះរាជកុលដ្ឋានអាស្ល៊ុលុល-បៃត៑ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រថា៖ *"[٣٣:٣٣] សមាជិកនៃគេហដ្ឋានអ៊ីយអល់ឡោះហ៊ីគ្រាន់តែប្រាថ្នាឲ្យពួកអ្នកចាកផុតពីមន្ទិល ហើយព្រះអង្គប្រាថ្នាសំអាតពួកអ្នកឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះស្អាតតែប៉ុណ្ណោះទេ ។"*
(تفسير الثعلبي:75،«مخطوط» العمدة :38)

***

3. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو اَلْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ اَلزَّنْجَانِيُّ، فِيمَا كَتَبَ إِلَيَّ عَلَى يَدَيْ عَلِيِّ بْنِ أَحْمَدَ اَلْبَغْدَادِيِّ اَلْوَرَّاقِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ اَلْمُثَنَّى اَلْعَنْبَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللهِ بْنُ أَسْمَاءَ، قَالَ: حَدَّثَنَا جُوَيْرِيَةُ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ سَعِيدٍ اَلثَّوْرِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللهِ، مَا مَعْنَى قَوْلِ اَللهِ عَزَّ وَ جَلَّ: طه ؟ قَالَ: «طه: اِسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اَلنَّبِيِّ (صَلَّى اَللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ مَعْنَاهُ: يَا طَالِبَ اَلْحَقِّ اَلْهَادِيَ إِلَيْهِ "مٰا أَنْزَلْنٰا عَلَيْكَ اَلْقُرْآنَ لِتَشْقىٰ" بَلْ لِتَسْعَدَ بِهِ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٤٨، معاني الأخبار , جلد١ , صفحة ٢٢)

៣. អ៊ីបន ប៉ាបាវ៉ៃហ៊ូ... ស៊ីហ្ហយ៉ាន ប៊ិន សាអ៊ីដ្ដ អាល់-ស្ហ៊ីរ៉ីបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ យ៉ាកុ៊ហ្ហារ ប៊ិន ម៉ូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៊ី ប៊ិន អ៊ីលី ប៊ិន អាល់-ហ៊ូសៃន ប៊ិន អ៊ីលី ប៊ិន អាប៊ូ ត៊ីលិប ﷺ ថា៖ "បុត្រ

រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺអឺយ តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ﷻ *ត៏ ហ្វា* មានន័យថាអ្វី ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ត៏ ហ្វា ជាព្រះនាមមួយក្នុងចំណោមព្រះនាមទាំងឡាយរបស់ព្រះសាស្តាﷺដែលមានអត្ថន័យថា "ឱអ្នកស្វែងរកសេចក្តីពិតអឺយ (يا طالب الحق), មគ្គុទេសក៏ដឹកនាំទៅរកព្រះអង្គﷻ (الهادي إليه) *[២០:២] យើងពុំបានបើកឲ្យអ្នកដឹងគួរអានដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នករងទុក្ខទេ* តែដើម្បីនឹងឲ្យរីករាយដោយសារគួរអាននេះ ។"" (معاني الأخبار:1/22)

***

4. حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ وُهَيْبِ بْنِ حَفْصٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) عِنْدَ عَائِشَةَ لَيْلَتَهَا، فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لِمَ تُتْعِبُ نَفْسَكَ، وَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ؟ فَقَالَ: يَا عَائِشَةُ، أَ لَا أَكُونُ عَبْداً شَكُوراً؟».

៤. មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាក់គូប... អាប៊ូ បាស៊្មៀរបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារﷺដែលមានវចនៈថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺបាននៅជាមួយអ៊ែស្វាស់ ក្នុងយប់របស់អ៊ែស្វាស់ ។ អ៊ែស្វាស់បានទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺអឺយ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻបានអត់ឱនឲ្យព្រះអង្គﷺហើយ ទាំងបាបមុនៗ និងបាបក្រោយៗ ។ ដូច្នេះហេតុអ្វីព្រះអង្គﷺធ្វើបាបខ្លួនឯង ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ែស្វាស់អឺយ ខ្ញុំﷺមិនគួរដឹកនាំខ្លួនជាបាវដែលដឹងព្រះគុណទេឬ ?"

قَالَ: «وَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) يَقُومُ عَلَى أَطْرَافِ أَصَابِعِ رِجْلَيْهِ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى: {طه ما أَنْزَلْنا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقى}».

អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារﷺមានវចនៈថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺតែងតែឈរលើម្រាមជើង ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១] ត៏ ហ្វា ។ [២០:២] យើងពុំបានបើកឲ្យអ្នកដឹងគួរអានដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នករងទុក្ខទេ ។"* (الكافي 2: 95/ 6)

***

5. فِي كِتَابِ مَقْتَلِ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لِأَبِي مِخْنَفٍ رَحِمَهُ اَللَّهُ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ قَالَ لِمُجَمِّعِ بْنِ يَزِيدَ لَعَنَهُ اَللَّهُ: أَنَا اِبْنُ مَنْ أَشْرَقَتْ عَلَيْهِ شَجَرَةُ طُوبَى وَ أَنَا اِبْنُ مَنْ هُوَ: «طه * مٰا أَنْزَلْنٰا عَلَيْكَ اَلْقُرْآنَ لِتَشْقىٰ». (تفسير نور الثقلين , جلد ٣ , صفحة ٣٦٦)

៥. នៅក្នុងសាត្រា ម៉ាក៏ទិល អាល់-ហ៊្សសែន៍ﷺ របស់អាប៊ូ ម៉ាខ៏ណាហ្វ់ អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ៊្សសែន៍ﷺ មានវចនៈចំពោះអង្គប្រជុំរបស់យ៉ាស៊ីដ្ឋ៍ថា៖ "ខ្ញុំﷺជាព្រះរាជបុត្រﷺរបស់មហាបុគ្គលﷺដែលគេបានបង្ហាញដើមទូបា ។ ខ្ញុំﷺជាព្រះរាជបុត្រﷺរបស់មហាបុគ្គលﷺដែលជា *[២០:១] ត៏ ហ្វា ។ [២០:២] យើងពុំបានបើកឲ្យអ្នកដឹងគួរអានដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នករងទុក្ខទេ ។"* (តាហ្វ់សៀរ នូរ អាល់-ស្វាក៏ឡែន៍ វគ្គ២០ ហ្វាឌីស្ស៦)

تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ ٱلْأَرْضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلْعُلَى ﴿٤﴾

៤. ជាការបើកឲ្យដឹងមកពីព្រះដែលបានបង្កើតផែនដីនិងមេឃខ្ពស់ទាំងឡាយ ។

ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ۝٥

٥. [គឺអល់ឡោះហ្ន៑] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាធម៌ [ដែលប្រទានសម្បត្ដិឲ្យសត្វលោកទាំងអស់ ហើយ] ទ្រង់សម្ដែងព្រះឆន្ទ:ព្រះអង្គលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤-៥

1. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ اَلدَّقَّاقُ رَحِمَهُ اَللَّهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلْكُوفِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ اَلْبَرْمَكِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا اَلْحُسَيْنُ بْنُ اَلْحَسَنِ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَنِ اَلْعَرْشِ وَ اَلْكُرْسِيِّ فَقَالَ إِنَّ لِلْعَرْشِ صِفَاتٍ كَثِيرَةً مُخْتَلِفَةً لَهُ فِي كُلِّ سَبَبِ وَضْعٍ فِي اَلْقُرْآنِ صِفَةٌ عَلَى حِدَةٍ فَقَوْلُهُ "رَبُّ اَلْعَرْشِ اَلْعَظِيمِ" يَقُولُ اَلْمُلْكُ اَلْعَظِيمُ وَ قَوْلُهُ "اَلرَّحْمٰنُ عَلَى اَلْعَرْشِ اِسْتَوىٰ" يَقُولُ عَلَى اَلْمُلْكِ اِحْتَوَى وَ هَذَا مُلْكُ اَلْكَيْفُوفِيَّةِ فِي اَلْأَشْيَاءِ.

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ៑ បានថា៖ "អ៊ូ្លលី ប៊ិន អាស្ប៉ាម៉ាដ្ដ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អ៊ីមរ៉ន អាល់-ដ្ហាកូ៑ ២ បានប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ូ្ចប់ឌ្ចុលឡោះហ្ន៑ អាល់-គូហ្ជ៑ តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-បារ៉ម៉ាក់គី តមកពី អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៑ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាសាន់ តមកពីឪពុកលោក តមកពី ហ្ហាណាន់ ប៊ិន ស៊ូ្ដ្ដ ដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ូ្ចប់ឌ្ចុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះរាជបល្ល័ង្ក(العرش) និងព្រះអាសន:(الكرسي) ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ព្រះរាជបល្ល័ង្កមានគុណសម្បត្ដិផ្សេងៗជាច្រើន ។ លក្ខន្ដិក:នីមួយៗរបស់ព្រះរាជបល្ល័ង្កមាននូវគុណសម្បត្ដិមួយ ដែលគេដាក់នៅក្នុងគ្ន ារអានដាច់ឡែកគ្នា ។ ដូច្នេះព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[២៧:២៦] ព្រះអង្គជាម្ចាស់ព្រះរាជបល្ល័ង្កដ៏មហាថ្កុំថ្កើង* ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលអំពីព្រះរាជាណាចក្រដ៏ឧត្ដុង្គឧត្ដម ។ ឯព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[២០:៥] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាធម៌ទ្រង់សម្ដែងព្រះឆន្ទ:ព្រះអង្គលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក* ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ព្រះអង្គ ﷻ ក្ដាប់ព្រះរាជាណាចក្រ ។" ព្រះរាជាណាចក្រនេះគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សព្វសារពើ ។

ثُمَّ اَلْعَرْشُ فِي اَلْوَصْلِ مُتَفَرِّدٌ مِنَ اَلْكُرْسِيِّ لِأَنَّهُمَا بَابَانِ مِنْ أَكْبَرِ أَبْوَابِ اَلْغُيُوبِ وَ هُمَا جَمِيعاً غَيْبَانِ وَ هُمَا فِي اَلْغَيْبِ مَقْرُونَانِ لِأَنَّ اَلْكُرْسِيَّ هُوَ اَلْبَابُ اَلظَّاهِرُ مِنَ اَلْغَيْبِ اَلَّذِي مِنْهُ مَطْلَعُ اَلْبِدَعِ وَ مِنْهُ اَلْأَشْيَاءُ كُلُّهَا وَ اَلْعَرْشُ هُوَ اَلْبَابُ اَلْبَاطِنُ اَلَّذِي يُوجَدُ فِيهِ عِلْمُ اَلْكَيْفِ وَ اَلْكَوْنِ وَ اَلْقَدْرِ وَ اَلْحَدِّ وَ اَلْأَيْنِ وَ اَلْمَشِيَّةِ وَ صِفَةِ اَلْإِرَادَةِ وَ عِلْمُ اَلْأَلْفَاظِ وَ اَلْحَرَكَاتِ وَ اَلتَّرْكِ وَ عِلْمُ اَلْعَوْدِ وَ اَلْبَدْءِ فَهُمَا فِي اَلْعِلْمِ بَابَانِ مَقْرُونَانِ لِأَنَّ مُلْكَ اَلْعَرْشِ سِوَى مُلْكِ اَلْكُرْسِيِّ وَ عِلْمَهُ أَغْيَبُ مِنْ عِلْمِ اَلْكُرْسِيِّ فَمِنْ ذَلِكَ قَالَ "رَبُّ اَلْعَرْشِ اَلْعَظِيمِ" أَيْ صِفَتُهُ أَعْظَمُ مِنْ صِفَةِ اَلْكُرْسِيِّ وَ هُمَا فِي ذَلِكَ مَقْرُونَانِ

ព្រះរាជបល្ល័ង្កជាសម្ព័ន្ធទំនាក់ទំនងតែមួយគត់សម្រាប់ព្រះអាសន: ពីព្រោះទាំងពីរនេះជាទ្វារពីរធំជាងគេបំផុតក្នុងចំណោមបណ្ដាទ្វារនៃអទិស្សមានការណ៍(អ្វីដែលមិនអាចមើលឃើញ) ហើយទាំងពីរនេះបាំងបាត់មើលមិនឃើញទេ ។ នៅក្នុងអទិស្សមានការណ៍ ទាំងពីរនេះមានទំនាក់ទំនងគ្នា ពីព្រោះព្រះអាសន:ជាទ្វាររបស់ទិស្សមានការណ៍(អ្វីដែលអាចមើលឃើញ) ដែលមកពីអទិស្សមានការណ៍ ហើយការចាប់ផ្ដើម(គឺដើមដំបូង)ចេញមកពីអទិស្សមានការណ៍នេះ ហើយសព្វសារពើក៏ចេញមកពីអទិស្សមានការណ៍នេះដែរ ។ ព្រះរាជបល្ល័ង្កជាទ្វារក្នុង (ដែលភាគតិចណាស់ស្គាល់) នៅក្នុងទ្វារនេះឯងដែលគេរកឃើញនូវចំណេះចេះដឹងអំពីគុណសម្បត្ដិទាំងឡាយ, អំពីភពផែនដែនចក្រវាល, អំពីបុព្វវាសនា, អំពីព្រំដែន, អំពីការចិញ្ចឹមជីវិត, អំពីពិព័ណ៌នារបស់បំណង, អំពីចំណេះចេះដឹងអំពីព្រះ

បន្ទូល អំពីចលនានិងអំពីការចៀសវាង, និងអំពីចំណេះចេះដឹងនិវត្តន៍និងដើមកំណើត (ប្រភពដើម) ។ ចំណេះចេះដឹងនៅក្នុងទ្វារទាំងពីរនេះទាក់ទងគ្នា ពីព្រោះព្រះរាជាណាចក្រនៃព្រះរាជបល្ល័ង្ក ផ្សេងពីព្រះរាជាណាចក្រនៃព្រះរាជអាសន: ។ ចំណេះចេះដឹងអំពីព្រះរាជបល្ល័ង្ក មានអាថិកំបាំងជាងចំណេះចេះដឹងអំពីព្រះរាជអាសន:ទៅទៀត ។ ហើយទាំងពីរនេះទាក់ទងគ្នា ក្នុងរឿងនេះ ។"

قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ فَلِمَ صَارَ فِي اَلْفَضْلِ جَارَ اَلْكُرْسِيِّ؟ قَالَ إِنَّهُ صَارَ جَارَهُ لِأَنَّ عِلْمَ اَلْكَيْفُوفِيَّةِ فِيهِ وَ فِيهِ اَلظَّاهِرُ مِنْ أَبْوَابِ اَلْبَدَاءِ وَ أَيْنِيَّتِهَا وَ حَدِّ رَتْقِهَا وَ فَتْقِهَا – فَهَذَانِ جَارَانِ أَحَدُهُمَا حَمَلَ صَاحِبَهُ فِي اَلصَّرْفِ وَ بِمِثْلٍ صَرَّفَ اَلْعُلَمَاءُ و يستدلوا [لِيَسْتَدِلُّوا] عَلَى صِدْقِ دَعْوَاهُمَا لِأَنَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَ هُوَ اَلْقَوِيُّ اَلْعَزِيزُ

ខ្ញុំបានទូលថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ហេតុអ្វីផលបុណ្យបានទៅលើព្រះអាសន: ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "វាហ្ការមកក្នុងព្រះអាសន:នោះ ពីព្រោះចំណេះចេះដឹងអំពីគុណសម្បត្តិទាំងឡាយនៅក្នុងព្រះអាសន:នោះ ហើយទិស្សមានការណ៍ដែលមកពីបណ្តាទ្វារនៃដើមកំណើតនៅក្នុងព្រះអាសន:នោះ នៅរួមគ្នាជាមួយការតភ្ជាប់គ្នានិងការកាត់ផ្តាច់គ្នា ។ ដូច្នេះទាំងពីរនេះនៅជិតគ្នា ។ មួយយោងមួយ គូគ្នាក្នុងការប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមក ដូចការប្តូរគ្នារបស់អ្នកប្រាជ្ញដែលនាំមកនូវភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់សេចក្តីពិតដែលខ្លួនអះអាង ពីព្រោះព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ប្រាថ្នាធ្វើឲ្យអ្នកណាមួយទៅជាឯកទេសស្រេចតែព្រះអង្គ ﷻ ព្រះអង្គ ﷻ ខ្លាំងពូកែ ព្រះអង្គ ﷻ មហាឧត្តុង្គឧត្តម ។

فَمِنِ اِخْتِلاَفِ صِفَاتِ اَلْعَرْشِ أَنَّهُ قَالَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "رَبِّ اَلْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ" وَ هُوَ وَصْفُ عَرْشِ اَلْوَحْدَانِيَّةِ لِأَنَّ قَوْماً أَشْرَكُوا كَمَا قُلْتُ لَكَ قَالَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى "رَبِّ اَلْعَرْشِ" رَبِّ اَلْوَحْدَانِيَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَ قَوْماً وَصَفُوهُ بِيَدَيْنِ فَقَالُوا "يَدُ اَللهِ مَغْلُولَةٌ" وَ قَوْماً وَصَفُوهُ بِالرِّجْلَيْنِ فَقَالُوا وَضَعَ رِجْلَهُ عَلَى صَخْرَةِ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ فَمِنْهَا اِرْتَقَى إِلَى اَلسَّمَاءِ وَ قَوْماً وَصَفُوهُ بِالْأَنَامِلِ فَقَالُوا إِنَّ مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ إِنِّي وَجَدْتُ بَرْدَ أَنَامِلِهِ عَلَى قَلْبِي فَلِمِثْلِ هَذِهِ اَلصِّفَاتِ قَالَ "رَبِّ اَلْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ" يَقُولُ رَبِّ اَلْمَثَلِ اَلْأَعْلَى عَمَّا بِهِ مَثَّلُوهُ – وَ لِلّٰهِ اَلْمَثَلُ اَلْأَعْلىٰ اَلَّذِي لاَ يُشْبِهُهُ شَيْءٌ وَ لاَ يُوصَفُ وَ لاَ يُتَوَهَّمُ فَذَلِكَ اَلْمَثَلُ اَلْأَعْلَى.

អំពីគុណសម្បត្តិផ្សេងៗរបស់ព្រះរាជបល្ល័ង្ក ព្រះទ្រង់ប្រកបដោយសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មានព្រះបន្ទូលថា *[៤៣:៨២] ព្រះម្ចាស់ព្រះរាជបល្ល័ង្ក [ព្រះអង្គទ្រង់ខ្ពង់ខ្ពស់ហ្ការវិស័យ]លើសអ្វីដែលពួកគេរៀបរាប់* វាជាសេចក្តីពិពណ៌នាអំពីព្រះរាជបល្ល័ង្ក នៃតៅហ្ចីដ្ (គឺការមានព្រះតែមួយគត់) ពីព្រោះមនុស្សទេរទៅរកការប្រដូច ដូចដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام កំពុងនិយាយប្រាប់លោក ។ ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មានព្រះបន្ទូលថា *[២៧:២៦] ព្រះអង្គជាព្រះម្ចាស់ព្រះរាជបល្ល័ង្ក* គឺព្រះម្ចាស់ ﷻ របស់តៅហ្ចីដ្ (គឺការមានព្រះតែមួយគត់) នេះនៅក្នុងចំណោមសម្តីដែលពួកគេរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គ ﷻ ។ ក្រុមមួយរៀបរាប់ថាព្រះអង្គ ﷻ មានដៃពីរ ដូច្នេះពួកគេថា *[៥:៦៤] ដៃរបស់អល់ឡោះហ្ការ៉ាក្ជាប់ជិត* ។ ក្រុមមួយរៀបរាប់ថាព្រះអង្គ ﷻ មានជើងពីរ ដូច្នេះពួកគេថា: "ព្រះអង្គ ﷻ នឹងដាក់ជើងម្ខាងលើថ្មបៃទុល-ម៉ាក្ន ឺ ្ឌ្ឍ ិ ស ហើយព្រះអង្គ ﷻ ឡើងទៅលើមេឃពីទីនេះ ។" ក្រុមមួយរៀបរាប់ថាព្រះអង្គ ﷻ មានម្រាមដៃ ដូច្នេះពួកគេថា: "មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم បានថា: "ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ទទួលអារម្មណ៍ថាមានម្រាមដៃត្រជាក់របស់ព្រះអង្គ ﷻ នៅលើបេះដូងខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ។"" សំដៅមកលើការរៀបរាប់បែបនេះឯងដែលព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: "*[៤៣:៨២] ព្រះម្ចាស់ព្រះរាជបល្ល័ង្ក[ព្រះអង្គទ្រង់ខ្ពង់ខ្ពស់ហ្ការវិស័យ]លើសអ្វីដែលពួកគេរៀបរាប់* ។ ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា ព្រះម្ចាស់ ﷻ ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់លើសតួយ៉ាងដែលគេលើកយកមកប្រៀបធៀបព្រះអង្គ ﷻ នោះទៅទៀត អល់ឡោះហ្ការ៉ា ﷻ ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ពុំមានតួយ៉ាងណាមួយប្រៀបប្រដូចព្រះអង្គ ﷻ

បានឡើយ ពុំអាចរៀបរាប់ពិពណ៌នាអំពីព្រះអង្គ ﷻ បានឡើយ ហើយក៏មិនអាចទៅដល់ព្រះអង្គ ﷻ បានឡើយដែរ ។ នោះគឺតួយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ។" (التوحيد: 321)

***

2. وَ عَنْهُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "الرَّحْمنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوى" فَقَالَ: «اسْتَوَى فِي كُلِّ شَيْءٍ، فَلَيْسَ شَيْءٌ أَقْرَبَ إِلَيْهِ مِنْ شَيْءٍ، لَمْ يَبْعُدْ مِنْهُ بَعِيدٌ وَ لَمْ يَقْرُبْ مِنْهُ قَرِيبٌ، اسْتَوَى فِي كُلِّ شَيْءٍ». (البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء: ٣ صَفْحَة: ٧٥٠ حَدِيث: ٩٩ /٦٩٧٢ ، الكافي – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة: ٩٩ حَدِيث: ٨)**

២. លោកបានថ្លែងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ម៊ីយ៉ា តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ តមកពី ស្ហ្វាវ៉ាន ប៊ិន យ៉ាស្ម៊ីយ៉ា តមកពី អ៊ាប់ឌុលរ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន អាល់-ហ្ហាយ្ហ៊ាជ្ជ ដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៊ ﷻ *[២០:៥] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ទ្រង់សម្តែងព្រះឆន្ទ:ព្រះអង្គលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់សម្តែងព្រះឆន្ទព្រះអង្គ ﷻ ក្នុងសព្វសារពើ ។ ពុំមានអ្វីមួយនៅជិតព្រះអង្គ ﷻ ជាងអ្វីមួយឡើយ ។ ពុំមានអ្វីមួយនៅឆ្ងាយពីព្រះអង្គ ﷻ ឡើយ ហើយក៏ពុំមានអ្វីមួយនៅជិតព្រះអង្គ ﷻ ឡើយដែរ ។ ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់សម្តែងព្រះឆន្ទ:ព្រះអង្គ ﷻ ក្នុងសព្វសារពើ ។" (الكافي 1: 128/ 8)

***

3. وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ حُمَيْدٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: «مَنْ زَعَمَ أَنَّ اللَّهَ مِنْ شَيْءٍ، أَوْ فِي شَيْءٍ، أَوْ عَلَى شَيْءٍ، فَقَدْ كَفَرَ». قُلْتُ فَسِّرْ لِي. قَالَ: «أَعْنِي بِالْحَوَايَةِ مِنَ الشَّيْءِ لَهُ، أَوْ بِإِمْسَاكٍ لَهُ، أَوْ مِنْ شَيْءٍ سَبَقَهُ».

៣. លោកបានថ្លែងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ម៊ីយ៉ា តមកពី អាស្ម៊ីម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ធ តមកពី អាល់-ណាដ្ធ៍ ប៊ិន ស្ហ៊ីវ៉ៃដ្ធ៍ តមកពី អ៊ាស្ម៊ីម ប៊ិន ហ្ហ៊ាមីដ្ធ តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "អ្នកណាអះអាងថា អល់ឡោះហ្ហ៊ ﷻ ចេញមកពីអ្វីមួយ ឬនៅក្នុងអ្វីមួយ ឬនៅលើអ្វីមួយ អ្នកនោះនិយាយប្រមាថ ។" ខ្ញុំបានថា៖ "សូមព្រះអង្គ ﷺ អធិប្បាយឲ្យទូលបង្គំបានយល់ផង ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ខ្ញុំ ﷺ ចង់និយាយថាដោយស្មានអ្វីមួយដាក់ព្រះអង្គ ﷻ ឬដោយយល់ព្រះអង្គ ﷻ ឬដោយមានអ្វីមួយបង្កើតព្រះអង្គ ﷻ ។"

وَ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى: «مَنْ زَعَمَ أَنَّ اللَّهَ مِنْ شَيْءٍ فَقَدْ جَعَلَهُ مُحْدَثاً، وَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ فِي شَيْءٍ فَقَدْ جَعَلَهُ مَحْصُوراً، وَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ عَلَى شَيْءٍ فَقَدْ جَعَلَهُ مَحْمُولًا».

នៅក្នុងសេចក្ដីរាយការណ៍មួយទៀត ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "អ្នកណាគិតថាអល់ឡោះហ្ហ៊ ﷻ កើតមកពីអ្វីមួយ អ្នកនោះធ្វើឲ្យឃើញថាព្រះអង្គ ﷻ ជាអ្វីមួយថ្មី ។ អ្នកណាគិតថាព្រះអង្គ ﷻ នៅក្នុងអ្វីមួយ អ្នកនោះធ្វើឲ្យព្រះអង្គ ﷻ កាន់តែខ្លាំងឡើង ។ អ្នកណាគិតថាព្រះអង្គ ﷻ នៅលើអ្វីមួយ អ្នកនោះធ្វើឲ្យព្រះអង្គ ﷻ ទៅជាអ្វីមួយដែលគេអាចកាន់បាន ។" (الكافي 1: 128/ 9)

***

4. اَلطَّبْرِسِيُّ فِي (اَلْإِحْتِجَاجِ): عَنِ اَلصَّادِقِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): وَ قَدْ سَأَلَهُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) زِنْدِيقٌ، فَقَالَ: ... فَالْكُرْسِيُّ أَكْبَرُ أَمِ الْعَرْشُ؟ قَالَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «كُلُّ شَيْءٍ خَلَقَهُ اَللَّهُ فِي جَوْفِ اَلْكُرْسِيِّ مَا خَلاَ عَرْشَهُ، فَإِنَّهُ أَعْظَمُ مِنْ أَنْ يُحِيطَ بِهِ اَلْكُرْسِيُّ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٥٥، الإحتجاج: ٣٥١.)

៤. អាល់-ត្ដ៊ីបារ៉ាសុ៊ី ក្នុងសាត្រា អាល់-អ៊ីះហ្ជ៊ីទ៉ីយ៉ាជ... គេបានតំណាលតមកពី អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធ៊ីក្ق صلوات الله عليه والسلام ថា មានអ្នកមិនជឿសាសនាម្នាក់បានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: "តើព្រះអាសន:ធំជាងគេ ឬព្រះរាជបល្ល័ង្ក ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ហ ﷻ បានបង្កើតសព្វសារពើនៅក្នុងព្រះអាសន: លើកលែងតែព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះអង្គ ﷻ ។ ដូច្នេះព្រះរាជបល្ល័ង្កធំជាង មិនអាចឡោមព័ទ្ធបានដោយព្រះអាសន:ទេ ។"
(الاحتجاج: 351)

لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ ٱلثَّرَىٰ ﴿٦﴾

٦. សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយ សព្វសារពើដែលមាននៅលើផែនដី សព្វសារពើដែលមាននៅរវាងទាំងពីរនោះនិងសព្វសារពើដែលមាននៅក្រោមដី ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ صَفْوَانَ عَنْ خَلَفِ بْنِ حَمَّادٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدٍ الْهَاشِمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ جَاءَتْ زَيْنَبُ الْعَطَّارَةُ الْحَوْلَاءُ إِلَى نِسَاءِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) وَ بَنَاتِهِ وَ كَانَتْ تَبِيعُ مِنْهُنَّ الْعِطْرَ فَجَاءَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) وَ هِيَ عِنْدَهُنَّ فَقَالَ إِذَا أَتَيْتِنَا طَابَتْ بُيُوتُنَا فَقَالَتْ بُيُوتُكَ بِرِيحِكَ أَطْيَبُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِذَا بِعْتِ فَأَحْسِنِي وَ لَا تَغُشِّي فَإِنَّهُ أَتْقَى وَ أَبْقَى لِلْمَالِ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَتَيْتُ بِشَيْءٍ مِنْ بَيْعِي وَ إِنَّمَا أَتَيْتُ أَسْأَلُكَ عَنْ عَظَمَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَقَالَ جَلَّ جَلَالُ اللَّهِ سَأُحَدِّثُكِ عَنْ بَعْضِ ذَلِكِ

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ញ ប៊ីន យ៉ា [...] អាល់-ហ្ហ្ជ្ជ៊ីសែន ប៊ីន ស្ញ៊ីដ្ធ អាល់-ហ្ហាស្ស៊ីមីបានតំណាលថា អាប៊ូអ្ហ្ប ឌ្ធុលឡោះហ្ហ៑ មានវចន:ថា: "ស្ញ៊ីណាប់អ្នកលក់ទឹកអប់តែងតែមកលក់ទឹកអប់ឲ្យមហេសីនិងបុត្រីព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله ។ ព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله មកដល់ពេលគាត់នៅទីនោះ ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله មានព្រះវចន:ថា: "អ្នកនាំក្លិនក្រអូបមកផ្ទះយើង ។" ស្ញ៊ីណាប់បានទូលថា: "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៑ صلى الله عليه وآله អ៊ីយ ផ្ទះព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله មានក្លិនក្រអូបជាងគេ ដោយសារក្លិនព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله !" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله មានព្រះវចន:ថា: "ពេលអ្នកលក់ ចូរលក់ឲ្យត្រឹមត្រូវ កុំឆបោកព្រោះវាជាការគោរពសាសនានិងជាការការពារទ្រព្យសម្បត្ដិដែលប្រសើរបំផុត ។" ស្ញ៊ីណាប់បានទូលថា: "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៑ صلى الله عليه وآله អ៊ីយ ខ្ញុំម្ចាស់មិនមកលក់អ្វីទេ តែខ្ញុំម្ចាស់មកសួរព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله អំពីព្រះឧត្ដមភាពរបស់អល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ ។" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله មានព្រះវចន:ថា: "សេចក្ដីរុងរឿងជាព្រះវិភោចន:ភាពមួយរបស់អល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ ។ ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله នឹងប្រាប់អ្នកខ្លះ ។"

ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذِهِ الْأَرْضَ بِمَنْ عَلَيْهَا عِنْدَ الَّتِي تَحْتَهَا كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَاتَانِ بِمَنْ فِيهِمَا وَ مَنْ عَلَيْهِمَا عِنْدَ الَّتِي تَحْتَهَا كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ الثَّالِثَةُ حَتَّى انْتَهَى إِلَى السَّابِعَةِ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ خَلَقَ سَبْعَ سَماواتٍ وَ مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ وَ السَّبْعُ الْأَرَضِينَ بِمَنْ فِيهِنَّ وَ مَنْ عَلَيْهِنَّ عَلَى ظَهْرِ الدِّيكِ كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ الدِّيكُ لَهُ جَنَاحَانِ جَنَاحٌ فِي الْمَشْرِقِ وَ جَنَاحٌ فِي الْمَغْرِبِ وَ رِجْلَاهُ فِي

التُّخُومِ وَ السَّبْعُ وَ الدِّيكُ بِمَنْ فِيهِ وَ مَنْ عَلَيْهِ عَلَى الصَّخْرَةِ كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ

ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ផែនដីនេះនិងអស់បុគ្គលនៅលើវា បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅពីក្រោមវា ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ទាំងពីរនេះនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវានិងអ្វីៗនៅលើវា បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅពីក្រោមវា ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ទីបីរហូតដល់ទីប្រាំពីរ ។" ព្រះអង្គ ﷺ សូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះគឺ៖ *[៦៥:១២] អល់ឡោះហ៊ូជាព្រះអ្នកបង្កើតមេយទាំងប្រាំពីរ និងផែនដីស្រដៀងមេយនោះដែរ ។* ផែនដីទីប្រាំពីរនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវានិងអ្វីៗដែលមាននៅពីលើវានោះ នៅពីលើខ្នងមាន់ឈ្មោល ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មាន់ឈ្មោលនោះមានស្លាបពីរ ស្លាបមួយនៅឯទិសខាងកើត មួយទៀតនៅឯទិសខាងលិច ជើងវានៅឯជាយទិសនោះ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោលនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងនិងនៅលើផែនដីទាំងនេះ និងអ្វីៗនៅលើមាន់ឈ្មោលនោះ នៅលើសិលាមួយ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។

وَ الصَّخْرَةُ بِمَنْ فِيهَا وَ مَنْ عَلَيْهَا عَلَى ظَهْرِ الْحُوتِ كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ السَّبْعُ وَ الدِّيكُ وَ الصَّخْرَةُ وَ الْحُوتُ بِمَنْ فِيهِ وَ مَنْ عَلَيْهِ عَلَى الْبَحْرِ الْمُظْلِمِ كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ السَّبْعُ وَ الدِّيكُ وَ الصَّخْرَةُ وَ الْحُوتُ وَ الْبَحْرُ الْمُظْلِمُ عَلَى الْهَوَاءِ الذَّاهِبِ كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ السَّبْعُ وَ الدِّيكُ وَ الصَّخْرَةُ وَ الْحُوتُ وَ الْبَحْرُ الْمُظْلِمُ وَ الْهَوَاءُ عَلَى الثَّرَى كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ لَهُ ما فِي السَّماواتِ وَ ما فِي الْأَرْضِ وَ ما بَيْنَهُما وَ ما تَحْتَ الثَّرى ثُمَّ انْقَطَعَ الْخَبَرُ عِنْدَ الثَّرَى

សិលានោះនិងអ្វីដែលនៅក្នុងវានិងអ្វីៗនៅពីលើវានោះ នៅពីលើខ្នងត្រីបាឡែន ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែននិងអ្វីដែលនៅក្នុងអ្វីៗទាំងអស់នេះនិងអ្វីនៅពីលើអ្វីៗទាំងនោះ នៅលើមហាសាគរងងឹតមួយ ដូចចិញ្ចៀនដែលចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែននិងមហាសាគរងងឹតនោះ នៅលើលម្ហអាកាស ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែន មហាសាគរងងឹតនិងអាកាសនោះ នៅលើដី (الثَّرَى) ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ សូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះ *[២០:៦] សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេយទាំងឡាយ សព្វសារពើដែលមាននៅលើផែនដី សព្វសារពើដែលមាននៅរវាងទាំងពីរនោះ និងសព្វសារពើដែលមាននៅក្រោមដី ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។* ដំណឹងបានចប់ត្រង់និយាយដល់ "ដី" ។

وَ السَّبْعُ وَ الدِّيكُ وَ الصَّخْرَةُ وَ الْحُوتُ وَ الْبَحْرُ الْمُظْلِمُ وَ الْهَوَاءُ وَ الثَّرَى بِمَنْ فِيهِ وَ مَنْ عَلَيْهِ عِنْدَ السَّمَاءِ الْأُولَى كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَذَا كُلُّهُ وَ سَمَاءُ الدُّنْيَا بِمَنْ عَلَيْهَا وَ مَنْ فِيهَا عِنْدَ الَّتِي فَوْقَهَا كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَاتَانِ السَّمَاءَانِ وَ مَنْ فِيهِمَا وَ مَنْ عَلَيْهِمَا عِنْدَ الَّتِي فَوْقَهُمَا كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَذِهِ الثَّلَاثُ بِمَنْ فِيهِنَّ وَ مَنْ عَلَيْهِنَّ عِنْدَ الرَّابِعَةِ كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ حَتَّى انْتَهَى إِلَى السَّابِعَةِ

ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែន មហាសាគរងងឹត អាកាសនិងដីនោះនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងនិងលើនោះ បើប្រៀបនឹងមេយ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ អស់ទាំងនេះនិងមេយផែនដីនិងអ្វីៗដែលមាននៅលើវានិងក្នុងវា បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅពីលើវា ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មេយទាំងពីរនេះ អ្វីៗដែលមាននៅក្នុងមេយទាំងពីរនេះ និងអ្វីៗដែលមាននៅលើមេយទាំងពីរនេះ បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅពីលើមេយទាំងពីរនេះ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេ

ចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ទាំងបីនេះ ជាមួយអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវាទាំងបីនេះនិងអ្វីនៅលើវាទាំងបីនេះ បើប្រៀបនឹងមេឃទីបួន ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ [ដូចនេះដែរ]លុះដល់មេឃទីប្រាំពីរ ។

وَ هُنَّ وَ مَنْ فِيهِنَّ وَ مَنْ عَلَيْهِنَّ عِنْدَ الْبَحْرِ الْمَكْفُوفِ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَ الْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ عِنْدَ جِبَالِ الْبَرَدِ كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ وَ يُنَزِّلُ مِنَ السَّماءِ مِنْ جِبالٍ فِيها مِنْ بَرَدٍ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَ الْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرَدِ عِنْدَ الْهَوَاءِ الَّذِي تَحَارُ فِيهِ الْقُلُوبُ كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَ الْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرَدِ وَ الْهَوَاءُ وَ حُجُبُ النُّورِ

អ្វីៗទាំងនេះនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងអ្វីៗទាំងនេះនិងអ្វីៗនៅលើអ្វីៗទាំងនេះ បើប្រៀបនឹងមហាសាគរដែលកំបាំងពីភ្នែកប្រជានិករនៃផែនដី ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនេះនិងមហាសាគរកំបាំង បើប្រៀបនឹងភ្នំត្រជាក់ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។" ព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះ *[២៤:៤៣] ព្រះអង្គធ្វើឲ្យធ្លាក់មកពីលើមេឃនូវ[ជុំពពកធំដូច]ភ្នំដែលមានព្រឹលនៅក្នុងនោះ ។* មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់ បើប្រៀបនឹងអាកាសដែលធ្វើឲ្យចិត្តច្របូកច្របល់ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់និងអាកាស បើប្រៀបនឹងរបាំងរស្មី ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។

وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَ الْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرَدِ وَ الْهَوَاءُ وَ حُجُبُ النُّورِ عِنْدَ الْكُرْسِيِّ كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّماواتِ وَ الْأَرْضَ وَ لا يَؤُدُهُ حِفْظُهُما وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَ الْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرَدِ وَ الْهَوَاءُ وَ حُجُبُ النُّورِ وَ الْكُرْسِيُّ عِنْدَ الْعَرْشِ كَحَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ الرَّحْمنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوى [وَ فِي رِوَايَةِ الْحَسَنِ] الْحُجُبُ قَبْلَ الْهَوَاءِ الَّذِي تَحَارُ فِيهِ الْقُلُوبُ .

មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់ អាកាសនិងរបាំងរស្មី បើប្រៀបនឹងព្រះរាជអាសន: (الْكُرْسِيّ) ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។" ព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះ *[២:២៥៥] ព្រះរាជអាសន:ព្រះអង្គគ្របដណ្ដប់មេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ ការអភិរក្សវាទាំងពីរនេះមិនធ្វើឲ្យព្រះអង្គនឿយហត់ឡើយ ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ ព្រះអង្គមហាវិសេសវិសាលក្រៃលែង ។* មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់ អាកាស របាំងរស្មីនិងព្រះរាជអាសន: បើប្រៀបនឹងព្រះរាជបល្ល័ង្ក ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។" ព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះ *[២០:៥] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ទ្រង់សម្ដែងព្រះឆន្ទ:ព្រះអង្គលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។* [អាល់-ហាសាន់ បានរាយការណ៍ថា:] "របាំងពីខាងមុខអាកាសគឺអ្វីដែលធ្វើឲ្យចិត្តច្របូកច្របល់ ។"
(143 /153 :8 الكافي ឬ الكافي ហ្ហាឌ្ទីស14590) 2:255, 65:12

وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ٧

៧. បើអ្នកនិយាយខ្លាំង ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអាថិកំបាំងនិងអ្វីដែលត្រូវលាក់ទុកយ៉ាងជិត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៧

1. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ (رَحِمَهُ اَللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي عَمِّي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي اَلْقَاسِمِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ اَلْكُوفِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي مُوسَى بْنُ سَعْدَانَ اَلْخَيَّاطُ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ اَلْقَاسِمِ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يَعْلَمُ اَلسِّرَّ وَ أَخْفىٰ". قَالَ: «اَلسِّرُّ: مَا أَكْنَنْتَهُ فِي نَفْسِكَ، وَ أَخْفَى: مَا خَطَرَ بِبَالِكَ ثُمَّ أُنْسِيتَهُ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٥٦، معاني الأخبار: ١/١٤٣.)

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ហ៍បានថ្លែងថា... មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៍អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៍ عز وجل *[២០:៧] ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអាថកំបាំងនិងអ្វីដែលត្រូវលាក់ទុកយ៉ាងជិត ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អាថកំបាំងគឺអ្វីដែលត្រូវលាក់ទុកក្នុងខ្លួនលោក ។ អ្វីដែលត្រូវលាក់ទុកយ៉ាងជិត គឺអ្វីដែលកើតមាននៅក្នុងអារម្មណ៍លោក ហើយក៏បានភ្លេចវាបាត់ទៅ ។"
(معاني الأخبار: 143/ 1)

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ ٨

៨. អល់ឡោះហ្ហ៍ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ។ ព្រះនាមដ៏ឧត្ដុង្គឧត្ដមបំផុតទាំងឡាយជារបស់ព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨

1. لَهُ اَلْأَسْمَاءُ اَلْحُسْنَى رَوَى عَنِ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اِنْهُ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ تِسْعَةً وَ تِسْعِينَ اِسْماً مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ اَلْجَنَّةَ. (تفسير نور الثقلين , جلد ٣ , صفحة ٣٧٣)

១. [២០:៨] ព្រះនាមដ៏ឧត្ដុង្គឧត្ដមបំផុតទាំងឡាយជារបស់ព្រះអង្គ ។ គេបានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍មកពីព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله ដែលមានព្រះវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ៍ عز وجل មានព្រះនាម ៩៩ ព្រះនាម ។ អ្នកណាចេះដឹងព្រះនាមទាំងនេះ អ្នកនោះនឹងបានចូលឋានសួគ៌ ។" (តាហ្ស៊ៀរ នូរ អាល់-ស្ហ្ស្ក ១ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ اَلْحُسْنَى هُدًى عَلَى اَلنَّارِ أَجِدُ أَوْ قَبَسٍ بِمِنْهَا آتِيكُمْ لَعَلِّي نَارًا آنَسْتُ إِنِّي لِأَهْلِهِ امْكُثُوا فَقَالَ نَارًا رَأَى إِذْ

١٠. កាលគេបានឃើញភ្លើង គេបានប្រាប់គ្រួសារគេថា៖ "អ្នកទាំងអស់គ្នានៅចាំទីនេះហើយ ។ ខ្ញុំឃើញមានភ្លើង ។ ប្រហែលជាខ្ញុំអាចនាំអង្កត់ភ្លើងមកឲ្យអ្នកទាំងអស់គ្នាបាន ឬក៏ខ្ញុំអាចរកផ្លូវឃើញនៅឯកន្លែងភ្លើងនោះ ។"

فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ١١

១១. លុះគេបានមកដល់ភ្លើងនោះ គេបានហៅគេថា៖ "មូសាអ៊ីយ ។

إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ١٢

១២. អញជាព្រះម្ចាស់របស់អ្នក ។ ដូច្នេះចូរអ្នកដោះស្បែកជើងអ្នកចេញ ។ អ្នកកំពុងស្ថិតនៅឯជ្រលងភ្នំពិសិទ្ធទ្ធ្ធ ។

وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ١٣

១៣. អញបានជ្រើសរើសអ្នក[ជាសាស្ដា] ។ ចូរអ្នកចាំស្ដាប់អ្វីដែលនឹងត្រូវបើកឲ្យអ្នកជ្រាបដឹង ។

إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ١٤

១៤. ពិតណាស់ អញគឺអល់ឡោះហ្ដ ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអញ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកគោរពបូជាអញ ។ ចូរអ្នកបំពេញនមស្ការដើម្បីរំឭកដល់អញ ។

إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ أَكَادُ أُخۡفِيهَا لِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا تَسۡعَىٰ ١٥

១៥. ម៉ោងប្រាកដនឹងមកហើយ ។ អញចង់លាក់វាទុក ដើម្បីនឹងឲ្យជីវិតនីមួយៗបានទទួលការតបស្នងតាមការខំប្រឹងប្រែងប្រព្រឹត្ដរបស់ខ្លួន ។

فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ ١٦

១៦. ដូច្នេះចូរកុំឲ្យអ្នកណាដែលមិនជឿវា ដែលធ្វើតាមអារម្មណ៍[បិសាចរបស់]ខ្លួនឯងនោះ ធ្វើឲ្យអ្នកឃ្លៀងឃ្លាតចេញ[ពីសេចក្ដីពិតនេះ] ពុំនោះទេអ្នកនឹងវិនាសសូន្យបង់ ។

وَمَا تِلۡكَ بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ١٧

១៧. មូសាអ៊ីយ អ្វីនៅក្នុងដៃស្ដាំអ្នក ?"

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ ١٨

១៨. គេបានទូលថា៖ "ព្រះមហាបពិត្រ នេះគឺដំបងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំច្រត់លើវា ហើយទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំប្រើវាវាយស្លឹកឈើឲ្យហ្វូងសត្វចៀមរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ វាផ្ដល់ប្រយោជន៍ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំច្រើនទៀត ព្រះមហាបពិត្រ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩-១៨

1. فَلَمَّا قَضىٰ مُوسَى اَلْأَجَلَ وَ سٰارَ بِأَهْلِهِ نَحْوَ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ أَخْطَأَ عَنِ اَلطَّرِيقِ لَيْلاً فَرَأَى نَاراً فَقٰالَ لِأَهْلِهِ اُمْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نٰاراً لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهٰا بِقَبَسٍ أَوْ بِخَبَرٍ مِنَ اَلطَّرِيقِ. فَلَمَّا اِنْتَهَى إِلَى اَلنَّارِ إِذَا شَجَرَةٌ تَضْطَرِمُ مِنْ أَسْفَلِهَا إِلَى أَعْلاَهَا فَلَمَّا دَنَا مِنْهَا تَأَخَّرَتْ عَنْهُ فَرَجَعَ وَ أَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً

១. អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ការ៌ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ពេលមូសាﷺបានបំពេញតាមកាលកំណត់ហើយ ព្រះអង្គﷺបានទៅកែ្សរ ប៊ៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ដ៌ឌ្ជីស ជាមួយមហេសីព្រះអង្គﷺ ។ ព្រះអង្គﷺបានវង្វេងផ្លូវ ក្នុងពេលយប់ ។ ព្រះអង្គﷺបានឃើញភ្លើង ។ ព្រះអង្គﷺបានប្រាប់មហេសីព្រះអង្គﷺថា៖ "នៅទីនេះហើយ ។ ខ្ញុំﷺឃើញមានភ្លើង ខ្ញុំﷺនឹងទៅយកអង្កត់ភ្លើងពីនោះមកឲ្យនាង ឬបានដំណឹងផ្លូវ (ទិស) ។" ពេលព្រះអង្គﷺទៅដល់ភ្លើង មានដើមឈើមួយដើមដែលឆេះពីគល់ដល់ចុង ។ ព្រះអង្គﷺចូលទៅជិត ស្ងាក់ស្ងើរបន្ដិច ។ ព្រះអង្គﷺបកក្រោយវិញ នឹកខ្លាចក្នុងចិត្ត ។

ثُمَّ دَنَتْ مِنْهُ اَلشَّجَرَةُ فَنُودِيَ مِنْ شَاطِئِ اَلْوَادِ اَلْأَيْمَنِ فِي اَلْبُقْعَةِ اَلْمُبَارَكَةِ مِنَ اَلشَّجَرَةِ "أَنْ يَا مُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اَللَّهُ رَبُّ اَلْعَالَمِينَ * وَ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِراً وَ لَمْ يُعَقِّبْ" فَإِذَا حَيَّةٌ مِثْلُ اَلْجِذْعِ لِأَسْنَانِهَا صَرِيرٌ يَخْرُجُ مِنْهَا مِثْلُ لَهَبِ اَلنَّارِ فَوَلَّى مُوسَى مُدْبِراً فَقَالَ لَهُ رَبُّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اِرْجِعْ.

ព្រះអង្គﷺចូលទៅជិតដើមឈើនោះម្ដងទៀត ។ មានសម្លេងហៅចេញមកពីជ្រលងភ្នំ មកពីប៉ែកខាងស្ដាំដើមឈើ ត្រង់កន្លែងប្រកបដោយសិរីសួស្ដីនៃដើមឈើនោះ *[២៨:៣០] "ហ៊ែមូសា អញគឺអល់ឡោះហ្ការ៌ ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង ។ [២៨:៣១] ចូរអ្នកបោះដំបងអ្នកទៅ ។" ពេលគេបានឃើញដំបងនោះកម្រើកដូចពស់ គេបែរក្រោយដកថយ ។ "មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកចូលមក កុំខ្លាច ។* ដំបងនោះជាពស់ដូចគល់ឈើ ចង្កូមសង្ដៀតគ្នា ចេញផ្ការ៉ាងភ្លើងព្រាតៗ ។ ពេលព្រះអង្គﷺដកថយ ព្រះម្ចាស់ﷻ ព្រះអង្គﷻបានមានព្រះបន្ទូលចំពោះព្រះអង្គﷺថា៖ "ចូរអ្នកﷺមកវិញ ។"

فَرَجَعَ وَ هُوَ يَرْتَعِدُ وَ رُكْبَتَاهُ تَصْطَكَّانِ فَقَالَ يَا إِلَهِي هَذَا اَلْكَلَامُ اَلَّذِي أَسْمَعُ كَلَامُكَ؟ قَالَ نَعَمْ فَلَا تَخَفْ. فَوَقَعَ عَلَيْهِ اَلْأَمَانُ فَوَضَعَ رِجْلَهُ عَلَى ذَنَبِهَا ثُمَّ تَنَاوَلَ لَحْيَيْهَا فَإِذَا يَدُهُ فِي شُعْبَةِ اَلْعَصَا قَدْ عَادَتْ عَصًا وَ قِيلَ لَهُ "فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ اَلْمُقَدَّسِ طُوىً". (كمال الدين و تمام النعمة , جلد١ , صفحة ١٥١)

ព្រះអង្គﷺបានត្រឡប់វិញ ព្រះអង្គﷺញ័រខ្លួន ជង្គង់ព្រះអង្គﷺទង្គិចគ្នា ។ ព្រះអង្គﷺទូលថា៖ "ព្រះﷻទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺអ៊ីយ សម្ដីដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺឮនេះ ជាព្រះបន្ទូលព្រះអង្គﷺមែនទេ ?" អល់ឡោះហ្ការ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ "មែនហើយ ។ កុំខ្លាច ។" ដូច្នេះព្រះអង្គﷺលែងភ័យ បានយកជើងព្រះអង្គﷺជាន់កន្ទុយពស់ ចាប់ពស់ ដៃព្រះអង្គﷺក៏បាននៅលើដំបងព្រះអង្គﷺ ព្រោះវាបានក្លាយមកជាដំបងវិញ ។" អល់ឡោះហ្ការ៌ﷻបានប្រាប់មូសាﷺថា៖ *[២០:១២] អញជាព្រះម្ចាស់របស់អ្នក ។ ដូច្នេះចូរអ្នកដោះស្បែកជើងអ្នកចេញ ។ អ្នកកំពុងស្ថិតនៅជ្រលងភ្នំពិសិទ្ធ*ទ្ធ*ភ ។"*
(كمال الدين و تمام النعمة: 147/ 13)

***

2. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ نَصْرٍ اَلْبُخَارِيُّ اَلْمُقْرِئُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ اَلْكُوفِيُّ اَلْفَقِيهُ بِفَرْغَانَةَ، بِإِسْنَادٍ مُتَّصِلٍ إِلَى اَلصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلَامُ)، أَنَّهُ قَالَ: فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ لِمُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلَامُ): "فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ": «يَعْنِي اِرْفَعْ خَوْفَيْكَ، يَعْنِي خَوْفَهُ مِنْ ضِيَاعِ أَهْلِهِ، وَ قَدْ خَلَّفَهَا تَمْخَضُ، وَ خَوْفَهُ مِنْ فِرْعَوْنَ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٥٨، علل الشرائع: ٢/٦٦.)

២. [...] អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ការ៌ អាល់-គូហ្ជ៌ អាល់-ហ្ការ៉ានី ១ នៅងហ្ការ៉ានុ៌ណាស់ យោលតាមបណ្ដាញ

ព័ត៌មានឡើងទៅដល់ អាល់-ស៊្ងឌិក្ខ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ៉ូ ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៏ جل ទៅកាន់មូសា عليه السلام *[២០:១២] ដូច្នេះចូរអ្នកដោះស្បែកជើងអ្នកចេញ* ថា៖ "មានន័យថា "ចូរបញ្ឈប់ការខ្លាចរបស់អ្នក عليه السلام" ពោលគឺ ការបាត់បង់គ្រួសារព្រះអង្គ عليه السلام ហើយព្រះអង្គ عليه السلام បានចោលគ្រួសារព្រះអង្គ عليه السلام និងការខ្លាចហ្វៀរអោ៊ុន៍ لعنه الله នៅទីបំផុត ។" (علل الشرائع: 66/ 2)

***

3. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَاتِمٍ اَلنَّوْفَلِيُّ اَلْمَعْرُوفُ بِالْكِرْمَانِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو اَلْعَبَّاسِ أَحْمَدُ بْنُ عِيسَى اَلْوَشَّاءُ اَلْبَغْدَادِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ طَاهِرٍ اَلْقُمِّيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَحْرِ بْنِ سَهْلٍ اَلشَّيْبَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مَسْرُورٍ، عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْقُمِّيِّ، عَنِ اَلْقَائِمِ اَلْحُجَّةِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) – فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ يَتَضَمَّنُ مَسَائِلَ كَثِيرَةً – قَالَ: قُلْتُ: فَأَخْبِرْنِي، يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ، عَنْ أَمْرِ اَللَّهِ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): "فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوادِ اَلْمُقَدَّسِ طُوىً" فَإِنَّ فُقَهَاءَ اَلْفَرِيقَيْنِ يَزْعُمُونَ أَنَّهَا كَانَتْ مِنْ إِهَابِ اَلْمَيْتَةِ.

៣. [...] សាអាដ៉ុ ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ្ទ៏ អាល់-គុម្មីបានតំណាលតមកពីអាល់-ក៏អ៊ីម អាល់-ហ៊ុច្ចយ៉ាស់ عجل الله فرجه نៅក្នុងហាឌីស្ទវែងមួយដែលមានច្រើនរឿង ។ លោកបានទូលថា៖ "បុត្រា صلوات الله عليه والسلام រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៏ صلى الله عليه وآله وسلم អឺយ សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ទ៏ تعالى ដែលដាក់មកលើមូសា عليه السلام ព្រះសាស្តា عليه السلام ព្រះអង្គ جل *[២០:១២] អញជាព្រះម្ចាស់របស់អ្នក ។ ដូច្នេះចូរអ្នកដោះស្បែកជើងអ្នកចេញ ។ អ្នកកំពុងស្ថិតនៅឯជ្រលងភ្នំពិសិទ្ធទូវា* ព្រោះមានអ្នកប្រាជ្ញាខាងច្បាប់សាសនាមានពីរក្រុម ពួកគេបានអះអាងថា[ស្បែកជើង]ទាំងនេះធ្វើមកពីស្បែកស្លាប់ ។"

فَقَالَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «مَنْ قَالَ ذَلِكَ فَقَدِ اِفْتَرَى عَلَى مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ اِسْتَجْهَلَهُ فِي نُبُوَّتِهِ، لِأَنَّهُ مَا خَلاَ اَلْأَمْرُ فِيهَا مِنْ خَصْلَتَيْنِ: إِمَّا أَنْ تَكُونَ صَلاَةُ مُوسَى فِيهَا جَائِزَةً أَوْ غَيْرَ جَائِزَةٍ، فَإِنْ كَانَتْ صَلاَتُهُ جَائِزَةً، جَازَ لَهُ لُبْسُهَا فِي تِلْكَ اَلْبُقْعَةِ إِذْ لَمْ تَكُنْ مُقَدَّسَةً، وَ إِنْ كَانَتْ مُقَدَّسَةً مُطَهَّرَةً، فَلَيْسَتْ بِأَقْدَسَ وَ أَطْهَرَ مِنَ اَلصَّلاَةِ، وَ إِنْ كَانَتْ صَلاَتُهُ غَيْرَ جَائِزَةٍ فِيهَا، فَقَدْ أَوْجَبَ عَلَى مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) أَنَّهُ لَمْ يَعْرِفِ اَلْحَلاَلَ مِنَ اَلْحَرَامِ، وَ مَا عَلِمَ مَا تَجُوزُ فِيهِ اَلصَّلاَةُ وَ مَا لَمْ تَجُزْ، وَ هَذَا كُفْرٌ».

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចៈថា៖ "អ្នកណានិយាយបែបនេះអ្នកនោះបានប្រឌិត[រឿងកុហក])ទម្លាក់ទៅលើមូសា عليه السلام អ្នកនោះគិតថាមូសា عليه السلام ដែលជាព្រះសាស្តានោះ មិនដឹងអ្វីទេ ។ ក្រៅពីអាយ៉ាស់នេះជាព្រះបញ្ជាមែននោះ នៅមានចំណុចពីរទៀត ។ នមស្ការរបស់មូសា عليه السلام ជានមស្ការត្រឹមត្រូវឬមិនត្រឹមត្រូវ ។ ដូច្នេះបើនមស្ការព្រះអង្គ عليه السلام ត្រឹមត្រូវមែននោះ គេអនុញ្ញាតឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ពាក់ស្បែកជើងនោះបាននៅឯស្ថានទីដែលមិនពិសិដ្ឋ ។ បើស្ថានទីនោះពិសិដ្ឋបរិសុទ្ធ វាមិនពិសិដ្ឋបរិសុទ្ធលើសនមស្ការទេ ។ បើគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ធ្វើនមស្ការនៅទីនោះទេ មូសា عليه السلام លើសពីចាំបាច់ត្រូវតែដឹងអ្វីដែលគេអនុញ្ញាត អ្វីដែលគេហាម ។ ម្តេចបានជាព្រះអង្គ عليه السلام មិនដឹងអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតនៅក្នុងនមស្ការ អ្វីដែលគេហាមក្នុងនមស្ការនោះ ? នេះគឺការប្រមាថ (كُفْرٌ) ។"

قُلْتُ: فَأَخْبِرْنِي – يَا مَوْلاَيَ – عَنِ اَلتَّأْوِيلِ فِيهَا؟ قَالَ: «إِنَّ مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) نَاجَى رَبَّهُ بِالْوَادِي اَلْمُقْدِسِ، فَقَالَ: يَا رَبِّ، إِنِّي قَدْ أَخْلَصْتُ لَكَ اَلْمَحَبَّةَ مِنِّي، وَ غَسَلْتُ قَلْبِي عَمَّنْ سِوَاكَ – وَ كَانَ شَدِيدَ اَلْحُبِّ لِأَهْلِهِ – فَقَالَ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ" أَيِ اِنْزِعْ حُبَّ أَهْلِكَ مِنْ قَلْبِكَ إِنْ كَانَتْ مَحَبَّتُكَ لِي خَالِصَةً، وَ قَلْبُكَ مِنَ اَلْمَيْلِ إِلَى مَنْ سِوَايَ مَغْسُولاً».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٥٨، كمال الدين و تمام النعمة: ٤٦٠.)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ព្រះបរមគ្រូ صلوات الله عليه والسلام អឺយ សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំនូវសេចក្ដីអធិប្បាយរបស់អាយ៉ាស់នេះ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មូសា عليه السلام បានខ្សឹបដាក់ព្រះម្ចាស់ عزوجل ព្រះអង្គ عليه السلام នៅឯជ្រលងពិសិដ្ឋថា៖ "ព្រះម្ចាស់ عزوجل អឺយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ عليه السلام ស្រឡាញ់ព្រះអង្គ عزوجل យ៉ាងស្មោះអស់ពីចិត្ត ហើយបានលាងជម្រះបេះដូងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ عليه السلام មិនឲ្យមានអ្នកណាក្រៅពីព្រះអង្គ عزوجل ទេ ។" ព្រះអង្គ عليه السلام ស្រឡាញ់មហេសីព្រះអង្គ عليه السلام ណាស់[ដែរ] ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ទ៍ تبارك وتعالى មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១២] ដូច្នេះចូរអ្នកដោះស្បែកជើងអ្នកចេញ* ពោលគឺ ចូរលើកចោលនូវសេចក្ដីស្រឡាញ់មហេសីអ្នក عليه السلام ពីបេះដូងអ្នក عليه السلام បើអ្នក عليه السلام ស្រឡាញ់អញ عزوجل ដោយស្មោះមែន ចូរអ្នក عليه السلام ជម្រះចិត្តអ្នក عليه السلام ឲ្យជ្រះស្អាត ឲ្យមានតែការទន់ទេរមកអញ عزوجل តែមួយគត់ ។" (كمال الدين و تمام النعمة: 460) 79:9-18

***

4. فَلَمَّا حالَ عَلَيْهِ اَلْحَوْلُ، حَمَلَ مُوسَى اِمْرَأَتَهُ، وَ زَوَّدَهُ شُعَيْبٌ مِنْ عِنْدِهِ، وَ سَاقَ غَنَمَهُ، فَلَمَّا أَرَادَ اَلْخُرُوجَ، قَالَ لِشُعَيْبٍ: أَبْغِي عَصًا تَكُونُ مَعِي، وَ كَانَتْ عَصَا اَلْأَنْبِيَاءِ عِنْدَهُ، قَدْ وَرِثَهَا مَجْمُوعَةً فِي بَيْتٍ، فَقَالَ لَهُ شُعَيْبٌ: اُدْخُلْ هَذَا اَلْبَيْتَ، وَ خُذْ عَصًا مِنْ بَيْنِ اَلْعِصِيِّ. فَدَخَلَ، فَوَثَبَ إِلَيْهِ عَصَا نُوحٍ وَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ صَارَتْ فِي كَفِّهِ، فَأَخْرَجَهَا، وَ نَظَرَ إِلَيْهَا شُعَيْبٌ، فَقَالَ: رُدَّهَا وَ خُذْ غَيْرَهَا. فَرَدَّهَا لِيَأْخُذَ غَيْرَهَا، فَوَثَبَتْ إِلَيْهِ تِلْكَ بِعَيْنِهَا، فَرَدَّهَا، حَتَّى فَعَلَ ذَلِكَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ، فَلَمَّا رَأَى شُعَيْبٌ ذَلِكَ، قَالَ لَهُ: اِذْهَبْ، فَقَدْ خَصَّكَ اَللَّهُ بِهَا. (تفسير القمی , جلد ٢ , صفحة ١٣٩)

៤. មួយឆ្នាំបានកន្លងផុតទៅ មូសា عليه السلام បានប្រមូលគ្រួសារព្រះអង្គ عليه السلام ។ ស៊្វអ៊ែប៍ عليه السلام បានឲ្យស្បៀងព្រះអង្គ عليه السلام និងចៀម ។ ពេលមូសា عليه السلام ចេញដំណើរ ព្រះអង្គ عليه السلام បានប្រាប់ស៊្វអ៊ែប៍ عليه السلام ថា៖ "ឲ្យខ្ញុំ عليه السلام សូមដំបងមួយ ។" មូសា عليه السلام ក៏បានទទួលដំបងរាជ្យរបស់ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام ជាកេរមរតក ។ ស៊្វអ៊ែប៍ عليه السلام បានប្រាប់ព្រះអង្គ عليه السلام ថា៖ "ចូលទៅក្នុងផ្ទះនេះ យកដំបងមួយក្នុងចំណោមដំបងទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ عليه السلام ។" មូសា عليه السلام ក៏បានចូលទៅក្នុងផ្ទះនោះ ។ ដំបងរាជ្យរបស់នុះហ្វ៍ عليه السلام និងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ក៏បានមកក្នុងដៃមូសា عليه السلام ។ មូសា عليه السلام បានយកដំបងនេះចេញមកក្រៅ ។ ស៊្វអ៊ែប៍ عليه السلام មើលដំបងនេះហើយថា៖ "ត្រឡប់ទៅវិញ ទៅយកដំបងមួយទៀត ។" មូសា عليه السلام ក៏បានយកដំបងត្រឡប់វិញ យកដំបងមួយទៀត តែដំបងមួយនេះក៏ត្រូវយកត្រឡប់វិញដែរ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام បានធ្វើបែបនេះគ្រប់បីដង ។ លុះស៊្វអ៊ែប៍ عليه السلام បានឃើញដូច្នេះ ក៏បានថា៖ "ទៅចុះ ព្រោះអល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل បានជ្រើសរើសដំបងនោះឲ្យអ្នក عليه السلام ហើយ ។" (تفسير القمّي 2: 135)

***

5. حَدَّثَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ مُوسَى عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ اَلْفُضَيْلِ عَنْ أَبِي حَمْزَةَ اَلثُّمَالِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: أَلْوَاحُ مُوسَى عِنْدَنَا وَ عَصَى مُوسَى عِنْدَنَا وَ نَحْنُ وَرِثْنَا اَلنَّبِيَّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , جلد ١ , صفحة ١٨٣)

៥. [...] អាប៊ូ ហាំស្ហាស់ អាល់-ស្ហ៊ុម៉ាលីបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បន្ទះសំណេរ(ព្រះគម្ពីរ)និងដំបងរាជ្យរបស់មូសា عليه السلام នៅឯយើង عليهم السلام ។ យើង عليهم السلام ជាអ្នកទទួលកេរមរតកពីព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم ។" (بصائر الدرجات កប្បាលទី៤ វគ្គលទី៤ ហាឌីស្ទ៣២)

***

6. مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ اَلنُّعْمَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدِ بْنِ عُقْدَةَ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْمُفَضَّلِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، وَ سَعْدَانُ

بْنُ إِسْحَاقَ بْنِ سَعِيدٍ، وَ أَحْمَدُ بْنُ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ اَلْمَلِكِ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ اَلْحَسَنِ اَلْقَطَوَانِيُّ، قَالُوا جَمِيعاً: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) يَقُولُ: «كَانَتْ عَصَا مُوسَى قَضِيبَ آسٍ مِنْ غَرْسِ اَلْجَنَّةِ، أَتَاهُ بِهِ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) لَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ، وَ هِيَ وَ تَابُوتُ آدَمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي بُحَيْرَةٍ طَبَرِيَّةَ، وَ لَنْ يَبْلَيَا وَ لَنْ يَتَغَيَّرَا حَتَّى يُخْرِجَهُمَا اَلْقَائِمُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) إِذَا قَامَ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٥٩، الغيبة: ٢٧/٢٣٨.)

៦. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម អាល់-នុអ៉ូម៉ានី បានថ្លែងថា... អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៑ ប៊ិន ស៊ីណានបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ដំបងរាជ្យរបស់មូសា عليه السلام ធ្វើអំពីមែកដើមអាស់(آس)ហ៊ានសួគ៌ ។ ជ្រីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានយកវាចុះមកកាលមូសា عليه السلام បានរត់គេចទៅឯម៉ាដ្ធ្យ៉ាន់ ។ ដំបងរាជ្យនេះនិងហ៊ិបរបស់អាដ្ធ្ហ៑ាំ عليه السلام នៅក្នុងសមុទ្រ ទ្ធ៑ីបារ៉ីយ៉ាស្ធ (Sea of Galilee ឬ mer de Galillée) មិនពុកឬមិនផ្លាស់ប្ដូរទេ រហូតដល់អាល់-ក្ធ៑អ៊ីម صلوات الله عليه والسلام យកវត្ថុទាំងពីរនេះទ្បើង ពេលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ងើបទ្បើង ។" (الغيبة: 238/ 27)

قَالَ أَلْقِهَا يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

១៩. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ម្នាលមូសា ចូរអ្នកបោះដំបងទៅ ។"

فَأَلْقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾

២០. គេក៏បានបោះដំបងនោះ ។ ដំបងនោះក៏ប្រែក្លាយទៅជាពស់លូន ។

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلْأُولَىٰ ﴿٢١﴾

២១. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរអ្នកចាប់វាទៅ កុំខ្លាច ។ យើងនឹងឲ្យវាមានសភាពដើមវិញ ។

وَٱضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾

២២. ចូរដាក់ដៃអ្នកត្រង់ចំហៀងខ្លួនអ្នក (ជំនីរ) វានឹងចេញពីនោះមកវិញដោយមានពណ៌សស្គុស [ភ្លឺ] ដោយឥតមានរបួសឡើយ ។ វាជាសញ្ញាមួយទៀត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ធ ១៩-២២

1. فَنَادَاهُ اَللَّهُ: خُذْهَا "وَ لاَ تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ اَلْآمِنِينَ اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ". أَيْ مِنْ غَيْرِ عِلَّةٍ، وَ ذَلِكَ أَنَّ مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) كَانَ شَدِيدَ اَلسُّمْرَةِ، فَأَخْرَجَ يَدَهُ مِنْ جَيْبِهِ، فَأَضَاءَتْ لَهُ اَلدُّنْيَا.** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٤ , صفحة ٢٥٥، تفسير القمى , جلد ٢ , صفحة ١٣٩)

១. អល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ ហៅមូសា عليه السلام ថា៖ *[២៧:១២] ចូរអ្នកលូកដៃអ្នកទៅក្នុងទ្រូងអាវអ្នក វានឹងចេញមកវិញដោយមានពណ៌ស គ្មានរបួសទេ* ពោលគឺ គ្មានជម្ងឺទេ (គឺគ្មានរបួស) ។ នោះពីព្រោះមូសា عليه السلام មានសម្បុរដាំដែងណាស់ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ក៏បានយកដៃចេញពីក្នុងហោប៉ៅអាវ ពិភពលោកក៏ត្រូវបំភ្លឺឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ។" (تفسير القمّي 2: 135)

لِنُرِيَكَ مِنْ ءَايَٰتِنَا ٱلْكُبْرَى ﴿٢٣﴾

២៣. ដើម្បីយើងនឹងបង្ហាញអ្នកនូវសញ្ញាដ៏មហាស្ចារ្យ[មួយចំនួនទៀត]របស់យើង ។

ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾

២៤. ចូរអ្នកទៅរកហ្ការអ៊ុន ។ គេប្រព្រឹត្តបំពារបំពាន ។"

قَالَ رَبِّ ٱشْرَحْ لِى صَدْرِى ﴿٢٥﴾

២៥. គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះមេត្តាបើកទ្រូងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ

وَيَسِّرْ لِىٓ أَمْرِى ﴿٢٦﴾

២៦. សូមព្រះមេត្តាធ្វើឲ្យកិច្ចការ (បេសកកម្ម) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំងាយស្រួល

وَٱحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِى ﴿٢٧﴾

២៧. សូមព្រះមេត្តាស្រាយចំណងអណ្តាតទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ

يَفْقَهُوا۟ قَوْلِى ﴿٢٨﴾

២៨. ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេយល់ពាក្យសំដីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

وَٱجْعَل لِّى وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِى ﴿٢٩﴾

២៩. សូមព្រះមេត្តាតែងតាំងអ្នកជំនួយ [ជ្រើសរើសពី]ក្នុងគ្រួសារទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង

هَٰرُونَ أَخِى ﴿٣٠﴾

៣០. គឺហ្ការូន បងប្រុសទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

ٱشْدُدْ بِهِۦٓ أَزْرِى ﴿٣١﴾

៣១. សូមព្រះមេត្តាពង្រឹងកម្លាំងឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដោយគេ (ហ្ការូន)

وَأَشْرِكْهُ فِىٓ أَمْرِى ﴿٣٢﴾

៣២. សូមព្រះមេត្តាឲ្យគេចូលរួមក្នុងកិច្ចការ (បេសកកម្ម) របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ

كَىْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

៣៣. ដើម្បីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងថ្វាយថ្លៃមនាការចំពោះព្រះអង្គយ៉ាងច្រើនលើសលុប

وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرٗا ٣٤

៣៤. និងដើម្បីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងរឭកដល់ព្រះអង្គយ៉ាងច្រើន ។

إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرٗا ٣٥

៣៥. ពិតណាស់ ព្រះអង្គទ្រង់ទស្សនាការអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៣-៣៥

1. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحَسَنِ اَلْخَثْعَمِيُّ، عَنْ عَبَّادِ بْنِ يَعْقُوبَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ عُمَرَ بْنِ حَارِثٍ، عَنْ عِمْرَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ حُصَيْنٍ اَلتَّغْلِبِيِّ ، عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ، قَالَتْ: رَأَيْتُ رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِإِزَاءِ ثَبِيرٍ، وَ هُوَ يَقُولُ: «أَشْرِقْ ثَبِيرُ أَشْرِقْ ثَبِيرُ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَا سَأَلَكَ أَخِي مُوسَى، أَنْ تَشْرَحَ لِي صَدْرِي، وَ أَنْ تُيَسِّرَ لِي أَمْرِي، وَ أَنْ تُحَلِّلَ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي، وَ أَنْ تَجْعَلَ لِي وَزِيراً مِنْ أَهْلِي عَلِيّاً أَخِي، اُشْدُدْ بِهِ أَزْرِي، وَ أَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي، كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيراً، وَ نَذْكُرَكَ كَثِيراً، إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيراً».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٦٢، تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة , جلد ١ , صفحة ٣٠٤)

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អាល់-អ្ហាប់បាស់បានថ្លែងថា... អាស់ម៉ាក ប៊ិនទី អ្ហ្ម៉ែ ស៍បានតំណាលថា ខ្ញុំបានឃើញ រ៉ាស ូ្ល លុលឡោះ ហ្ហ ្ម ﷺ នៅឯ ភ្ន ំ ស ្ល ូ ប ៃ រ ៍ (នៅឯ ម ៉ ាក ់ កាស ់) ព ្ រ ះ អ ង ្ ក ﷺ ម ាន ព ្ រ ះ ว ន ៈ ថ ា ៈ "ស ្ ល ូ ប ៃ រ ៍ អ ើ យ ចូ រ ភ ្ ឺ ឡ ើ ង ។ ស ្ ល ូ ប ៃ រ ៍ អ ើ យ ចូ រ ភ ្ ឺ ឡ ើ ង ។ អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ ហ ﷻ អ ើ យ ទ ូ ល ព ្ រ ះ ប ង ្ គ ំ ជ ា ខ ្ ញ ុ ំ ﷺ ស ូ ម ព ្ រ ះ អ ង ្ ค ﷻ អ ្ ន ក ដ ែ ល ម ូ ស ា ﷺ ព ្ រ ះ រ ាម ច ្ ង ទ ូ ล ព ្ រ ះ ป ง ្ ค ំ ជ ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ป ាน ส ូ ม ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷻ ส ូ ม ห ้ ว ย ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷻ ព ្ ร ើ ก ទ ្ ร ូ ง ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ។ ส ូ ม ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ ธ ្ ว ើ ห ้ ว ย ก ิ จ ្ ค ា ร ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ป ្ ร ព ្ ร ឹ ត ្ ต ទ ៅ យ ៉ ា ง ง ា យ ส ្ ร ួ ล ។ ส ូ ม ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ ส ្ ร ោ យ ច ំ ณ ង อ ณ ្ ฑ า ต ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ដ ើ ម ្ ป ី น ึ ง ห ้ ว ย ព ួ ก ค េ យ ล ់ ส ម ្ ព ី ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ส ូ ม ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ ต ែ ง ต ั ้ ง ห ้ ว ย ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ន ូ ว អ ្ ន ก ช ំ ន ួ យ ដ ែ ล ม ก ព ี ค ្ ร ូ ส า ร ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ គ ឺ អ ្ ห ុ ល ី ﷺ ប ្ ន ប ្ ร ុ ส ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ។ ส ូ ม ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ ព ្ ร ឹ ง ก ម ្ ล ั ง ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ដ ោ យ ส า ร ค េ ។ ส ូ ม ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ ห ้ ว យ ค េ ﷺ ช ូ ล ร ួ ม ก ្ ន ុ ง ก ิ จ ្ ค ា ร ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ដ ើ ម ្ ป ី អ ស ់ ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ﷺ ន ឹ ง ถ ว า យ ถ ว ล ม น า ก า ร ช ំ ព ោ ะ ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷻ យ ៉ ា ง ช ្ ร ើ ន ล ើ ส ล ุ ป ន ិ ง ដ ើ ម ្ ป ី អ ស ់ ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ន ឹ ง ร ឭ ก ដ ល ់ ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ យ ៉ ា ง ช ្ ร ើ ន ព ិ ต ณ า ส ់ ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ﷺ ท ្ ร ង ់ ท ส ្ ส น า ก า ร អ ส ់ ท ู ล ព ្ ร ะ ป ง ្ ค ំ ช ា ข ្ ญ ุ ំ ។"
(تأويل الآيات 1: 310/ 2)

قَالَ قَدۡ أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ ٣٦

៣៦. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ម្នាលមូសា ការអង្វរសូមរបស់អ្នកបានសម្រេចហើយ ។

وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً أُخۡرَىٰٓ ٣٧

៣៧. យើងបានប្រោសប្រណីអ្នកម្តងហើយ[កាលពីមុន]

إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾

៣៨. កាលយើងបានឲ្យមាតាអ្នកដឹងនូវអ្វីដែលគេបានឲ្យនាងដឹង [គឺ៖]

أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ﴿٣٩﴾

៣៩. "ចូរនាងដាក់គេក្នុងហិប ហើយបណ្តែតវាទៅតាមស្ទឹងទៅ ដើម្បីនឹងឲ្យទឹកស្ទឹងនាំវាចូលមករកច្រាំង ។ សត្រូវរបស់អញនិងសត្រូវរបស់គេនឹងរើសបានគេ ។" អញបានប្រោះមកលើអ្នកនូវសេចក្តីស្រឡាញ់មកពីអញ ដើម្បីនឹងឲ្យគេចិញ្ចឹមអ្នកក្រោមចក្ខុអញ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣៦-៣៩

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنِ اَلْعَلاَءِ بْنِ رَزِينٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ مُوسَى لَمَّا حَمَلَتْ بِهِ أُمُّهُ، لَمْ يَظْهَرْ حَمْلُهَا إِلاَّ عِنْدَ وَضْعِهِ، وَ كَانَ فِرْعَوْنُ قَدْ وَكَّلَ بِنِسَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ نِسَاءً مِنَ اَلْقِبْطِ يَحْفَظُونَهُنَّ، وَ ذَلِكَ أَنَّهُ كَانَ لَمَّا بَلَغَهُ عَنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ: إِنَّهُ يُولَدُ فِينَا رَجُلٌ، يُقَالُ لَهُ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ، يَكُونُ هَلاَكُ فِرْعَوْنَ وَ أَصْحَابِهِ عَلَى يَدِهِ. فَقَالَ فِرْعَوْنُ عِنْدَ ذَلِكَ: لَأَقْتُلَنَّ ذُكُورَ أَوْلاَدِهِمْ، حَتَّى لاَ يَكُونَ مَا يُرِيدُونَ. وَ فَرَّقَ بَيْنَ اَلرِّجَالِ وَ اَلنِّسَاءِ، وَ حَبَسَ اَلرِّجَالَ فِي اَلْمَحَابِسِ.

១. ទទួលបានពីមូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន មុស្លីម ដែលទទួលបានពីអាប៊ូ យ៉ាក្ហ៍ហ្វារ(صلوات الله عليه والسلام)ដែលមានវចនៈថា៖ "កាលមាតារបស់មូសា(عليه السلام)រង់ចាំព្រះអង្គ(عليه السلام)ចាប់កំណើតនោះ ពុំមានសញ្ញាអ្វីបញ្ជាក់ថានាងមានផ្ទៃពោះព្រះអង្គ(عليه السلام)ទេ ។ ហ្វៀរអ៊ោន៍(لعنه الله)បានចាត់ឲ្យនារីកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលដែលជាពួកកុបត៍ម្នាក់ជាអ្នកយាមនាង ។ នេះព្រោះតែហ្វៀរអ៊ោន៍(لعنه الله)បានឮពួកកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលនិយាយថា៖ "បុរសម្នាក់ឈ្មោះ មូសា(عليه السلام) ប៊ិន អ៊ីមរ៉ន(رضي الله عنه) នឹងចាប់បដិសន្ធិ ។ ហ្វៀរអ៊ោន៍(لعنه الله)និងបក្សពួកនឹងត្រូវវិនាសដោយដៃបុរស(عليه السلام)នេះ ។" ដូច្នេះហ្វៀរអ៊ោន៍(لعنه الله)បានថា៖ "ចូរសម្លាប់កូនប្រុសរបស់ពួកគេ លុះត្រាតែអ្វីដែលពួកគេចង់បាននោះនឹងលែងកើតឡើង ។" ហ្វៀរអ៊ោន៍(لعنه الله)ក៏បានបំបែកបុរសចេញពីនារី ។ ចាប់បុរសៗឃុំឃាំង ។"

فَلَمَّا وَضَعَتْ أُمُّ مُوسَى مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، نَظَرَتْ إِلَيْهِ، وَ حَزِنَتْ عَلَيْهِ، وَ اِغْتَمَّتْ وَ بَكَتْ، وَ قَالَتْ: يُذْبَحُ اَلسَّاعَةَ. فَعَطَفَ اَللَّهُ بِقَلْبِ اَلْمُوَكَّلَةِ بِهَا عَلَيْهَا، فَقَالَتْ لِأُمِّ مُوسَى: مَا لَكِ قَدِ اِصْفَرَّ لَوْنُكِ؟ فَقَالَتْ: أَخَافُ أَنْ يُذْبَحَ وَلَدِي. فَقَالَتْ: لاَ تَخَافِي. وَ كَانَ مُوسَى لاَ يَرَاهُ أَحَدٌ إِلاَّ أَحَبَّهُ، وَ هُوَ قَوْلُ اَللَّهِ: "وَ أَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي" فَأَحَبَّتْهُ اَلْقِبْطِيَّةُ اَلْمُوَكَّلَةُ بِهِ.

ពេលមាតាមូសា(عليه السلام)បានប្រសូតមូសា(عليه السلام)មក នាងសម្លឹងមើលព្រះអង្គ(عليه السلام) សោកសៅអនេក នាងយំហើយថា៖ "ពេលនេះគេ(عليه السلام)នឹងត្រូវសម្លាប់ ។" អល់ឡោះហ្ទ៍(عزّ وجلّ)ក៏បានបន្ទន់ចិត្តអ្នកយាមនាង អ្នកយាមនាងនោះក៏បានប្រាប់នាងថា៖ "ហេតុអ្វីបានជានាងស្លេកស្លាំងម្ល៉េះ ?" នាងបានថា៖ "គេនឹងសម្លាប់កូនខ្ញុំ ។" អ្នកយាមបានថា៖ "កុំបារម្ភ ។" អ្នកណាក៏ដោយដែលឃើញមូសា(عليه السلام) អ្នកនោះបាក់ចិត្តស្រឡាញ់ព្រះអង្គ(عليه السلام) ហើយនេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍(عزّ وجلّ) *[២០:៣៩] អញបានប្រោសមកលើអ្នកនូវសេចក្តីស្រឡាញ់មកពីអញ ។* ដូច្នេះនារីកុបត៍ដែលគេបានដាក់ឲ្យយាមព្រះអង្គ(عليه السلام)នោះបាក់ចិត្តស្រឡាញ់ព្រះអង្គ(عليه السلام) ។"

وَ أَنْزَلَ اَللّٰهُ عَلَى مُوسَى اَلتَّابُوتَ، وَ نُودِيَتْ أُمُّهُ: ضَعِيهِ فِي اَلتَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي اَلْيَمِّ، وَ هُوَ اَلْبَحْرُ "وَ لاٰ تَخَافِي وَ لاٰ تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَ جَاعِلُوهُ مِنَ اَلْمُرْسَلِينَ"، فَوَضَعَتْهُ فِي اَلتَّابُوتِ، وَ أَطْبَقَتْ عَلَيْهِ، وَ أَلْقَتْهُ فِي اَلنِّيلِ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻបានបញ្ជូនប្រអប់មកឲ្យមូសាﷺ បានប្រាប់មាតាព្រះអង្គﷺថា៖ "ដាក់គេﷺក្នុងប្រអប់ទៅ ហើយចោលប្រអប់នោះទៅក្នុងស្ទឹង" នេះគឺទន្លេ *[២៨:៧] កុំខ្លាចនិងកុំមានទុក្ខព្រួយឡើយ យើងនឹងប្រគល់គេមកឲ្យនាងវិញ ហើយយើងនឹងតែងតាំងគេជាសាស្តាម្នាក់ ។* នាងក៏បានដាក់ព្រះអង្គﷺក្នុងប្រអប់ បានគ្របព្រះអង្គﷺ ហើយបានដាក់ព្រះអង្គﷺក្នុងទន្លេនីល ។

وَ كَانَ لِفِرْعَوْنَ قَصْرٌ عَلَى شَطِّ اَلنِّيلِ مُتَنَزِّهٌ، فَنَزَلَ مِنْ قَصْرِهِ وَ مَعَهُ آسِيَةُ اِمْرَأَتُهُ، فَنَظَرَ إِلَى سَوَادٍ فِي اَلنِّيلِ تَرْفَعُهُ اَلْأَمْوَاجُ، وَ اَلرِّيَاحُ تَضْرِبُهُ، حَتَّى جَاءَتْ بِهِ إِلَى بَابِ قَصْرِ فِرْعَوْنَ، فَأَمَرَ فِرْعَوْنُ بِأَخْذِهِ، فَأُخِذَ اَلتَّابُوتُ، وَ رُفِعَ إِلَيْهِ، فَلَمَّا فَتَحَهُ وَجَدَ فِيهِ صَبِيّاً، فَقَالَ: هَذَا إِسْرَائِيلِيٌّ. وَ أَلْقَى اَللّٰهُ فِي قَلْبِ فِرْعَوْنَ لِمُوسَى مَحَبَّةً شَدِيدَةً، وَ كَذَلِكَ فِي قَلْبِ آسِيَةَ، وَ أَرَادَ فِرْعَوْنُ أَنْ يَقْتُلَهُ، فَقَالَتْ آسِيَةُ: "لاٰ تَقْتُلُوهُ عَسىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَداً وَ هُمْ لاٰ يَشْعُرُونَ" أَنَّهُ مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ لَمْ يَكُنْ لِفِرْعَوْنَ وَلَدٌ، فَقَالَ: اِئْتُوا لَهُ بِظِئْرٍ تُرَبِّيهِ. فَجَاءُوا بِعِدَّةِ نِسَاءٍ قَدْ قَتَلَ أَوْلاَدَهُنَّ، فَلَمْ يَشْرَبْ لَبَنَ أَحَدٍ مِنَ اَلنِّسَاءِ، وَ هُوَ قَوْلُ اَللّٰهِ: "وَ حَرَّمْنَا عَلَيْهِ اَلْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ".** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٤ , صفحة ٢٥٥، تفسير القمى ج٢ ص١٣٥)

ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺមានប្រាសាទមួយនៅឯឆ្នេរទន្លេនីលសម្រាប់បរិភោគអាហារកំសាន្ត ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺបានចុះមកពីរាជវាំងជាមួយមហេសីឈ្មោះអាស៊ីយ៉ាស៊ុ ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺបានសម្លឹងមើលទន្លេនីលដែលមានពណ៌ខ្មៅ មានទឹករលក មានខ្យល់បោកបក់ខ្លាំង លុះត្រាតែប្រអប់បានអណ្តែតមកដល់មាត់ទ្វារប្រាសាទរបស់ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺ ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺក៏បានបញ្ជាឲ្យយកប្រអប់មកឲ្យខ្លួនﷺ ។ ពេលហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺបើកប្រអប់ ក៏បានឃើញក្មេងប្រុសម្នាក់នៅខាងក្នុងប្រអប់នោះ ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺបានថា៖ "នេះគឺជនជាតិអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ។" អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻបានចងសេចក្តីស្រឡាញ់ជាប់លើបេះដូងហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺនិងអាស៊ីយ៉ាស៊ុ ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺមានបំណងសម្លាប់មូសាﷺ អាស៊ីយ៉ាស៊ុក៏បានថា៖ *[២៨:៩] សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់គេ ។ គេអាចមានគុណប្រយោជន៍សម្រាប់យើង ឬយើងនឹងយកគេជាកូន ។"* ពួកគេមិនបានដឹងខ្លួនឡើយ ថាព្រះអង្គﷺគឺមូសាﷺនោះទេ ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺមិនមានកូនប្រុសទេ ។ ហ្វៀរអ៊ើន៉ﷺបានថា៖ "ចូរនាំគេﷺទៅឲ្យមេដោះទៅ ។" នារីច្រើននាក់ដែលត្រូវគេសម្លាប់កូនប្រុសនោះបានមកឲ្យដោះបៅតែព្រះអង្គﷺមិនព្រមបៅទឹកដោះនារីណាម្នាក់ទេ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻ *[២៨:១២] យើងបានដាក់បម្រាមមិនឲ្យគេបៅមេដោះណាជាមុនទេ ។"* (تفسير القمّي 2: 135)

إِذْ تَمْشِيٓ أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُۥ ۖ فَرَجَعْنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَٰكَ مِنَ ٱلْغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾

៤០. កាលបងស្រីអ្នកបានដើរកាត់តាមនោះ នាងបាននិយាយ [ជាមួយមនុស្សរបស់ហ្វៀរអ៊ើន៉] ថា៖ "ខ្ញុំសូមប្រាប់អស់លោកនូវអ្នកដែលចិញ្ចឹមថែរក្សាគេបានទេ ?" ដូច្នេះឯងដែលយើងបាននាំអ្នកមកឲ្យមាតាអ្នកវិញ ដើម្បីនឹងឲ្យភ្នែកនាងស្រស់បស់ឡើងវិញ (ឈប់យំ) ឈប់មានបារម្ភទៀត ។ ក្រោយមកអ្នកបានសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ យើងបានជួយសង្គ្រោះអ្នកពីទុក្ខកង្វល់ ហើយយើងបានល្បងពិសោធអ្នកដោយបទពិសោធន៍[តឹងរ៉ឹង] ។ បន្ទាប់មកអ្នកបានអាស្រ័យនៅ

ជាមួយប្រជាជាតិម៉ាដ្យ៉ានច្រើនឆ្នាំ ។ ក្រោយមកអ្នកក៏បានចាកចេញមក[ទីនេះ]តាមបញ្ជា
ម្ចាស់មូសា ។

وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِى ﴿٤١﴾

៤១. អញបានជ្រើសរើសអ្នកសម្រាប់អញផ្ទាល់ (អញបានជ្រើសរើសអ្នកជាសាស្តា) ។

ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِى وَلَا تَنِيَا فِى ذِكۡرِى ﴿٤٢﴾

៤២. ចូរពួកអ្នកចាកចេញទៅចុះ អ្នកនិងបងប្រុសអ្នក ជាមួយបណ្តាសញ្ញារបស់អញ ។ ចូរអ្នកទាំងពីរ
កុំបង្អន់បួងសួងអញ ។

ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

៤៣. ចូរអ្នកទាំងពីរទៅរកហ្វៀរអោ៊ន៍ចុះ គេបានប្រព្រឹត្តបំពារបំពាន ។

فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا لَّيِّنٗا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ﴿٤٤﴾

៤៤. ចូរអ្នកទាំងពីរនិយាយជាមួយគេដោយសំដីទន់ភ្លន់ ។ សង្ឃឹមថាគេនឹងភ្ញាក់រឭក ឬនឹងក្រែង
ខ្លាច ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាត់ ៤០-៤៤

1. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ اَلْحَسَنِ اَلْقَطَّانُ، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ اَلسُّكَّرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زَكَرِيَّا اَلْجَوْهَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عُمَارَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ سَعِيدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ اَلصَّادِقَ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ)- : وَ كَانَ وَ اَللَّهِ صَادِقاً كَمَا سُمِّيَ - يَقُولُ: «يَا سُفْيَانُ، عَلَيْكَ بِالتَّقِيَّةِ، فَإِنَّهَا سُنَّةُ إِبْرَاهِيمَ اَلْخَلِيلِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ إِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَالَ لِمُوسَى وَ هَارُونَ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ): "اِذْهَبٰا إِلىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغىٰ `فَقُولاٰ لَهُ قَوْلاً لَيِّناً لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشىٰ" يَقُولُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: كَنِّيَاهُ، وَ قُولاَ لَهُ: يَا أَبَا مُصْعَبٍ» (و كان اسم فرعون أبا مصعب الوليد ابن مصعب.)

១. [...] ស៊ុហ្វយ៉ាន ប៊ិន សាអ៊ីដ្ឋ បានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ម៍ យ៉ាក់ហ្វារ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ស្វ៉ាឌិក្ហ صلوات الله عليه والسلام សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ម៍ عز وجل ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សច្ចត្រឹមត្រូវដូចព្រះនាមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អញ្ចឹងដែរ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ស៊ុហ្វយ៉ានអឺយ លោកចាំបាច់ត្រូវលាក់ ពីព្រោះវាជាស៊ូណាត់របស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ជំនិត[របស់អល់ឡោះហ្ម៍ عز وجل] ហើយអល់ឡោះហ្ម៍ عز وجل មានព្រះបន្ទូលជាមួយមូសា عليه السلام និងហារូន عليه السلام ថា៖ *[២០:៤៣] ចូរអ្នកទាំងពីរទៅរកហ្វៀរអោ៊ន៍ចុះ គេបានប្រព្រឹត្តបំពារបំពាន ។ [២០:៤៤] ចូរអ្នកទាំងពីរនិយាយជាមួយគេដោយសំដីទន់ភ្លន់ ។ សង្ឃឹមថាគេនឹងភ្ញាក់រឭក ឬនឹងក្រែងខ្លាច ។"* អល់ឡោះហ្ម៍ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរហៅគេ لعنه الله ដោយឈ្មោះក្រៅរបស់គេ لعنه الله ថា៖ "អាប៊ូ មុស្វអាប់ ។" (ឈ្មោះរបស់ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله គឺ អាប៊ូ មុស្វអាប់ អាល់-វ៉ាលិដ្ឋ ប៊ិន មុស្វអាប់) ។

إِلَى أَنْ قَالَ: قَالَ: سُفْيَانُ: فَقُلْتُ لَهُ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ، هَلْ يَجُوزُ أَنْ يُطْمِعَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عِبَادَهُ فِي كَوْنِ مَا لاَ يَكُونُ؟ قَالَ: «لاَ».

فَقُلْتُ: فَكَيْفَ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِمُوسَى وَ هَارُونَ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ): "لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشىٰ" وَ قَدْ عَلِمَ أَنَّ فِرْعَوْنَ لاَ يَتَذَكَّرُ وَ لاَ يَخْشَى.

ស៊ីហ្ហ្យ៉ាន(អ្នកអធិប្បាយ)បានថា ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "បុត្រ صلوات الله عليه والسلام ស្ងួលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ ត្រឹមត្រូវឬទេ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل សាកល្បងបាវព្រះអង្គ عز وجل ដោយព្រឹត្តការណ៍ណាមួយដែលនឹងមិនកើតឡើងទេនោះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل មានព្រះបន្ទូលជាមួយមូសា عليه السلام និងហ្ហារូន عليه السلام ថា៖ *[២០:៤៤] សង្ឃឹមថាគេនឹងភ្ញាក់រឭក ឬនឹងក្រែងខ្លាច ។* ព្រះអង្គ عز وجل ទ្រង់ញ្ញាណថាហ្ហ្ស៊ីរអ្ហ្ស៊ូន رضي الله عنه មិនភ្ញាក់រលឹក មិនខ្លាចទេ ។"

فَقَالَ: «إِنَّ فِرْعَوْنَ قَدْ تَذَكَّرَ وَ خَشِيَ، وَ لَكِنْ عِنْدَ رُؤْيَةِ اَلْبَأْسِ، حَيْثُ لَمْ يَنْفَعْهُ اَلْإِيمَانُ، أَ لاَ تَسْمَعُ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "حَتّٰى إِذٰا أَدْرَكَهُ اَلْغَرَقُ قٰالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لاٰ إِلٰهَ إِلاَّ اَلَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُوا إِسْرٰائِيلَ وَ أَنَا مِنَ اَلْمُسْلِمِينَ"، فَلَمْ يَقْبَلِ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِيمَانَهُ، وَ قَالَ: "آلْآنَ وَ قَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَ كُنْتَ مِنَ اَلْمُفْسِدِينَ * فَاَلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً"، يَقُولُ: نُلْقِيكَ عَلَى نَجْوَةٍ مِنَ اَلْأَرْضِ، لِتَكُونَ لِمَنْ بَعْدَكَ عَلاَمَةً وَ عِبْرَةً».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٦٤، معاني الأخبار ج١ ص٣٨٥)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ហ្ហ្ស៊ីរអ្ហ្ស៊ូន رضي الله عنه បានភ្ញាក់រលឹក បានខ្លាច តែក្នុងពេលដែលគេ رضي الله عنه បានឃើញទិដ្ឋភាពអាក្រក់នោះទេ គឺពេលដែលជំនឿលែងមានប្រយោជន៍សម្រាប់គេ رضي الله عنه ។ លោកមិនបានឮអល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل មានព្រះបន្ទូលទេថា៖ *[១០:៩០] លុះដល់ពេលលង់ទឹកទើបគេថា៖ "ខ្ញុំជឿហើយថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះដែលបណ្ដាកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលជឿនោះ ។ ខ្ញុំជាម្នាក់ក្នុងបណ្ដាអ្នកចុះចូល ។"* ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل មិនទទួលជំនឿគេ رضي الله عنه ទេ ហើយព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១០:៩១] "ពេលនេះ ? កាលពីមុនអ្នកមិនបានស្ដាប់បង្គាប់ទេ ។ អ្នកធ្លាប់ជាអ្នកបង្ករវិនាសម្នាក់ ។ [១០:៩២] ថ្ងៃនេះយើងនឹងស្រោចស្រង់រាងកាយរបស់អ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកទៅជាសញ្ញាមួយសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយអ្នក ។* ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ "យើង عز وجل នឹងចោលអ្នកនៅលើឆ្នេរដី ព្រោះអ្នក رضي الله عنه នឹងទៅជាសញ្ញានិងជាមេរៀនសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ អ្នក رضي الله عنه ។" (معاني الأخبار: 385/ 20) 10:90-92

قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ عَلَيۡنَآ أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ٤٥

៤៥. គេទាំងពីរបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំខ្លាចគេប្រញាប់ប្រព្រឹត្តអាក្រក់លើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ [ហើយមិនឲ្យឱកាសអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអាចនិយាយបាន] ឬខ្លាចគេប្រព្រឹត្តបំពារបំពាន ។"

قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ ٤٦

៤៦. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរពួកអ្នកកុំខ្លាច ។ អញនៅជាមួយពួកអ្នក អញឮ អញឃើញ ។

فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلۡهُدَىٰٓ ٤٧

៤៧. ចូរអ្នកទាំងពីរទៅរកគេចុះ ហើយចូរប្រាប់[គេ]ថា៖ "ទូលបង្គំទាំងពីរជាសាស្ដ្រារបស់ព្រះម្ចាស់

របស់ព្រះអង្គ ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គលែងកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល (យ៉ាកុ៊ប) ឲ្យទៅជាមួយទូលបង្គំទាំងពីរ ហើយសូមព្រះអង្គកុំធ្វើបាបពួកគេ ។ ទូលបង្គំទាំងពីរមករកព្រះអង្គដោយមានសញ្ញាមួយពីព្រះម្ចាស់ព្រះអង្គ ។ សិរីសួស្ដីកើតមានលើអ្នកណាដែលប្រតិបត្ដិតាមមាគ៌ាល្អ ។

إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٤٨

៤៨. គេបានបើកឲ្យអស់ទូលបង្គំដឹងថា ការដាក់ទោសនឹងពើបពៃលើអ្នកណាដែលប្រឆាំងតតាំង [បណ្ដាសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា] ហើយបែរក្រោយ ។"

قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ٤٩

៤៩. គេ (គឺហ្ការអ៊ូន) បានថា៖ "អ្នកណាជាព្រះម្ចាស់លោកទាំងពីរ ម្ទាលមូសា ?"

قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠

៥០. គេ (មូសា) បានថា៖ "ព្រះម្ចាស់របស់អស់ទូលបង្គំគឺព្រះដែលធ្វើឲ្យសព្វសារពើកកើត បន្ទាប់មកព្រះអង្គដឹកនាំអ្វីទាំងនោះ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤៥-៥0

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "أَعْطى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ" هَدى قَالَ: «لَيْسَ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ إِلَّا وَ هُوَ يُعْرَفُ مِنْ شَكْلِهِ الذَّكَرُ مِنَ الْأُنْثَى».

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប... មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[២0:៥0] គេ (មូសា) បានថា៖ "ព្រះម្ចាស់របស់អស់ទូលបង្គំគឺព្រះដែលធ្វើឲ្យសព្វសារពើកកើត បន្ទាប់មកព្រះអង្គដឹកនាំអ្វីទាំងនោះ ។"* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "សព្វសារពើដែលត្រូវបង្កើតមកនោះសុទ្ធតែមានភេទ បុំលិង្គ(ភេទប្រុស) ឬ ឥត្ថីលិង្គ(ភេទស្រី) ។

قُلْتُ: مَا يَعْنِي ثُمَّ هَدى؟ قَالَ: هَدَاهُ لِلنِّكَاحِ وَ اَلسِّفَاحِ مِنْ شَكْلِهِ .».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "មានន័យថាអ្វី *ដឹកនាំអ្វីទាំងនោះ*?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ដឹកនាំវាឲ្យផ្សំផ្ដុំគ្នា (រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍) តែអំពើធ្ងន់ធ្ងរ(ក្បត់)នៅក្នុងផ្នែកហាមប្រាម ។" (الكافي 5: 567/ 49)

قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ ٥١

៥១. គេ (ហ្ការអ៊ូន) បានថា៖ "តើបុព្វជនក្នុងសម័យមុនៗបានទៅជាយ៉ាងណាខ្លះ ?"

قَالَ عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٖۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ٥٢

៥២. គេ (មូសា) បានថា៖ "ព្រះម្ចាស់ទូលបង្គំទ្រង់ញាណរឿងនោះ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរមួយ ។ ព្រះម្ចាស់ទូលបង្គំមិនប្រព្រឹត្ដខុសឆ្គង មិនភ្លេចទេ ។"

ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾

៥៣. ព្រះអង្គជាអ្នកប្រទានដែនដីឲ្យពួកអ្នកជាទីសំណាក់អាស្រ័យ ព្រះអង្គបានគ្រាយផ្លូវនៅលើដែនដីនោះឲ្យពួកអ្នក ព្រះអង្គបានប្រទានទឹកចុះមកពីលើមេឃ ហើយយើងបានធ្វើឲ្យរុក្ខជាតិនានាដុះចេញមកអាស្រ័យទឹកនោះ ។

كُلُوا۟ وَٱرْعَوْا۟ أَنْعَٰمَكُمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلنُّهَىٰ ﴿٥٤﴾

៥៤. ចូរពួកអ្នកបរិភោគចុះ ចូរពួកអ្នកឲ្យសត្វពួកអ្នកស៊ីស្មៅចុះ ។ ទាំងនេះគឺជាសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលមានវិចារណញ្ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥១-៥៤

1. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِسْمَاعِيلَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلْبَرْقِيِّ عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِئَابٍ عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى « إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي اَلنُّهىٰ » قَالَ نَحْنُ وَ اَللَّهِ أُولِي اَلنُّهَى قُلْتُ مَا مَعْنَى أُولِي اَلنُّهَى قَالَ مَا أَخْبَرَ اَللَّهُ رَسُولَهُ مِمَّا يَكُونُ مِنْ بَعْدِهِ مِنِ اِدِّعَاءِ فُلاَنٍ اَلْخِلاَفَةَ وَ اَلْقِيَامَ بِهَا وَ اَلْآخَرِ مِنْ بَعْدِهِ وَ اَلثَّالِثِ مِنْ بَعْدِهِمَا وَ بَنِي أُمَيَّةَ فَأَخْبَرَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلِيّاً عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فَإِنَّ ذَلِكَ كَمَا أَخْبَرَ اَللَّهُ رَسُولَهُ كَمَا أَخْبَرَ رَسُولُهُ عَلِيّاً عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ وَ كَمَا اِنْتَهَى إِلَيْنَا مِنْ عَلِيٍّ فِيمَا يَكُونُ مِنْ بَعْدِهِ مِنَ اَلْمُلْكِ فِي بَنِي أُمَيَّةَ وَ غَيْرِهِمْ

១. អ៊ីម៉ាម ប៊ីន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល... អ៊ីម៉ារ ប៊ីន ម៉ារ៉ានបានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ីប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានវចន: អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ *[២០:៥៤] ទាំងនេះគឺជាសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលមានវិចារណញ្ញាណ* ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ យើងអាលីហ្ស៊ីមានគឺបុគ្គលដែលគេផ្ដល់ឲ្យនូវវិចារណញ្ញាណ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "មានន័យថាអ្វីទៅ "ផ្ដល់ឲ្យនូវវិចារណញ្ញាណ" ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "អ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ ប្រាប់ព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យដឹង អ្វីដែលនឹងកើតឡើងក្រោយពីព្រះអង្គ ﷺ ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងបុគ្គលកាន់ខ៉លីហ្ហាស៊ុ បន្ទាប់ពីបានដណ្ដើមយកខ៉លីហ្ហាស៊ុនោះ ពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលម្នាក់ទៀតក្រោយបុគ្គលនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលទីបីក្រោយបុគ្គលទាំងពីរនេះ និងពាក់ព័ន្ធនឹងបានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ ។ ព្រះសាស្ដា ﷺ បានប្រាប់អ៊ីម៉ាម ﷺ ។ នេះដូចអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ បានប្រាប់ព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ នោះដែរ ដូចព្រះសាស្ដា ﷺ បានប្រាប់អ៊ីម៉ាម ﷺ នោះដែរ ដូចបានមកដល់យើង ﷺ មកពីអ៊ីម៉ាម ﷺ នោះដែរ ដូចបុគ្គលដែលនឹងបានទៅជាស្ដេចក្នុងបានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ និងបុគ្គលឯទៀតនោះដែរ ។

فَنَحْنُ أُولِي اَلنُّهَى اَلَّذِينَ انتهينا[اِنْتَهَى]إِلَيْنَا عِلْمُ هَذَا كُلِّهِ فَصَبَرْنَا لِأَمْرِ اَللَّهِ وَ نَحْنُ قُوَّامُ اَللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ خُزَّانُهُ عَلَى دِينِهِ نَخْزُنُهُ وَ نَسْتُرُهُ وَ نَكْتُمُ بِهِ مِنْ عَدُوِّنَا كَمَا كَتَمَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَتَّى أُذِنَ لَهُ فِي اَلْهِجْرَةِ وَ جِهَادِ اَلْمُشْرِكِينَ

យើងﷺគឺបុគ្គលដែលគេផ្តល់ឲ្យនូវវិចារណញ្ញាណ អភិញ្ញាទាំងអស់បានមកបុគ្គលទាំងនេះﷺ ។ យើងﷺអត់ធ្មត់ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ការ យើងﷺគឺព្រះកម្លាំងពលំរបស់អល់ឡោះហ្ការលើសត្វលោក ព្រះអង្គ យើងﷺជាអ្នកថែរក្សាព្រះសាសនាព្រះអង្គ ។ យើងﷺការពារព្រះសាសនា យើងﷺបិទ បាំងព្រះសាសនា យើងﷺលាក់ព្រះសាសនាពីពួកសត្រូវយើងﷺ ដូចព្រះសាស្តាﷺបានលាក់ព្រះ សាសនានោះដែរ ទាល់តែបានទទួលការអនុញ្ញាតឲ្យភៀសខ្លួននិងប្រយុទ្ធតទល់ពួកបដិសេធសទ្ធា ។

فَنَحْنُ عَلَى مِنْهَاجِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَتَّى يَأْذَنَ اَللَّهُ بِإِظْهَارِ دِينِهِ بِالسَّيْفِ وَ يَدْعُو اَلنَّاسَ إِلَيْهِ وَ لِيَضْرِبَهُمْ عَلَيْهِ عَوْداً كَمَا ضَرَبَهُمْ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بداء[بَدْواً]. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , جلد ١ , صفحة ٥١٨)

យើងﷺស្ថិតនៅលើខ្សែបន្ទាត់តែមួយនឹងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការﷺដែរ ទាល់តែអល់ឡោះហ្ការអនុញ្ញាតឲ្យ បង្ហាញព្រះសាសនាព្រះអង្គដោយដាវ ។ ព្រះអង្គ (គឺអាល់-ម៉ាស៊ូឌ្ជីﷺ) នឹងប្រកាសហៅមនុស្ស ទៅរកអល់ឡោះហ្ការ ហើយព្រះអង្គﷺនឹងទៅរកមនុស្សជាមួយសន្យាមួយ ដូចរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការﷺ បានធ្វើកាលពីដើមនោះដែរ ។" (بصائر الدرجات ក្បាលទី១០ វគ្គ១៨ ហ្ទីស្ស៥១)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ اَلْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ اَلنَّجَّارِ، عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي اَلنُّهىٰ". قَالَ: «هُمُ اَلْأَئِمَّةُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)، وَ مَا كَانَ فِي اَلْقُرْآنِ مِثْلَهَا».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٦٦، تأويل الآيات ١:١٩/٣٢٠.)

២. មូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ជ ប៊ិន អាល់-អ្ការ៉ាប់បាស់បានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្ការ៉ាវ៉ូដ្ជ អាល់-ណាយ៉ាការបានតំណាលត មកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ហ្ការ៉ានﷺដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ تعالى *[២០:៥៤] ទាំងនេះគឺជាសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលមានវិចារណញ្ញាណ* ថា: "ជនទាំងនោះ គឺអ៊ីម៉ាមﷺដែលជារាជវង្សព្រះរាជបុត្ត្រារាជនត្តាﷺរបស់មូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ជ ﷺ ។" (تأويل الآيات 1: 320/ 19)

ربع الحزب ٣٢

۞مِنْهَا خَلَقْنَٰكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾

៥៥. យើងបានបង្កើតពួកអ្នកមកពីវា (គឺដី) ។ យើងនឹងឲ្យពួកអ្នកត្រឡប់ទៅវាវិញ ហើយយើងនឹង យកពួកអ្នកចេញពីវាមកវិញម្តងទៀត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥៥

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ اَلدَّيْلَمِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «دَخَلَ عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ قَيْسٍ اَلْمَاصِرُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) - اَلْحَدِيثَ، وَ فِيهِ - إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ خَلاَّقِينَ ، فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَخْلُقَ خَلْقاً أَمَرَهُمْ فَأَخَذُوا مِنَ اَلتُّرْبَةِ اَلَّتِي قَالَ اَللَّهُ فِي كِتَابِهِ: "مِنْهٰا خَلَقْنٰاكُمْ وَ فِيهٰا نُعِيدُكُمْ وَ مِنْهٰا نُخْرِجُكُمْ تٰارَةً أُخْرىٰ"، فَعَجَنُوا اَلنُّطْفَةَ بِتِلْكَ اَلتُّرْبَةِ اَلَّتِي يَخْلُقُ مِنْهَا، بَعْدَ أَنْ أَسْكَنَهَا اَلرَّحِمَ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، فَإِذَا تَمَّتْ لَهَا أَرْبَعَةُ أَشْهُرٍ، قَالُوا: يَا رَبِّ، نَخْلُقُ مَاذَا؟ فَيَأْمُرُهُمْ بِمَا يُرِيدُ، مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى، أَبْيَضَ أَوْ أَسْوَدَ، فَإِذَا خَرَجَتِ اَلرُّوحُ مِنَ اَلْبَدَنِ، خَرَجَتْ هَذِهِ اَلنُّطْفَةُ بِعَيْنِهَا مِنْهُ، كَائِناً مَا كَانَ، صَغِيراً أَوْ كَبِيراً، ذَكَراً أَوْ أُنْثَى، فَلِذَلِكَ يُغَسَّلُ اَلْمَيِّتُ غُسْلَ اَلْجَنَابَةِ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٦٦، الكافي

(٣:١/١٦١)

១. មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាក់គូប... មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន ស៊ូឡៃម៉ាន អាល់-ដៃឡាមីបានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អុាប់ឌុលឡោះហ្ម៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "អុាប់ឌុលឡោះហ្ម៍ ប៊ិន ក៏យ៉ាស់ អាល់-ម៉ាស្សៀរ បានមកជួបអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ម៍ تعالى បានបង្កើតទេវតា ។ ពេលព្រះអង្គ جل បង្កើតសត្វលោក ព្រះអង្គ جل បញ្ជាពួកទេវតានោះ ពួកទេវតានោះក៏បានយកដីដែលអល់ឡោះហ្ម៍ جل មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ جل នោះ គឺ៖ *[២០:៥៥] យើងបានបង្កើតពួកអ្នកមកពីវា (គឺដី) ។ យើងនឹងឲ្យពួកអ្នកត្រឡប់ទៅវាវិញ ហើយយើងនឹងយកពួកអ្នកចេញពីវាមកវិញម្តងទៀត ។* ដូច្នេះគ្រាប់ពូជ (គឺទឹកកាម) ដែលត្រូវបង្កើពីដីនោះត្រូវច្របាច់ចូលគ្នា ។ បន្ទាប់ពីនោះគ្រាប់ពូជនោះមកនៅក្នុងស្បូនសែសិបយប់ ។ លុះគ្រប់បួនខែ ពួកទេវតាបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ جل អើយ ត្រូវបង្កើតអ្វី ?" ព្រះអង្គ جل ក៏បញ្ជាពួកទេវតាឲ្យធ្វើអ្វីតាមតែព្រះអង្គ جل ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ ប្រុសឬស្រី សឬខ្មៅ ។ ដូច្នេះពេលវិញ្ញាណចេញពីខ្លួន គ្រាប់ពូជនេះចេញពីខ្លួន ដូចកាលពីដើម តូចឬធំ ប្រុសឬស្រី ។ ដូច្នេះឯងបានជាគេផ្ងូតទឹកអ្នកស្លាប់ដោយស្ពានពិធីធំ (غسل الجنابة គូស៊ូល យ៉ាណាបាស់) ។" (الكافي 3: 161/ 1)

وَلَقَدْ أَرَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾

៥៦. យើងបានបង្ហាញហ្វៀរអ៊ោន៍សញ្ញាទាំងអស់របស់យើង [ដើម្បីនឹងឲ្យគេអាចសម្រេចសេចក្តីបានថាមានអល់ឡោះហ្ម៍] តែគេបែរជាប្រឆាំង បដិសេធ[មិនព្រមជឿទេ] ។

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٥٧﴾

៥៧. គេ (ហ្វៀរអ៊ោន៍) បានថា៖ "តើអ្នកមកដើម្បីបណ្តេញយើងចេញពីដែនដីយើងដោយមន្តអាគមរបស់អ្នកមែនទេ មូសា ?

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِۦ فَٱجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهُۥ نَحْنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾

៥៨. យើងនឹងនាំមកឲ្យអ្នកឃើញនូវមន្តអាគមមួយដូចគ្នា ។ ដូច្នេះ ចូរអ្នកណាត់ជួបគ្នារវាងយើងនិងអ្នកចុះ យើងនិងអ្នកនឹងមិនខានមកឡើយ នៅឯលាននីមួយ ។"

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحْشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحًى ﴿٥٩﴾

៥៩. គេ (មូសា) បានថា៖ "ពេលណាត់ជួបគ្នារបស់អស់លោកគឺថ្ងៃបុណ្យ ។ ចូរឲ្យមនុស្សជួបជុំគ្នាពេលព្រឹក ។"

មើលស៊ូរ៉ោះត៏ ៩១ អាយ៉ាស់ ១៥ ។

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾

៦០. ហ្វៀរអ៊ោន៍ក៏បានដកខ្លួនចេញទៅ ហើយបានរៀបចំផែនការរបស់គេ រួចហើយក៏បានមក [ក្នុងថ្ងៃដែលបានណាត់ជួបគ្នា] ។

قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيۡلَكُمۡ لَا تَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا فَيُسۡحِتَكُم بِعَذَابٖۖ وَقَدۡ خَابَ مَنِ ٱفۡتَرَىٰ ٦١

៦១. មូសាបានថ្លែងប្រាប់ពួកគេថា៖ "អស់លោកវិនាសធំ ចូរអស់លោកកុំប្រឌិតមុសាវាទដាក់អល់ឡោះហ្ន៑ឡើយ មិនដូច្នោះទេព្រះអង្គនឹងកម្ទេចអស់លោកដោយទណ្ឌកម្ម ។ អ្នកណាមួយប្រឌិតមុសាវាទ (ពាក្យមួលបង្កាច់បង្ខូច) អ្នកនោះនឹងបរាជ័យ ។"

فَتَنَٰزَعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَىٰ ٦٢

៦២. ពួកគេ (ហ្ជ្យ៉ារអ្ន៑ន៑និងបក្សពួក) បានជជែកគ្នាអំពីកិច្ចការរបស់ពួកគេ ហើយពួកគេបានពិគ្រោះគ្នាដោយសម្ងាត់ ។

قَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخۡرِجَاكُم مِّنۡ أَرۡضِكُم بِسِحۡرِهِمَا وَيَذۡهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلۡمُثۡلَىٰ ٦٣

៦៣. ពួកគេបានថ្លែង[ប្រាប់បណ្តាគ្រូមន្តអាគម]ថា៖ "អ្នកទាំងពីរនេះជាគ្រូមន្តអាគមដែលចង់បណ្តេញអស់លោកចេញពីដែនដីអស់លោកដោយមន្តអាគមពួកគេ ហើយចង់រំលាយប្រពៃណីដ៏ប្រសើររបស់អស់លោកផង ។

فَأَجۡمِعُواْ كَيۡدَكُمۡ ثُمَّ ٱئۡتُواْ صَفّٗاۚ وَقَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡيَوۡمَ مَنِ ٱسۡتَعۡلَىٰ ٦٤

៦៤. ដូច្នេះចូរអស់លោករៀបផែនការរបស់អស់លោកទៅ ហើយចូរចូលមកជាជួរ ។ អ្នកណាឈ្នះគេក្នុងថ្ងៃនេះ អ្នកនោះនឹងទទួលបាននូវជោគជ័យធំ ។"

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَلۡقَىٰ ٦٥

៦៥. ពួកគេ (ពួកគ្រូមន្តអាគម) បានថា៖ "ម្នាលមូសា លោកឬយើងជាអ្នកបោះមុនគេ ?"

قَالَ بَلۡ أَلۡقُواْۖ فَإِذَا حِبَالُهُمۡ وَعِصِيُّهُمۡ يُخَيَّلُ إِلَيۡهِ مِن سِحۡرِهِمۡ أَنَّهَا تَسۡعَىٰ ٦٦

៦៦. គេបានថ្លែងថា៖ "សូមអស់លោកបោះមុនចុះ !" ដោយសារវេទមន្តរបស់ពួកគេ គេ (មូសា) ហាក់ដូចជាឃើញខ្សែនិងដំបងទាំងនោះវារវើក ។

فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةٗ مُّوسَىٰ ٦٧

៦៧. មូសាភ័យព្រួចក្នុងចិត្ត ។

قُلۡنَا لَا تَخَفۡ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡأَعۡلَىٰ ٦٨

៦៨. យើងបានថា៖ "ចូរអ្នកកុំខ្លាចព្រោះអ្នកមានប្រៀបលើគេ ។

មើលស្វ៊ូរ៉ោះតុ៌ ៥៣ អាយ៉ាស់ ១៩-៣២ ។

وَأَلْقِ مَا فِى يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓا۟ ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا۟ كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾

៦៩. ចូរអ្នកបោះអ្វីដែលនៅក្នុងដៃស្ដាំអ្នកទៅ វានឹងត្រាបាក់លេបអ្វីទាំងនោះដែលពួកគេបានប្រឌិតឡើង ។ អ្វីដែលពួកគេបានប្រឌិតឡើងនោះគ្រាន់តែជាល្បិចរបស់អ្នកលេងអាគមប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកលេងអាគមរមែងពុំមានជ័យជំនះឡើយ ទោះបីអ្នកនោះមកពីទីណាក៏ដោយ ។"

فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾

៧០. គ្រូមន្ដអាគមទាំងឡាយស្រុតខ្លួន ក្រាបប្រណិប័តន៍ ។ ពួកគេបានថា៖ "យើងទាំងអស់គ្នាសូមជឿព្រះម្ចាស់របស់ហ្ហារូននិងមូសាហើយ ។"

قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِى جُذُوعِ ٱلنَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾

៧១. គេ (ហ្ហៀរអ៌ុន) បានថ្លែងថា៖ "អស់លោកជឿគេមុនខ្ញុំអនុញ្ញាតឲ្យអស់លោកជឿឬ ? ការពិតគេ (មូសា) ជាមេរបស់អស់លោក ដែលបានបង្ហាត់អស់លោកឲ្យចេះលេងអាគម ។ ដូច្នេះខ្ញុំនឹងឲ្យគេកាត់ដៃនិងជើងអស់លោកឆ្លាស់គ្នា ហើយនឹងឲ្យគេចងឆ្កាងអស់លោកនៅលើដើមលម្ដើ ។ អស់លោកនឹងដឹងថាអ្នកណាមួយនៃយើងធ្វើទណ្ឌកម្មសាហាវនិងយូរជាងគេ ។"

قَالُوا۟ لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِى فَطَرَنَا ۖ فَٱقْضِ مَآ أَنتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِى هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾

៧២. ពួកគេបានថ្លែងថា៖ "ទូលបង្គំទាំងអស់គ្នាមិនចូលចិត្ដព្រះអង្គជាងបណ្ដាភ័ស្ដុតាងដែលបានមកដល់ទូលបង្គំទាំងអស់គ្នាទេ ហើយ[ទូលបង្គំទាំងអស់គ្នាមិនស្រឡាញ់ព្រះអង្គជាង]ព្រះដែលជាអ្នកបង្កើតទូលបង្គំទាំងអស់គ្នាទេ ។ ចូរព្រះអង្គសម្រេចតាមតែហឫទ័យព្រះអង្គចុះ ។ ព្រះអង្គអាចសម្រេចបានតែអ្វីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលោកនេះទេ ។

إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾

៧៣. ទូលបង្គំទាំងអស់គ្នាមានសទ្ធាចំពោះព្រះម្ចាស់អស់ទូលបង្គំ ដើម្បីព្រះអង្គនឹងលើកលែងទោសឲ្យអស់ទូលបង្គំ ព្រមទាំង[លើកលែងទោសដែលបានលេង]មន្ដអាគមដែលព្រះអង្គ (ហ្ហៀរអ៌ុន) បានបង្ខំឲ្យអស់ទូលបង្គំធ្វើនោះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាមហាប្រសើរបំផុត ហើយព្រះអង្គទ្រង់គង់ជានិច្ចអនន្ត ។"

إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾

៧៤. អ្នកណាមួយមករកព្រះម្ចាស់ខ្លួនក្នុងឋានៈជាជនឧក្រិដ្ឋ អ្នកនោះនឹងបាននរក ។ អ្នកនោះនឹងមិនស្លាប់ មិនរស់ទេនៅក្នុងនោះ ។

وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾

៧៥. អ្នកណាមួយមករកព្រះអង្គជាអ្នកមានសទ្ធា ហើយបានធ្វើអំពើល្អ [ផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្ដដើម្បីអល់ឡោះហ៊ា] អ្នកនោះនឹងបានឋានន្ដរស័ក្ដិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់[នៃឋានសួគ៌]

جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ٧٦

៧៦. ឋានសួគ៌បរមសុខដែលមានបណ្ដាស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម បិតនៅទីនោះជានិច្ចអនន្ត ។ នេះគឺរង្វាន់របស់អ្នកណាដែលជម្រះបន្សុទ្ធកាយចិត្ត (អ្នកជ្រះថ្លា) ។

وَلَقَدۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِي فَٱضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِيقٗا فِي ٱلۡبَحۡرِ يَبَسٗا لَّا تَخَٰفُ دَرَكٗا وَلَا تَخۡشَىٰ ٧٧

៧៧. ពិតណាស់យើងបានបើកឲ្យមូសាដឹងថា៖ "ចូរអ្នកនាំបាវបម្រើទាំងឡាយរបស់អញចេញដំណើរពេលយប់ ។ ចូរអ្នកញែកច្រកស្ងួតមួយក្នុងសមុទ្រឲ្យពួកគេ ។ ចូរអ្នកកុំខ្លាចគេដេញទាន់ ហើយចូរអ្នកកុំភ័យខ្លាចអ្វីឡើយ ។"

فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلۡيَمِّ مَا غَشِيَهُمۡ ٧٨

៧៨. ហ្ហៀរអ៊ុន៍បានដេញតាមពួកគេជាមួយកងទ័ពគេ ។ ទឹកសមុទ្របានសន្ធប់លើពួកគេ ។

وَأَضَلَّ فِرۡعَوۡنُ قَوۡمَهُۥ وَمَا هَدَىٰ ٧٩

៧៩. ហ្ហៀរអ៊ុន៍បានដឹកនាំប្រជារាស្ដ្រខ្លួនក្នុងផ្លូវខុស គេមិនបានដឹកនាំ[ពួកគេ]ក្នុងផ្លូវត្រូវទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥៦-៧៩

1. فِي كِتَابِ ٱلۡإِحۡتِجَاجِ لِلطَّبۡرِسِيِّ (ره) وَ عَنۡ مُعَمَّرِ بۡنِ رَاشِدٍ قَالَ: سَمِعۡتُ أَبَا عَبۡدِ اَللَّهِ عَلَيۡهِ اَلسَّلاَمُ يَقُولُ: أَتَى يَهُودِيٌّ إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيۡهِ وَ آلِهِ فَقَامَ بَيۡنَ يَدَيۡهِ يُحِدُّ اَلنَّظَرَ إِلَيۡهِ. فَقَالَ اَلنَّبِيُّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيۡهِ وَ آلِهِ): يَا يَهُودِيُّ مَا حَاجَتُكَ؟ فَقَالَ: أَنۡتَ أَفۡضَلُ أَمۡ مُوسَى بۡنُ عِمۡرَانَ اَلنَّبِيُّ اَلَّذِي كَلَّمَهُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ أَنۡزَلَ عَلَيۡهِ اَلتَّوۡرَاةَ، وَ اَلۡعَصَاءَ، وَ فَلَقَ لَهُ اَلۡبَحۡرَ وَ أَظَلَّهُ بِالۡغَمَامِ؟

១. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-អ៊ុះហ្ចា៍ទីយ៉ាច្ចំ អាល់-ត្ដ៉ាបារ៉ាស៊ី, មូអ៊ាម៉ារ ប៊ិន រ៉ាស្ស៊ីដ្ធបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ា៍ អ៊ីមាម ស៊ីតាក (عليه السلام) មានវចនៈថា៖ "បុរសយ៉ាហ្ជូឌ្ជីម្នាក់បានមកជួបរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ា៍ (صلى الله عليه وآله) ឈរពីពាំងមុខព្រះអង្គ (صلى الله عليه وآله) ។ ព្រះអង្គ (صلى الله عليه وآله) មានព្រះវចនៈថា៖ "យ៉ាហ្ជូឌ្ជីអើយ លោកត្រូវការអ្វី ?" បុរសយ៉ាហ្ជូឌ្ជីនោះបានថា៖ "លោក (صلى الله عليه وآله) ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងគេ ឬមូសា (عليه السلام) ប៊ិន អ៊ីមរ៉ាន (عليه السلام) ដែលជាព្រះសាស្ដា (عليه السلام) ដែលអល់ឡោះហ៊ា៍ (عز وجل) និយាយរក បើកឲ្យព្រះអង្គ (عليه السلام) ដឹងព្រះគម្ពីរតៅរ៉ាតុ ឲ្យជំបងរាជ្យព្រះអង្គ (عليه السلام) ញែកសមុទ្រឲ្យព្រះអង្គ (عليه السلام) ផ្ដល់ម្លប់ឲ្យព្រះអង្គ (عليه السلام) អាស្រ័យពពក ?"

فَقَالَ لَهُ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيۡهِ وَ آلِهِ: إِنَّهُ يُكۡرَهُ لِلۡعَبۡدِ أَنۡ يُزَكِّيَ نَفۡسَهُ وَ لَكِنِّي أَقُولُ: إِنَّ آدَمَ عَلَيۡهِ اَلسَّلاَمُ لَمَّا أَصَابَ اَلۡخَطِيئَةَ كَانَتۡ تَوۡبَتُهُ أَنۡ قَالَ: اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسۡئَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَمَّا غَفَرۡتَ لِي فَغَفَرَ اَللَّهُ لَهُ،

ព្រះសាស្តាﷺបានប្រាប់បុរសនោះថា៖ "ព្រះអង្គﷻមិនសព្វព្រហឫទ័យទេដែលបាវចាត់ទុកខ្លួនឯងថាស្អាតបរិសុទ្ធនោះ ។ តែខ្ញុំﷺសូមប្រាប់ថា កាលអាដ្ទាំﷺបានប្រព្រឹត្តខុស ព្រះអង្គﷺបានភ្ញាក់រលឹកវិញដោយទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺសូមអង្វរព្រះអង្គﷻ ក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺ ។" ដូច្នេះពេលខ្ញុំﷺយល់ព្រមខមាទោសឲ្យព្រះអង្គﷺ ទើបអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻខមាទោសឲ្យព្រះអង្គﷺ ។

وَ إِنَّ نُوحاً عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لَمَّا رَكِبَ اَلسَّفِينَةَ وَ خَافَ اَلْغَرَقَ قَالَ: اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَمَّا أَنْجَيْتَنِي مِنَ اَلْغَرَقِ فَنَجَّاهُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ

កាលនុះហ្ស៊ﷺនៅលើសំពៅ ខ្លាចលិចលង់ ព្រះអង្គﷺបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺសូមអង្វរព្រះអង្គﷻ ក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺ ។" ដូច្នេះទាល់តែខ្ញុំﷺយល់ព្រមស្រោចស្រង់ព្រះអង្គﷺពីការលិចលង់ទឹក ទើបអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻស្រោចស្រង់ព្រះអង្គﷺ ។

وَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لَمَّا أُلْقِيَ فِي اَلنَّارِ قَالَ: اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَمَّا أَنْجَيْتَنِي مِنْهَا، فَجَعَلَهَا اَللَّهُ عَلَيْهِ بَرْداً وَ سَلاَماً؛

កាលគេបានចោលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមﷺទៅក្នុងភ្លើង ព្រះអង្គﷺបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺសូមអង្វរព្រះអង្គﷻ ក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺ ។" ដូច្នេះទាល់តែខ្ញុំﷺយល់ព្រមសង្គ្រោះព្រះអង្គﷺ ទើបអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻធ្វើឲ្យភ្លើងត្រជាក់និងគ្មានអន្តរាយសម្រាប់ព្រះអង្គﷺ ។

وَ إِنَّ مُوسَى عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لَمَّا أَلْقَى عَصَاهُ وَ أَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً قَالَ: اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَمَّا آمَنْتَنِي، قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «لاَ تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ اَلْأَعْلىٰ».

កាលមូសាﷺបានវាយ(សមុទ្រដោយ)ដំបងរាជ្យព្រះអង្គﷺ ព្រះអង្គﷺភ័យព្រួចក្នុងចិត្ត បានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺសូមអង្វរព្រះអង្គﷻ ក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទﷺ ។" ទាល់តែខ្ញុំﷺយល់ព្រមឲ្យព្រះអង្គﷺផុតភ័យ ទើបអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:៦៨] យើងបានថា៖ "ចូរអ្នកកុំខ្លាចព្រោះអ្នកមានប្រៀបលើគេ ។*

يَا يَهُودِيُّ إِنَّ مُوسَى عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لَوْ أَدْرَكَنِي ثُمَّ لَمْ يُؤْمِنْ بِي وَ بِنُبُوَّتِي مَا نَفَعَهُ إِيمَانُهُ شَيْئاً، وَ لاَ نَفَعَتْهُ اَلنُّبُوَّةُ، يَا يَهُودِيُّ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي اَلْمَهْدِيُّ إِذَا خَرَجَ نَزَلَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لِنُصْرَتِهِ فَقَدَّمَهُ وَ يُصَلِّي خَلْفَهُ. (تفسير نور الثقلين , جلد ٥ , صفحة ١٦٥ ،البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٦٨)

យ៉ាហ្ស៊ូឌ្ទីអើយ ប្រសិនបើមូសាﷺស្គាល់ខ្ញុំﷺហើយ ព្រះអង្គﷺមិនជឿខ្ញុំﷺនិងមិនជឿថាខ្ញុំﷺជាព្រះសាស្តាទេនោះ ជំនឿព្រះអង្គﷺមិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ព្រះអង្គﷺទេ ឯសាស្តាភាពរបស់ព្រះអង្គﷺក៏មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ព្រះអង្គﷺដែរ ។ យ៉ាហ្ស៊ូឌ្ទីអើយ អាល់-ម៉ាស៊ីឌ្ទីصلوات الله عليه والسلامជាកូនចៅ

ម្នាក់របស់ខ្ញុំﷺ ។ ពេលណាគេ صلوات الله عليه والسلام ងើបឡើង ពេលនោះអ៊ីសា﵇ ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ سلام الله عليها នឹងចុះមកជួយគេ صلوات الله عليه والسلام ។ អាល់-ម៉ាស្ស៊ូឌី صلوات الله عليه والسلام នឹងធ្វើនមស្ការ អ៊ីសា﵇នឹងធ្វើនមស្ការពីក្រោយគេ صلوات الله عليه والسلام ។" (តាហ្ស៊ៀរ នូរ អាល់-ស្ហាក៏ឡៃន៍ វគ្គ៥៣ ហាឌីស្ស៧៩)

***

2. فَلَمَّا أَصْبَحَ بَعَثَ فِي اَلْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ، مَدَائِنَ مِصْرَ كُلِّهَا، وَ جَمَعُوا أَلْفَ سَاحِرٍ، وَ اِخْتَارُوا مِنَ اَلْأَلْفِ مِائَةً، وَ مِنَ اَلْمِائَةِ ثَمَانِينَ، فَقَالَ اَلسَّحَرَةُ لِفِرْعَوْنَ: قَدْ عَلِمْتَ أَنَّهُ لَيْسَ فِي اَلدُّنْيَا أَسْحَرَ مِنَّا، فَإِنْ غَلَبْنَا مُوسَى فَمَا يَكُونُ لَنَا عِنْدَكَ؟ قَالَ: "إِنَّكُمْ إِذاً لَمِنَ اَلْمُقَرَّبِينَ" عِنْدِي، أُشَارِكُكُمْ فِي مِلْكِي. قَالُوا: فَإِنْ غَلَبَنَا مُوسَى، وَ أَبْطَلَ سِحْرَنَا، عَلِمْنَا أَنَّ مَا جَاءَ بِهِ لَيْسَ مِنْ قِبَلِ اَلسَّحَرِ، وَ لاَ مِنْ قِبَلِ اَلْحِيلَةِ، وَ آمَنَّا بِهِ، وَ صَدَّقْنَاهُ. فَقَالَ فِرْعَوْنُ: إِنْ غَلَبَكُمْ مُوسَى، صَدَّقْتُهُ أَنَا أَيْضاً مَعَكُمْ، وَ لَكِنْ أَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ، أَيْ حِيلَتَكُمْ».

២. ព្រឹកឡើងហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله បានចាត់បញ្ជូនពួកមន្ត្រីទៅក្នុងនគរ គ្រប់នគរនៃប្រទេសអេស៊ីបត៍ ហើយប្រមូលបានគ្រូមន្តអាគមមួយពាន់នាក់ ។ បានជ្រើសរើសយកមួយរយនាក់ពីមួយពាន់អ្នកនេះ ហើយបានជ្រើសរើសយកប៉ែតសិបនាក់ពីគ្រូមន្តអាគមមួយរយនាក់នេះ ។ ពួកគ្រូមន្តអាគមប្រាប់ហ្វៀរអោ៊ន៍ថា៖ ព្រះអង្គ لعنه الله ដឹងច្បាស់ថាមិនមានគ្រូមន្តអាគមណាខ្លាំងជាងអស់ទូលបង្គំទេក្នុងលោកនេះ បើអស់ទូលបង្គំឈ្នះមូសា﵇ តើព្រះអង្គ لعنه الله ឲ្យអ្វីអស់ទូលបង្គំ ?" ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله បានថា៖ *[២៦:៤២] គេបានថ្លែងថា៖ "មាន អស់លោកនឹងមានឋានៈជាអ្នកជំនិត[របស់ខ្ញុំ] ។* ខ្ញុំ لعنه الله នឹងចែករាជាណាចក្រខ្ញុំ لعنه الله ឲ្យអស់លោក ។" ពួកគេបានថា៖ "តែបើមូសា﵇ឈ្នះអស់ទូលបង្គំ ធ្វើឲ្យមន្តអាគមអស់ទូលបង្គំទៅជាមោឃៈ អស់ទូលបង្គំនឹងដឹងថាអ្វីដែលគេ﵇បាននាំមកជាមួយនោះ មិនមានមន្តអាគមណាខ្លាំងជាងមន្តអាគមនោះទេ ហើយក៏មិនមានល្បិចដោះខ្លួនរួចពីមន្តអាគមនោះទេដែរ អស់ទូលបង្គំនឹងជឿហើយនឹងព្រមឲ្យសច្ចានុមតិគេ صلوات الله عليه والسلام ។" ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله បានថា៖ "បើមូសា﵇ឈ្នះអស់លោក ខ្ញុំ لعنه الله នឹងព្រមឲ្យសច្ចានុមតិគេ﵇ជាមួយអស់លោកដែរ (គឺព្រមចុះចាញ់និងទទួលស្គាល់មូសា﵇ជាធំ) ។ តែសូមអស់លោកព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើផែនការទៅ ពោលគឺ អ្វីដែលអស់លោកនឹងធ្វើ ។"

قَالَ: «وَ كَانَ مَوْعِدُهُمْ يَوْمَ عِيدٍ لَهُمْ، فَلَمَّا اِرْتَفَعَ اَلنَّهَارُ مِنْ ذَلِكَ اَلْيَوْمِ، جَمَعَ فِرْعَوْنُ اَلْخَلْقَ، وَ اَلسَّحَرَةَ، وَ كَانَتْ لَهُ قُبَّةٌ طُولُهَا فِي اَلسَّمَاءِ ثَمَانُونَ ذِرَاعاً، وَ قَدْ كَانَتْ كُسِيتْ بِالْحَدِيدِ وَ اَلْفُولاَذِ اَلْمَصْقُولِ، فَكَانَتْ إِذَا وَقَعَتِ اَلشَّمْسُ عَلَيْهَا، لَمْ يَقْدِرْ أَحَدٌ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهَا، مِنْ لَمَعِ اَلْحَدِيدِ، وَ وَهَجِ اَلشَّمْسِ، وَ جَاءَ فِرْعَوْنُ وَ هَامَانُ، وَ قَعَدَا عَلَيْهَا يَنْظُرَانِ، وَ أَقْبَلَ مُوسَى يَنْظُرُ إِلَى اَلسَّمَاءِ، فَقَالَتِ اَلسَّحَرَةُ لِفِرْعَوْنَ: إِنَّا نَرَى رَجُلاً يَنْظُرُ إِلَى اَلسَّمَاءِ، وَ لَنْ يَبْلُغَ سِحْرُنَا إِلَى اَلسَّمَاءِ، وَ ضُمِّنَتِ اَلسَّحَرَةُ مَنْ فِي اَلْأَرْضِ.

ថ្ងៃដែលបានណាត់ជួបគ្នាក៏បានមកដល់ ។ ពេលថ្ងៃរះ ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله បានប្រជុំមនុស្សម្នានិងពួកគ្រូមន្តអាគម ។ ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله បានធ្វើដោមទំហំប៉ែតសិបហត្ថពាស់លោហធាតុនិងដែកខាត់រលោង ។ ពេលថ្ងៃចាំងមកលើដោមនេះ គេមិនអាចមើលមកដោមនេះបានទេ ព្រោះតែដែកជះពន្លឺថ្ងៃច្រាសមកវិញ ។ ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله និងហាម៉ាន لعنه الله បានមកអង្គុយលើដោមនេះ មើលឃើញទាំងអស់ ។ មូសា﵇បានមកដល់មើលមេឃ ។ ពួកគ្រូមន្តអាគមប្រាប់ហ្វៀរអោ៊ន៍ لعنه الله ថា៖ "អស់ទូលបង្គំឃើញបុរសម្នាក់មើលមេឃ ។ មន្តអាគមអស់ទូលបង្គំមិនទៅដល់លើមេឃទេ ។ អស់ទូលបង្គំធានាមន្តអាគមលើមនុស្សដែលនៅលើផែនដី ។"

فَقَالُوا لِمُوسَى: "إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَ إِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ اَلْمُلْقِينَ" قَالَ لَهُمْ مُوسَى: "أَلْقُوا مٰا أَنْتُمْ مُلْقُونَ * فَأَلْقَوْا حِبٰالَهُمْ وَ عِصِيَّهُمْ" فَأَقْبَلْتُ

تَضْطَرِبُ، وَ صَالَتْ مِثْلَ اَلْحَيَّاتِ، وَ هَاجَتْ، فَقَالُوا: "بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ اَلْغَالِبُونَ". فَهَالَ اَلنَّاسَ ذَلِكَ، فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى، فَنُودِيَ: "لاَ تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ اَلْأَعْلَى * وَ أَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَ لاَ يُفْلِحُ اَلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى".

ពួកគេបានប្រាប់មូសា ﷺ ថា៖ *[៧:១១៥] "មូសា តើលោកជាអ្នកបោះ ឬយើងជាអ្នកបោះ (មុន) ?"* មូសា ﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ *[២៦:៤៣] មូសាបាននិយាយទៅកាន់ពួកគេថា៖ "សូមលោកទាំងអស់គ្នាបោះអ្វីដែលអស់លោកចង់បោះទៅ ។" [២៦:៤៤] ពួកគេក៏បានបោះខ្សែនិងដំបងពួកគេ* អ្វីទាំងនេះក៏មានសណ្ឋានជាពស់ មានចលនាដូចពស់វាវរវើក ។ ពួកគេបានថា៖ *ហើយថា៖ "អាស្រ័យអំណាចហ្ហ្ការអ្ហ្ន ន៍ យើងនឹងមានជ័យជំនះ !"* ប្រជារាស្ត្រដូចជាត្រូវជ័រឆក់ (គឺស្លុតអារម្មណ៍) ។ *[២០:៦៧] មូសាភ័យព្រួចក្នុងចិត្ត ។* យើង ﷻ ក៏បានប្រកាសថា៖ *[២០:៦៨] "ចូរអ្នកកុំខ្លាចព្រោះអ្នកមានប្រៀបលើគេ ។ [២០:៦៩] ចូរអ្នកបោះអ្វីដែលនៅក្នុងដៃស្ដាំអ្នកទៅ វានឹងត្រគាក់លេបអ្វីទាំងនោះដែលពួកគេបានប្រឌិតឡើង ។ អ្វីដែលពួកគេបានប្រឌិតឡើងនោះគ្រាន់តែជាល្បិចរបស់អ្នកលេងអាគមប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកលេងអាគមរមែងពុំមានជ័យជំនះឡើយ ទោះបីអ្នកនោះមកពីទីណាក៏ដោយ ។"*

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ، فَذَابَتْ فِي اَلْأَرْضِ مِثْلَ اَلرَّصَاصِ، ثُمَّ طَلَّعَ رَأْسَهَا، وَ فَتَحَتْ فَاهَا، وَ وَضَعَتْ شِدْقَهَا اَلْأَعْلَى عَلَى رَأْسِ قُبَّةِ فِرْعَوْنَ، ثُمَّ دَارَتْ، وَ أَرْخَتْ شَفَتَهَا اَلسُّفْلَى، وَ اِلْتَقَمَتْ عِصِيَّ اَلسَّحَرَةِ، وَ حِبَالَهَا، وَ غَلَبَ كُلَّهُمْ، وَ اِنْهَزَمَ اَلنَّاسُ حِينَ رَأَوْهَا، وَ عِظَمَهَا، وَ هَوْلَهَا، مِمَّا لَمْ تَرَ اَلْعَيْنُ، وَ لاَ وَصَفَ اَلْوَاصِفُونَ مِثْلَهُ قَبْلُ، فَقُتِلَ فِي اَلْهَزِيمَةِ، مِنْ وَطْءِ اَلنَّاسِ بَعْضُهُمْ بَعْضاً، عَشَرَةُ آلاَفِ رَجُلٍ وَ اِمْرَأَةٍ وَ صَبِيٍّ، وَ دَارَتْ عَلَى قُبَّةِ فِرْعَوْنَ – قَالَ – فَأَحْدَثَ فِرْعَوْنُ وَ هَامَانُ فِي ثِيَابِهِمَا، وَ شَابَ رَأْسُهُمَا، وَ غُشِيَ عَلَيْهِمَا مِنَ اَلْفَزَعِ.

មូសា ﷺ ក៏បានបោះដំបងព្រះអង្គ ﷺ ។ ដំបងនោះក៏បានរលាយចូលជាមួយដីដូចសំណ ហើយវាបានងើបក្បាលឡើង បើកមាត់ ហើយវាបានដាក់ចង្កាត្រងវាលើកំពូលដោមរបស់ហ្ហ្ការអ្ហ្ន ន៍ ﷻ ។ រួចហើយវាបានបន្ទាបខ្លួនហើយបានលេបដំបងនិងខ្សែទាំងអស់របស់ពួកគ្រូមន្តអាគម ។ ពួកអ្នកចាញ់គេពេលបានឃើញបែបនេះ បានស្ងើចខ្លាំងពីព្រោះមិនដែលបានឃើញដូចនេះពីមុនមកទេ ហើយក៏មិនដែលបានឮអ្នកណារៀបរាប់ព្រឹត្ដិការណ៍ដូចនេះកាលពីមុនមកទេដែរ ។ ប្រជារាស្ត្រក៏កើតមានការភ័យខ្លាចរត់ប្រសេចប្រសាច ចលាចល បណ្ដាលឲ្យមនុស្សប្រុសស្រីនិងក្មេងស្លាប់អស់បួនពាន់នាក់ ។ ពស់បានបែរទៅរកដោមហ្ហ្ការអ្ហ្ន ន៍ ﷺ ហ្ហ្ការអ្ហ្ន ន៍ ﷺ និងហ្ហ្ម ម ន ﷺ បានជោកសំលៀកបំពាក់ ហើយបានភ័យស្លន់ស្លា ។ (تفسير القمّي 2: 118) 7:113-126

***

3. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ اَلْمُتَوَكِّلِ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ اَلْأَسَدِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ اَلْبَرْمَكِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ أَحْمَدَ اَلشَّامِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ اَلْفَضْلِ اَلْهَاشِمِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ اَلصَّادِقَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) لَمَّا رَأَى حِبَالَهُمْ وَ عِصِيَّهُمْ، كَيْفَ أَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً وَ لَمْ يُوجِسْهَا إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) حِينَ وُضِعَ فِي اَلْمَنْجَنِيقِ وَ قُذِفَ بِهِ عَلَى اَلنَّارِ؟

៣. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ម៉ាបានថ្លែងថា... អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន អាល់-ហ្ហ្ម ដ្ដ ល់ អាល់-ហ្ហ្ម ស្ដ ីមីបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហ្ម ប់ឌុលឡ្ហ្ការ ហ្ម ៍ អាល់-ស្ម ្ម ន ្ធ ិ ក្ម ﷺ អំពីមូសា ﷺ ប៊ិន អ៊ីមរ៉ាន ﷺ កាលព្រះអង្គ ﷺ បានឃើញខ្សែនិងដំបងរបស់ពួកគេ (គឺពួកគ្រូមន្តអាគម) តើព្រះអង្គ ﷺ ភ័យព្រួចដូចម្ដេចទៅ ចំណែក

ឯអ៊ីបរ៉ហ៊ីមវិញមិនភ័យទេកាលគេបានដាក់ព្រះអង្គក្នុងដង្ហ័ក (គឺគ្រឿងយន្តធំសម្រាប់ចោលដុំ ថ្ម) ចោលទៅក្នុងភ្លើង ?"

فَقَالَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) حِينَ وُضِعَ فِي اَلْمَنْجَنِيقِ، كَانَ مُسْتَنِداً إِلَى مَا فِي صُلْبِهِ مِنْ أَنْوَارِ حُجَجِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ لَمْ يَكُنْ مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) كَذَلِكَ، فَلِذَلِكَ أَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً، وَ لَمْ يُوجِسْهَا إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٦٨، الأمالي ٢/٥٢١.)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "កាលគេបានដាក់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមក្នុងដង្ហ័ក គេបានប្រាប់ឲ្យព្រះអង្គដឹងអ្វីដែលនៅក្នុងខ្នង (صلب) គឺព្រះរស្មីនៃព្រះអាជ្ញាធរ صلوات الله عليه والسلام របស់អល់ឡោះហ្ហ៊ី ﷻ ។ ចំណែកឯមូសាវិញ មិនដូចនេះទេ ។ ដូច្នេះហើយបានជាព្រះអង្គនឹកខ្លាចក្នុងចិត្ត ឯអ៊ីបរ៉ហ៊ីមមិនខ្លាចភ្លើងទេ ។" (الأمالي 521/ 2)

***

4. فَقَامَ يُوشَعُ بْنُ نُونٍ، فَقَالَ لِمُوسَى: يَا رَسُولَ اَللَّهِ، مَا أَمَرَكَ رَبُّكَ؟ فَقَالَ: بِعُبُورِ اَلْبَحْرِ. فَاقْتَحَمَ يُوشَعُ فَرَسَهُ فِي اَلْمَاءِ، وَ أَوْحَى اَللَّهُ إِلَى مُوسَى: «أَنِ اِضْرِبْ بِعَصاكَ اَلْبَحْرَ» فَضَرَبَهُ «فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ اَلْعَظِيمِ» أَيْ كَالْجَبَلِ اَلْعَظِيمِ فَضَرَبَ لَهُ فِي اَلْبَحْرِ اِثْنَيْ عَشَرَ طَرِيقاً، فَأَخَذَ كُلُّ سِبْطٍ مِنْهُمْ فِي طَرِيقٍ، فَكَانَ اَلْمَاءُ قَدِ اِرْتَفَعَ، وَ بَقِيَتِ اَلْأَرْضُ يَابِسَةً، طَلَعَتْ فِيهِ اَلشَّمْسُ، فَيَبِسَتْ، كَمَا حَكَى اَللَّهُ «فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقاً فِي اَلْبَحْرِ يَبَساً لاٰ تَخٰافُ دَرَكاً وَ لاٰ تَخْشىٰ».

៤. យ្ហ៊ូ ស ស អ៊ុ ប ិ ន នូ ន ១ បានងើបឡើង ហើយបានទូលមូសា ១ ថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ១ អ៊ីយ តើព្រះម្ចាស់ព្រះអង្គ ១ បញ្ជាអ្វី ?" ព្រះអង្គ ១ មានវចនៈថា៖ "ឲ្យឆ្លងសមុទ្រ ។" យ្ហ៊ូ ស អ៊ុ ១ បាននាំសេះចូលក្នុងទឹក ហើយអល់ឡោះហ្ហ៊ី ﷻ បានបើកឲ្យមូសា ១ ដឹងថា៖ *[២៦:៦៣] "ចូរអ្នកវាយទឹកសមុទ្រដោយដំបងអ្នក ។" សមុទ្រក៏បានញែក ផ្នែកនីមួយៗ (ត្រើយនីមួយៗ) ធំដូចភ្នំ ។* ផ្លូវដប់ពីរខ្សែបានលេចឡើងឲ្យព្រះអង្គ ១ ក្នុងសមុទ្រ ។ ក្នុងចំណោមពួកគេនោះ កុលសម្ព័ន្ធមួយយកផ្លូវមួយ ។ ទឹកត្រូវលើកឡើងលើ សមុទ្របានស្ងួត ថ្ងៃបានចាំងមកលើវាដើម្បីធ្វើឲ្យវាស្ងួត ដូចដែលអល់ឡោះហ្ហ៊ី ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:៧៧] ចូរអ្នកញែកច្រកស្ងួតមួយក្នុងសមុទ្រឲ្យពួកគេ ។ ចូរអ្នកកុំខ្លាចគេដេញទាន់ ហើយចូរអ្នកកុំភ័យខ្លាចអ្វីឡើយ ។*

وَ دَخَلَ مُوسَى وَ أَصْحَابُهُ اَلْبَحْرَ، وَ كَانَ أَصْحَابُهُ اثْنَيْ عَشَرَ سِبْطاً، فَضَرَبَ اَللَّهُ لَهُمْ فِي اَلْبَحْرِ أَثْنَى عَشَرَ طَرِيقاً، فَأَخَذَ كُلُّ سِبْطٍ فِي طَرِيقٍ، وَ كَانَ اَلْمَاءُ قَدِ ارْتَفَعَ عَلَى رُؤُوسِهِمْ مِثْلَ اَلْجِبَالِ، فَجَزِعَتِ اَلْفِرْقَةُ اَلَّتِي كَانَتْ مَعَ مُوسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي طَرِيقِهِ، فَقَالُوا: يَا مُوسَى أَيْنَ إِخْوَانُنَا؟ فَقَالَ لَهُمْ: مَعَكُمْ فِي اَلْبَحْرِ. فَلَمْ يُصَدِّقُوهُ، فَأَمَرَ اَللَّهُ اَلْبَحْرَ، فَصَارَتْ طَاقَاتٍ، حَتَّى كَانَ يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ، وَ يَتَحَدَّثُونَ.** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ١٦٩، تفسير القمّيّ ٢:١١٨.)

មូសា ១ និងបក្សពួកព្រះអង្គ ១ បានចូលទៅក្នុងសមុទ្រ ។ បក្សពួកព្រះអង្គ ១ មានដប់ពីរកុលសម្ព័ន្ធ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ហ៊ី ﷻ បានបោះផ្លូវដប់ពីរខ្សែនៅក្នុងសមុទ្រឲ្យពួកគេ កុលសម្ព័ន្ធនីមួយៗទៅតាមផ្លូវមួយ ។ កុលសម្ព័ន្ធដែលនៅជាមួយមូសា ១ ភ័យនៅតាមផ្លូវ ហើយបានទូលថា៖ "មូសា ១ អ៊ីយ តើបងប្អូនយើងនៅឯណា ?" ព្រះអង្គ ១ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "នៅជាមួយអស់លោក នៅក្នុងសមុទ្រ ។" ពួកគេមិនជឿព្រះអង្គ ១ ទេ អល់ឡោះហ្ហ៊ី ﷻ ក៏បានបញ្ជាឲ្យទឹកសមុទ្រប្រែទៅជាអាចធ្វើ

ឲ្យពួកគេមើលឃើញគ្នានិងនិយាយរកគ្នាបាន ។ (تفسير القمّي 2: 118)

يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ قَدۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ عَدُوِّكُمۡ وَوَٰعَدۡنَٰكُمۡ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنَ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰ ٨٠

៨០. ម្ចាលកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល (យ៉ាកុ៊ុប) យើងបានដោះលែងពួកអ្នកឲ្យរួចពីសត្រូវពួកអ្នក ហើយយើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពួកអ្នកនៅឯខាងស្តាំភ្នំ (ស៊ីណាយ) ។ យើងបានដាក់ម៉ាននិងសាល់វ៉ា (ក្លេច) ចុះមកឲ្យពួកអ្នក ។

كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَلَا تَطۡغَوۡاْ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبِيۖ وَمَن يَحۡلِلۡ عَلَيۡهِ غَضَبِي فَقَدۡ هَوَىٰ ٨١

៨១. ចូរពួកអ្នកបរិភោគវត្ថុបរិសុទ្ធទាំងឡាយដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ហើយចូរពួកអ្នកកុំបំពារបំពានក្នុងនោះឡើយ មិនដូច្នោះទេព្រះពិរោធអញនឹងពើបពះលើពួកអ្នក ។ អ្នកណាមួយរងព្រះពិរោធអញ អ្នកនោះវិនាស ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨០-៨១

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْبَرْقِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنِ الْمَشْرِقِيِّ حَمْزَةَ بْنِ الْمُرْتَفِعِ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، قَالَ: كُنْتُ فِي مَجْلِسِ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، إِذْ دَخَلَ عَلَيْهِ عَمْرُو بْنُ عُبَيْدٍ، فَقَالَ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "وَ مَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوىٰ" مَا ذَلِكَ الْغَضَبُ؟ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «هُوَ الْعِقَابُ يَا عَمْرُو، إِنَّهُ مَنْ زَعَمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ زَالَ مِنْ شَيْءٍ إِلَى شَيْءٍ، فَقَدْ وَصَفَهُ بِصِفَةِ مَخْلُوقٍ، وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لاَ يَسْتَفِزُّهُ شَيْءٌ فَيُغَيِّرَهُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٦٨، الكافي ٨٦/٥:١.)

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ុប... អាល់-ម៉ាស្ស:រ៉ូ ហ្ហាំស្ការ ប៊ិន អាល់-ម៉ារ៉ាហ្ហាកុ៊ុបានតំណាលតមកពីមិត្តយើងម្នាក់ដែមបានតំណាលថា ខ្ញុំបាននៅក្នុងអង្គប្រជុំរបស់អាប៊ូ ឃ្ហាកុ៊ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام កាលអ្ចាំ:រ ប៊ិនអ្ចូ:ប៊ៃដ្ធ៍ បានមកដល់ហើយទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា تبارك وتعالى *[២០:៨១] អ្នកណាមួយរងព្រះពិរោធអញ អ្នកនោះវិនាស ។* អ្វីទៅព្រះពិរោធនោះ ?" អាប៊ូ ឃ្ហាកុ៊ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ្ចាំ:រអ៊ីយ នោះគឺទណ្ឌកម្ម ។ អ្នកណាថាអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ផ្លាស់កន្លែងពីអ្វីមួយទៅកាន់អ្វីមួយទៀត អ្នកនោះរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គ عز وجل ដោយប្រើគុណសម្បត្តិរបស់សត្វលោក អល់ឡោះហ្ស៊ាទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ឧត្តុង្គឧត្តមរុងរឿងបំផុត ។ វត្ថុមិនអាចបង្កើតព្រះអង្គ عز وجل បាន មិនអាចផ្លាស់ប្តូរព្រះអង្គ عز وجل បានទេ ។" (الكافي 1: 110/ 5)

***

2. الْمُفِيدُ فِي (إِرْشَادِهِ) قَالَ: رَوَى الْعُلَمَاءُ أَنَّ عَمْرَو بْنَ عُبَيْدٍ وَفَدَ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) لِيَمْتَحِنَهُ بِالسُّؤَالِ، فَقَالَ لَهُ:... أَخْبِرْنِي- جُعِلْتُ فِدَاكَ- عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوىٰ" مَا غَضَبُ اللَّهِ؟ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «غَضَبُ اللَّهِ عِقَابُهُ- يَا عَمْرُو- وَ مَنْ ظَنَّ أَنَّ اللَّهَ يُغَيِّرُهُ شَيْءٌ فَقَدْ كَفَرَ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٦٩، الإرشاد:٢٦٥.)

២. អាល់-មូហ្ស៊ីដ្ធ នៅក្នុងអ៊ៀរស្ស:ដ្ធ:របស់លោក បានថ្លែងថា អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញបានធ្វើសេចក្ដីវាយ

ការណ៍ថាអ៊ុំរ៉ូ ប៊ិន អ៊ុបៃដ្ឋ៍បាននាំគ្នាទៅជួបម៉ូហ្ហាំម៉ាដ់ ប៊ិន អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ៊្វូសៃន៍صلوات الله عليه والسلامក្នុងគោលបំណងសាកល្បងព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامដោយសំណួរនានា គាត់បានទូលព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام សូមព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៍عز وجل *[២០:៨១] អ្នកណាមួយរងព្រះពិរោធអញ អ្នកនោះវិនាស ។* អ្វីទៅព្រះពិរោធរបស់អល់ឡោះហ្ហ៍عز وجلនោះ ?" អាប៊ូ យ៉ាក្ហ៊ុហ្វារصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "អ៊ុំរ៉ូអើយ ព្រះពិរោធរបស់អល់ឡោះហ្ហ៍عز وجلគឺទណ្ឌកម្មរបស់ព្រះអង្គعز وجل ។ អ្នកណាគិតថាអ្វីមួយផ្លាស់ប្តូរអល់ឡោះហ្ហ៍عز وجل អ្នកនោះប្រមាថ ។" (الإرشاد: 265)

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ ٱهۡتَدَىٰ ﴿٨٢﴾

៨២. ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែលស្មារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ (ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង និងដល់សង្គមមនុស្ស ព្រមទាំងប្រព្រឹត្តដើម្បីអល់ឡោះហ្ហ៍) ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨២

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ صَالِحِ بْنِ السِّنْدِيِّ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرٍ وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، جَمِيعاً، عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ، عَنْ خَالِدِ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ سَدِيرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) وَ هُوَ دَاخِلٌ وَ أَنَا خَارِجٌ، وَ أَخَذَ بِيَدِي، ثُمَّ اسْتَقْبَلَ الْبَيْتَ، فَقَالَ: «يَا سَدِيرُ، إِنَّمَا أُمِرَ النَّاسُ أَنْ يَأْتُوا هَذِهِ الْأَحْجَارَ، فَيَطُوفُوا بِهَا، ثُمَّ يَأْتُونَا فَيُعْلِمُونَا وَلَايَتَهُمْ لَنَا، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ: "وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صالِحاً ثُمَّ اهْتَدى"- ثُمَّ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى صَدْرِهِ- إِلَى وَلَايَتِنَا».

១. ម៉ូហ្ហាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាក្ហ៊ុគ្ហ៊ុប... ស៊ូដៃរ៍បានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាប៊ូ យ៉ាក្ហ៊ុហ្វារصلوات الله عليه والسلام កាលព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام ចេញ ខ្ញុំចូល ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامបានចាប់ដៃខ្ញុំ បែរទៅរកព្រះមហាគ្រឹះហើយមានវចនៈថា៖ "ស៊ូដៃរ៍អើយ គេបានដាក់បញ្ជាឲ្យមនុស្សមករកសិលាទាំងនេះ (អាល់-ស្វ៉ហ្វា និង ម៉ារវ៉ាស់) ពួកគេគប្បីដើរទៅមករវាងសិលាទាំងនេះ រួចហើយមករកយើងعليهم السلام យើងعليهم السلامនឹងបង្ហាត់ពួកគេឲ្យចេះដឹងវីឡាយ៉ាស់យើងعليهم السلام ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៍تعالى *[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែលស្មារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។"* បន្ទាប់មកព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامចង្អុលទ្រូងព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام "មករកវីឡាយ៉ាស់យើងعليهم السلام ។"

ثُمَّ قَالَ: «يَا سَدِيرُ، فَأُرِيكَ الصَّادِّينَ عَنْ دِينِ اللَّهِ» ثُمَّ نَظَرَ إِلَى أَبِي حَنِيفَةَ وَ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ، وَ هُمْ حَلَقٌ فِي الْمَسْجِدِ، فَقَالَ: هَؤُلَاءِ الصَّادُّونَ عَنْ دِينِ اللَّهِ بِلَا هُدًى مِنَ اللَّهِ، وَ لَا كِتَابٍ مُبِينٍ، إِنَّ هَؤُلَاءِ الْأَخَابِثَ لَوْ جَلَسُوا فِي بُيُوتِهِمْ، فَجَالَ النَّاسُ، فَلَمْ يَجِدُوا أَحَداً يُخْبِرُهُمْ عَنِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، وَ عَنْ رَسُولِهِ (صلى الله عليه و آله)، حَتَّى يَأْتُونَا، فَنُخْبِرَهُمْ عَنِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، وَ عَنْ رَسُولِهِ (صلى الله عليه و آله)».

បន្ទាប់មកព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ស៊ូដៃរ៍អើយ ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامនឹងបង្ហាញលោកបុគ្គលដែលច្រានចេញពីព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ហ៍عز وجل ។" បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامសម្លឹងមើលទៅឯ អាប៊ូ ហ្ហានីហ្វាស់ និង ស៊ុហ្វយ៉ាន អាល់-ស្មៅរី កាលនោះ ។ មនុស្សចោមរោមបុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះនៅក្នុងម៉ាស់យ៊ិដ្ឋ ។ ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "បុគ្គលទាំងនេះឯងជាអ្នកច្រានមនុស្សចេញពីព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ហ៍عز وجل

ដោយឥតបានទទួលមគ្គទេសក៏ដឹកនាំនិងព្រះគម្ពីរបំភ្លឺពីអល់ឡោះហ្ការ ﷻ ឡើយ ។ ទាំងនេះគឺមនុស្ស ទុច្ចរិត ។ បើពួកគេអង្គុយក្នុងផ្ទះខ្លួន មនុស្សនឹងដើរតត្រុក នឹងមិនមានអ្នកណាអាចប្រាប់ពួកគេឲ្យដឹង អំពីអល់ឡោះហ្ការ تبارك وتعالى និងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការ صلى الله عليه وآله وسلم បានទេ លុះត្រាតែពួកគេមករកយើង عليهم السلام ។ ដូច្នេះយើងនឹង ប្រាប់ពួកគេឲ្យដឹងអំពីអល់ឡោះហ្ការ تبارك وتعالى និងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការ صلى الله عليه وآله وسلم ។" (الكافي 1: 392/ 3)

***

2. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى عَنْ صَفْوَانَ عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ شُعَيْبٍ قَالَ: وَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى « وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اِهْتَدىٰ » قَالَ وَ مَنْ تَابَ مِنْ ظُلْمٍ وَ آمَنَ مِنْ كُفْرٍ وَ عَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اِهْتَدَى إِلَى وَلاَيَتِنَا وَ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى صَدْرِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , جلد ١ , صفحة ٧٨)

២. [...] យ៉ាកុ៉ាគ្ីប ប៊ិន ស៊ីអ៊ែ្ប៉ាបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុ្ឌលឡោះហ្ការ عليه السلام អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ការ تبارك وتعالى *[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែលស្តារលាលែងធ្វើកំហុស មាន សទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។"* ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចន:ថា៖ "បុគ្គល ដែលស្តារលាកំហុស ការពារខ្លួនពីអំពើអាក្រក់ ធ្វើអំពើល្អ ហើយនៅតែឆ្ពោះទៅរកវីឡាយ៉ាស៊ុំយើង عليهم السلام ។" ព្រះអង្គ عليه السلام បានបង្ហាញដោយដាក់ដៃលើទ្រូងព្រះអង្គ عليه السلام ។" (بصائر الدرجات: 98/ 6)

***

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنِ عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنِ السِّنْدِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبَانٍ، عَنِ الْحَارِثِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اهْتَدىٰ". قَالَ: «أَ لاَ تَرَى كَيْفَ اشْتَرَطَ، وَ لَمْ تَنْفَعْهُ التَّوْبَةُ وَ لاَ الْإِيمَانُ وَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ حَتَّى اهْتَدَى. وَ اللَّهِ، لَوْ جَهَدَ أَنْ يَعْمَلَ بِعَمَلٍ، مَا قُبِلَ مِنْهُ حَتَّى يَهْتَدِيَ». قَالَ: قُلْتُ: إِلَى مَنْ، جَعَلَنِيَ اللَّهُ فِدَاكَ؟ قَالَ: «إِلَيْنَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٠، تفسير القمّيّ ٢:٦١.)

៣. អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានតំណាលថា... អាល់-ហ្ការីស ប៊ិន យ៉ាស៊ុ យ៉ាបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ عليه السلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ ﷻ *[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែល ស្តារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។"* ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចន:ថា៖ "លោកដឹងទេថាមានលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះ ? ការស្តារលាកំហុស ជំនឿ អំពើល្អ មិនមាន ប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទេ បើពួកគេមិនអនុចរតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំត្រឹមត្រូវទេនោះ ។ សូមស្បថ ចំពោះអល់ឡោះហ្ការ ﷻ ទោះជាពួកគេខំតស៊ូធ្វើទង្វើជាបន្តបន្ទាប់ក៏ដោយ គេនឹងមិនទទួលទង្វើទាំងនេះ ពីពួកគេទេ លើកលែងតែពួកគេអនុចរតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូម អល់ឡោះហ្ការ ﷻ ឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ عليه السلام អនុចរតាមអ្នកណា ?" ព្រះអង្គ عليه السلام មាន វចន:ថា៖ "អនុចរតាមយើង عليهم السلام ។" (تفسير القمّي 2: 61)

***

4. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْعَبَّاسِ الْبَجَلِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ يَعْقُوبَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ الْحُرِّ، عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اهْتَدىٰ"، قَالَ: «إِلَى وَلاَيَتِنَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧١، تأويل الآيات ٣١٦/١١:١.)

៤. ម៉ូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ដ ប៊ិន អាល់-អ៊ាប់បាស់បានតំណាលថា... យ៉ាកៅ អាល់-យ៉ូ្ស អ៊ីបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ عليه السلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ تعالى *[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណា*

ដែលស្តារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អនុចរតាមវីឡាយ៉ាស៊ុំយើង عليهم السلام ។" (تأويل الآيات 1: 316/ 11)

***

5. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَامِرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنِ الْمُنَخَّلِ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اهْتَدَىٰ"، قَالَ: «إِلَى وَلاَيَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧١، تأويل الآيات ٣١٦/١٢:١.)

៥. [...] យ៉ាកូបៀរបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ុ្ហារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ عز وجل *[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែលស្តារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អនុចរតាមវីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។" (تأويل الآيات 1: 316/ 12)

***

6. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ الْبَاقِرُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «ثُمَّ اهْتَدَى إِلَى وَلاَيَتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ. فَوَ اللَّهِ، لَوْ أَنَّ رَجُلاً عَبَدَ اللَّهَ عُمُرَهُ مَا بَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ، ثُمَّ مَاتَ وَ لَمْ يَجِيءْ بِوَلاَيَتِنَا، لَأَكَبَّهُ اللَّهُ فِي النَّارِ عَلَى وَجْهِهِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧١، مجمع البيان ٣٩:٧.)

៦. អាប៊ូ អ៊ុលី អាល់-ត្ដ៌ាបារ៉ាសុ៊ី... អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ុ្ហារ អាល់-បាកៀ្ហរ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: *"[២០:៨២] អនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ* គឺទៅរកវីឡាយ៉ាស៊ុំយើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ។ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ការ عز وجل ទោះបីបុគ្គលគោរពសក្ការ:អល់ឡោះហ្ការ عز وجل អស់មួយជីវិតរវាងអាល់-រ៉ូកុននិងអាល់-ម៉ាកុ៊ម (នៅពីមុខកាកុ៊ុ្ហបាស៊ុ) ក៏ដោយ ពេលបុគ្គលនោះស្លាប់នៅក្រៅវីឡាយ៉ាស៊ុំយើង عليهم السلام អល់ឡោះហ្ការ عز وجل នឹងចោលបុគ្គលនោះទៅក្នុងភ្លើងនរកលើមុខ ។" (مجمع البيان 7: 39)

***

7. ابْنُ بَابَوَيْهِ: بِالْإِسْنَادِ عَنْ سُلَيْمَانَ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ كَثِيرٍ الرَّقِّيِّ، قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَقُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، قَوْلُهُ تَعَالَى: "وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اهْتَدَىٰ" فَمَا هَذَا الِاهْتِدَاءُ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْإِيمَانِ وَ الْعَمَلِ الصَّالِحِ؟ قَالَ: فَقَالَ: «مَعْرِفَةُ الْأَئِمَّةِ- وَ اللَّهِ- إِمَامٍ بَعْدَ إِمَامٍ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٢، فضائل الشيعة: ٢٢/٦٥.)

៧. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ... ដ្ការ៉ុដ្ដ ប៊ីន កាស្ស៊ៀ អាល់-រ៉ូ្ការ៉ីបានតំណាលថា ខ្ញុំបានមកជួបអាប៊ូ អ៊ុ្ហប់ឌុ្ហលឡោះ ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ការ عز وجل *[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែលស្តារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ ។* មគ្គទេសក៍ដឹកនាំគឺអ្វីទៅ បន្ទាប់ការស្តារលាកំហុស ជំនឿ និងអំពើល្អនោះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ហ្ការ عز وجل អ៊ីម៉ាំមួយ صلوات الله عليه والسلام បន្ទាប់អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មួយ ។" (فضائل الشيعة: 65/ 22)

۞وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٨٣﴾

៨៣. [អល់ឡោះហ្ការ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា:] "ម្នាលមូសា តើមានអ្វីធ្វើឲ្យអ្នកប្រញាប់ប្រញាល់[ទៅដល់]

មុនប្រជារាស្ត្រអ្នក ?"

قَالَ هُمْ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِى وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾

៨៤. គេ (មូសា) បានទូលថា៖ "ពួកគេប្រកិតតាមពីក្រោយទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំប្រញាប់ប្រញាល់មករកព្រះអង្គ ព្រះម្ចាស់អើយ ដើម្បីគាប់ព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ព្រះមហាបពិត្រ ។"

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنۢ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٥﴾

៨៥. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "យើងបានល្បងពិសោធប្រជារាស្ត្រអ្នក បន្ទាប់ពីអ្នកបានចាកចេញមក ។ សាមីរីបានដឹកនាំពួកគេក្នុងផ្លូវខុស ។"

فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ ٱلْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِى ﴿٨٦﴾

៨៦. មូសាបានត្រឡប់មករកប្រជារាស្ត្រគេវិញ ដោយក្រេវក្រោធនិងសោកស្តាយ ។ គេបានថ្លែងថា៖ "ប្រជារាស្ត្រខ្ញុំអើយ តើព្រះម្ចាស់អស់លោកមិនបានសន្យាល្អចំពោះអស់លោកទេឬ ? ការសន្យានោះយូរពេកសម្រាប់អស់លោក ឬក៏អស់លោកចង់ឲ្យព្រះពិរោធរបស់ព្រះម្ចាស់របស់អស់លោកធ្លាក់មកលើអស់លោក ដូច្នេះអស់លោកផ្តាច់កិច្ចសន្យាដែលអស់លោកបានធ្វើជាមួយខ្ញុំ ?"

قَالُوا۟ مَآ أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَآ أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ ٱلْقَوْمِ فَقَذَفْنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٧﴾

៨៧. ពួកគេបានថា៖ "យើងពុំបានផ្តាច់កិច្ចសន្យាចំពោះលោកដោយគំនឹតខ្លួនឯងទេ តែយើងបានដឹកជញ្ជូនគ្រឿងលំអអលង្ការរបស់ប្រជារាស្ត្រ[អេស៊ីបត៍] ។ យើងបានចោលវា[ទៅក្នុងភ្លើង] នេះគឺអ្វីដែលសាមីរីបានបញ្ចេះ ។

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ فَقَالُوا۟ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾

៨៨. គេ (សាមីរី) ក៏បានធ្វើឲ្យកើតជាកូនគោបាមួយឲ្យពួកគេ រូបរាង[ឥតវិញ្ញាណ]ដែលមានសម្លេងរោទ្ធ៍ផង ។ បន្ទាប់មកពួកគេ (សាមីរីនិងបណ្ដាអ្នកហ្ហាមគេ) បានថ្លែងថា៖ "នេះគឺព្រះរបស់អស់លោក ហើយជាព្រះរបស់មូសា តែគេ (មូសា) បានភ្លេចហើយ ។" ។

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾

៨៩. ពួកគេមិនឃើញទេឬ ថាវា (រូបកូនបាគោ) មិនអាចឆ្លើយតបពួកគេបានឡើយ ហើយវាមិនមានអំណាចឲ្យគុណប្រយោជន៍និងធ្វើឲ្យពួកគេខូចខាតបានឡើយ ?

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَٰرُونُ مِن قَبْلُ يَٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِى وَأَطِيعُوٓا۟ أَمْرِى ﴿٩٠﴾

៩០. ហ្ហារូនបានថ្លែងចំពោះពួកគេរួចហើយថា៖ "ប្រជារាស្ត្រខ្ញុំអើយ អស់លោកត្រូវគេល្បងពិសោធ

ដោយវត្ថុនោះ (រូបកូនបាគោ) ។ ការពិតព្រះម្ចាស់របស់អស់លោកគឺ [អល់ឡោះហ្ស៊ា] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌ [ព្រះអ្នកប្រទានសម្បត្តិឲ្យសត្វលោកទាំងអស់] ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកតាមខ្ញុំ ប្រតិបត្តិតាមបញ្ជាខ្ញុំ ។"

قَالُواْ لَن نَّبۡرَحَ عَلَيۡهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرۡجِعَ إِلَيۡنَا مُوسَىٰ ٩١

៩១. ពួកគេបានថា៖ "ដរាបណាមូសាមិនទាន់ត្រឡប់មករកយើងវិញទេ ដរាបនោះយើងនឹងមិនឈប់គោរពបូជារូបកូនគោបានេះទេ ។"

قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذۡ رَأَيۡتَهُمۡ ضَلُّوٓاْ ٩٢

៩២. គេ (មូសា) បានថ្លែងថា៖ "ហ្ការូន ពេលដែលអ្នកបានឃើញពួកគេវង្វេង តើមានអ្វីឃាត់ឃាំងអ្នក

أَلَّا تَتَّبِعَنِۖ أَفَعَصَيۡتَ أَمۡرِي ٩٣

៩៣. មិនឲ្យអ្នកប្រតិបត្តិតាមខ្ញុំ (ហេតុអ្វីអ្នកមិនបានមកតាមខ្ញុំ ឬ ហេតុអ្វីអ្នកមិនបានធ្វើតាមរបៀបខ្ញុំ) ? អ្នកបានប្រព្រឹត្តល្មើសបញ្ជាខ្ញុំឬ ?"

قَالَ يَبۡنَؤُمَّ لَا تَأۡخُذۡ بِلِحۡيَتِي وَلَا بِرَأۡسِيٓۖ إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقۡتَ بَيۡنَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَلَمۡ تَرۡقُبۡ قَوۡلِي ٩٤

៩៤. គេ (ហ្ការូន) បានថា៖ "កូនប្រុសម្តាយខ្ញុំអើយ ចូរអ្នកកុំចាប់ពុកចង្ការនិងក្បាលខ្ញុំ (ចូរកុំស្តីបន្ទោសខ្ញុំ) ។ ការពិត ខ្ញុំខ្លាចតែអ្នកថា៖ "អ្នកបានបំបែកបំបាក់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល (យ៉ាកុ៊ុប) ។ អ្នកមិនបានប្រតិបត្តិតាមពាក្យសំដីរបស់ខ្ញុំទេ" ។"

قَالَ فَمَا خَطۡبُكَ يَٰسَٰمِرِيُّ ٩٥

៩៥. គេ (មូសា) បានថ្លែងថា៖ "សាមីរី តើអ្នកបានធ្វើអ្វី ?"

قَالَ بَصُرۡتُ بِمَا لَمۡ يَبۡصُرُواْ بِهِۦ فَقَبَضۡتُ قَبۡضَةٗ مِّنۡ أَثَرِ ٱلرَّسُولِ فَنَبَذۡتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتۡ لِي نَفۡسِي ٩٦

៩៦. គេ (សាមីរី) បានថា៖ "ខ្ញុំឃើញអ្វីដែលពួកគេមិនឃើញ ។ ខ្ញុំបានកើបដីដានជើងរបស់សាស្តាមួយក្តាប់ ហើយខ្ញុំបានបាចដីនោះ ។ អារម្មណ៍ខ្ញុំបានណែនាំឲ្យខ្ញុំធ្វើដូច្នេះ ។"

قَالَ فَٱذۡهَبۡ فَإِنَّ لَكَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَۖ وَإِنَّ لَكَ مَوۡعِدٗا لَّن تُخۡلَفَهُۥۖ وَٱنظُرۡ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِي ظَلۡتَ عَلَيۡهِ عَاكِفٗاۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِي ٱلۡيَمِّ نَسۡفٗا ٩٧

៩៧. គេ (មូសា) បានថា៖ "ចូរអ្នកចេញពីទីនេះទៅ ។ ក្នុងមួយជីវិតអ្នក អ្នកនឹងត្រូវតែស្រែកថា៖ "ចូរកុំប៉ះពាល់[ខ្ញុំ]" ។ មានកំណត់[ធ្វើទណ្ឌកម្ម]លើអ្នកដែលអ្នកមិនអាចចៀសរួចឡើយ ។ ចូរអ្នកមើលទៅព្រះរបស់អ្នក (រូបកូនគោបា) ដែលអ្នកបានគោរពបូជានោះ យើងនឹងដុតវាចោល ហើយយើងនឹងយក[ផេះ]វាទៅបាចចោលក្នុងសមុទ្រ ។

មើលស៊ូរ៉ោះតុ៌ ២ អាយ៉ាស់ ៩៣ ។

إِنَّمَآ إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

៩៨. តែព្រះរបស់អស់លោកគឺអល់ឡោះហ្ន៑ ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គក្ដោបសព្វសារពើក្នុងញាណបារមី[ព្រះអង្គ] (ព្រះអង្គជាម្ចាស់និងជាអ្នកបង្កើតសព្វសារពើ) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៣-៩៨

1. قَالَ الرَّاوِي: فَقُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): فَكَمْ مَكَثَ مُوسَى غَائِباً عَنْ أُمِّهِ حَتَّى رَدَّهُ اللَّهُ عَلَيْهَا؟ قَالَ: «ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ». فَقُلْتُ: كَانَ هَارُونُ أَخَا مُوسَى لِأَبِيهِ وَ أُمِّهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ، أَ مَا تَسْمَعُ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: "يَا بْنَ أُمَّ لاَ تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَ لاَ بِرَأْسِي.

១. លោកអ្នកអធិប្បាយបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ ﷺ ថា៖ "តើមូសា ﷺ បានឃ្លាតពីមាតាព្រះអង្គ ﷺ អស់រយៈពេលយូរប៉ុណ្ណា មុនអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ បានឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ជួបមាតាព្រះអង្គ ﷺ វិញ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "បីថ្ងៃ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើហ្ការូន ﷺ ជាបងប្អូនបង្កើតរបស់មូសា ﷺ ខាងបិតានិងខាងមាតាព្រះអង្គ ﷺ ទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "មែន ។ លោកមិនបានឮអល់ឡោះហ្ន៑ تعالى មានព្រះបន្ទូលទេឬ ថា៖ *[២០:៩៤] "កូនប្រុសម្ដាយខ្ញុំអើយ ចូរអ្នកកុំចាប់ពុកចង្ការនិងក្បាលខ្ញុំ ។"*

فَقُلْتُ: أَيُّهُمَا كَانَ أَكْبَرَ سِنّاً؟ قَالَ: «هَارُونُ.» قُلْتُ: وَ كَانَ الْوَحْيُ يَنْزِلُ عَلَيْهِمَا جَمِيعاً؟ قَالَ: «الْوَحْيُ يَنْزِلُ عَلَى مُوسَى، وَ مُوسَى يُوحِيهِ إِلَى هَارُونَ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ព្រះអង្គ ﷺ ទាំងពីរ អ្នកណាមានអាយុច្រើនជាងគេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ហ្ការូន ﷺ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើគេបានបើកឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ទាំងពីរ ﷺ ដឹងឬ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "គេបានបើកឲ្យមូសា ﷺ ដឹង (គេដាក់វ៉ាហ្ស៊ីមកឲ្យមូសា ﷺ) មូសា ﷺ បានប្រាប់ឲ្យហ្ការូន ﷺ ដឹង ។"

فَقُلْتُ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْأَحْكَامِ، وَ الْقَضَاءِ، وَ الْأَمْرِ وَ النَّهْيِ، أَ كَانَ ذَلِكَ إِلَيْهِمَا؟ قَالَ: «كَانَ مُوسَى الَّذِي يُنَاجِي رَبَّهُ، وَ يَكْتُبُ الْعِلْمَ، وَ يَقْضِي بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ هَارُونُ يَخْلُفُهُ إِذَا غَابَ عَنْ قَوْمِهِ لِلْمُنَاجَاةِ». قُلْتُ: فَأَيُّهُمَا مَاتَ قَبْلَ صَاحِبِهِ؟ قَالَ: «مَاتَ هَارُونُ قَبْلَ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَاتَا جَمِيعاً فِي التِّيهِ». قُلْتُ فَكَانَ لِمُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَلَدٌ؟ قَالَ: «لاَ، كَانَ الْوَلَدُ لِهَارُونَ، وَ الذُّرِّيَّةُ لَهُ».
** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٢٥٧، تفسير القمّيّ ٢:١٣٤.)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបញ្ញត្ដិ ព្រះវិនិច្ឆ័យ ព្រះរាជបង្គាប់និងព្រះបម្រាម តើត្រូវដាក់មកលើព្រះអង្គ ﷺ ទាំងពីរឬ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "មូសា ﷺ ជាអ្នកចរចាជាមួយព្រះម្ចាស់ ﷻ ព្រះអង្គ ﷺ ជាអ្នកកត់ត្រាអភិញ្ញា ហើយព្រះអង្គ ﷺ វិនិច្ឆ័យរវាងកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ។ ហ្ការូន ﷺ ជាខ៉ាលីហ្ការបស់ព្រះអង្គ ﷺ ពេលដែលមិនមានការចរចាមកកាន់ប្រជារាស្ត្រ ﷺ ទេនោះ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើអ្នកណាបានចូលទិវង្គតមុនគេ ក្នុងចំណោមព្រះអង្គ ﷺ ទាំងពីរ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ហ្ការូន ﷺ បានចូលទិវង្គតមុនមូសា ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ ទាំងពីរបាន

អស់ព្រះជន្មនៅឯទីរហោឋាន (នៅក្នុងធម្មជាតិ) ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើមូសាعليه السلامមានកូនប្រុសទេ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ទេ ។ ហារូនعليه السلامមានកូនប្រុសមួយ ហើយព្រះអង្គعليه السلامមានតំណកូនចៅ ។" (تفسير القمّي 2: 135)

***

2. تناقض الغاصبين في نظرية تعيين الخليفة

قَالَ سُلَيْمٌ: ثُمَّ ذَكَرَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ بَيْعَةَ أَبِي بَكْرٍ وَ عُمَرَ وَ عُثْمَانَ فَقَالَ: «لَعَمْرِي لَئِنْ كَانَ اَلْأَمْرُ كَمَا يَقُولُونَ، وَ لاَ وَ اَللَّهِ مَا هُوَ كَمَا يَقُولُونَ»، ثُمَّ سَكَتَ.

២. ពួកប្លន់អំណាចជំទាស់ទ្រឹស្តីតែងតាំងខ៏លីហ្វ

ស៊ូឡៃម៍បានថ្លែងថា៖ "អ៊ាលីصلوات الله عليه والسلامបានថ្លែងអំពីការសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះ អាប៊ូ បាការ ចំពោះអ៊ុម៉ារ និងចំពោះអ៊ុស្មម៉ាន ។ ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "សូមស្បថលើជីវិតខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام អស់លោកគិតថារឿងនេះដូចពួកគេថាមែនទេ ? ទេ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ៍جل មិនដូចពួកគេថានោះទេ ។" រួចហើយព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامស្ងាត់មាត់ ។

فَقَالَ لَهُ عَمَّارٌ: وَ مَا يَقُولُونَ؟ فَقَالَ: يَقُولُونَ «إِنَّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمْ يَسْتَخْلِفْ أَحَداً وَ إِنَّهُمْ إِنَّمَا تُرِكُوا لِيَتَشَاوَرُوا»، فَفَعَلُوا غَيْرَ مَا أُمِرُوا فِي قَوْلِهِ. فَقَدْ بَايَعَ اَلْقَوْمُ أَبَا بَكْرٍ عَنْ غَيْرِ مَشُورَةٍ وَ لاَ رِضًى مِنْ أَحَدٍ، ثُمَّ أَكْرَهُونِي وَ أَصْحَابِي عَلَى اَلْبَيْعَةِ.

អ៊ុម៉ារបានទូលព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامថា៖ "ពួកគេបានថាអ្វី ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "[ពួកគេបានថា] រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍صلى الله عليه وآلهមិនបានតែងតាំងអ្នកណាម្នាក់[ជាខ៏លិហ្វ]ទេ ។ ពួកគេបានចាកចេញទៅពិភាក្សាគ្នាអំពីរឿងនេះ ។" បន្ទាប់ពីនោះមក ពួកគេបានធ្វើផ្សេងពីអ្វីដែលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍صلى الله عليه وآلهបានដាក់បញ្ជាឲ្យធ្វើតាម យោងទៅតាមសម្ដីពួកគេ ។ ក្រុមមនុស្សក៏បានធ្វើកិច្ចស្មោះស្ម័គ្រចំពោះ អាប៊ូ បាការ ដោយពុំមានអ្នកណាម្នាក់ពេញចិត្តទេ ។ បន្ទាប់ពីនោះពួកគេបានបង្ខំខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامនិងសាវកទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامឲ្យសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រ ។

ثُمَّ بَايَعَ أَبُو بَكْرٍ عُمَرَ عَنْ غَيْرِ مَشُورَةٍ. ثُمَّ جَعَلَهَا عُمَرُ شُورَى بَيْنَ سِتَّةِ رَهْطٍ وَ أَخْرَجَ مِنْ ذَلِكَ جَمِيعَ اَلْأَنْصَارِ وَ اَلْمُهَاجِرِينَ إِلاَّ هَؤُلاَءِ اَلسِّتَّةَ ثُمَّ قَالَ: «يُصَلِّي صُهَيْبٌ بِالنَّاسِ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ»، ثُمَّ أَمَرَ اَلنَّاسَ: «إِنْ مَضَتْ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ وَ لَمْ يَفْرُغِ اَلْقَوْمُ أَنْ تُضْرَبَ رِقَابُهُمْ، وَ إِنِ اِجْتَمَعَ أَرْبَعَةٌ وَ خَالَفَ اِثْنَانِ أَنْ يَقْتُلُوا اَلاِثْنَيْنِ». ثُمَّ تَشَاوَرُوا فِي ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ وَ كَانَتْ بَيْعَتُهُمْ عَنْ مَشُورَةٍ مِنْ جَمَاعَتِهِمْ وَ مَلَئِهِمْ، ثُمَّ صَنَعُوا مَا رَأَيْتُمْ!

ក្រោយមក អាប៊ូ បាការបានសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះអ៊ុម៉ារដោយពុំមានការពិភាក្សាទេ ។ បន្ទាប់មកអ៊ុម៉ារបានយករឿងនេះទៅដាក់ក្នុងសភាប្រឹក្សា (شورى) ដែលមានសមាជិកប្រាំមួយនាក់ ទាត់ចោលពួកអាន់ស្វារនិងពួកមូហាជ៊ីរីន លើកលែងតែបុគ្គលទាំងប្រាំមួយនាក់នោះ ។ បន្ទាប់ពីនោះអ៊ុម៉ារបានថា៖ "ស៊ូហ៊ៃបនឹងនាំប្រជារាស្ត្រស្វឡាត់បីថ្ងៃ ។" បន្ទាប់មកអ៊ុម៉ារបានដាក់បញ្ជាថា៖ "ក្រោយពីបីថ្ងៃ បើពួកគេមិនទទួលបាននូវលទ្ធផលណាមួយទេ ចូរវាយបំបាក់កពួកគេ ។ បើពួកគេបួននាក់យល់ព្រមក្នុងរឿងនេះ ឯពីរនាក់ទៀតជំទាស់ ចូរសម្លាប់ពីរនាក់នេះ ។" បន្ទាប់មកពួកគេបានពិភាក្សាគ្នាអំពីរឿងខ្ញុំ

ﷺអស់បីថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីអ ុ ីស្ស ម៉ានស្លាប់) ។ ក្រុមពួកគេបានប្រឹក្សាគ្នាអំពីការសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះពួកគេនោះ ។ បន្ទាប់ពីនោះពួកគេបានធ្វើអ្វីដែលអស់លោកបានឃើញហើយ ។"

ثُمَّ قَالَ: إِنَّ مُوسَى قَالَ لِهَارُونَ : "مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا * أَلاَّ تَتَّبِعَنِ" إِلَى قَوْلِهِ "وَ لَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي"، وَ أَنَا مِنْ نَبِيِّ اَللَّهِ بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى. عَهِدَ إِلَيَّ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: «إِنْ ضَلَّتِ اَلْأُمَّةُ بَعْدَهُ وَ تَبِعَتْ غَيْرِي أَنْ أُجَاهِدَهُمْ إِنْ وَجَدْتُ أَعْوَاناً، وَ إِنْ لَمْ أَجِدْ أَعْوَاناً أَنْ أَكُفَّ يَدِي وَ أَحْقُنَ دَمِي»، وَ أَخْبَرَنِي بِمَا اَلْأُمَّةُ صَانِعَةٌ بَعْدَهُ. (كتاب سُليم بن قيس الهلالي , جلد ٢ , صفحة ٩١٧)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "មូសាﷺបានប្រាប់ហ្ការូនថា៖ *[២០:៩៣] មិនឲ្យអ្នកប្រតិបត្តិតាមខ្ញុំ ? អ្នកបានប្រព្រឹត្តល្មើសបញ្ជាខ្ញុំឬ ?* រហូតដល់សម្ដីព្រះអង្គﷺ *[២០:៩៤] អ្នកមិនបានប្រតិបត្តិតាមពាក្យសំដីរបស់ខ្ញុំទេ ។* ហាន:ខ្ញុំﷺគឺនៅជាប់នឹងព្រះសាស្ដាﷺរបស់អល់ឡោះហ្ដ្រ ដូចហ្ការូនﷺមានហាន:នៅជាប់នឹងមូសាﷺដែរ ។ រ៉ាស ូ លុលឡោះﷺបានស្បថប្រាប់ខ្ញុំﷺថាសហគមន៍នឹងដើរលើផ្លូវខុសអត់ពីព្រះអង្គﷺទៅ ហើយនឹងតាមអ្នកផ្សេងពីខ្ញុំﷺ ថាខ្ញុំﷺត្រូវប្រយុទ្ធតទល់ពួកគេបើខ្ញុំﷺមានជំនួយ បើខ្ញុំﷺមិនមានជំនួយទេឲ្យខ្ញុំﷺទប់ដៃនិងការពារឈាមជ័រខ្ញុំﷺ ។ ព្រះអង្គﷺបានប្រាប់ខ្ញុំﷺអំពីអ្វីដែលសហគមន៍នឹងប្រព្រឹត្តអត់ពីព្រះអង្គﷺទៅ ។"
(كتاب سليم بن قيس الهلالي ហ្ការ៉ ឌ ្ឌ ីស ្ស ៦៧)

***

3. وَ قَالَ: «إِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَمَّا رَجَعَ إِلَيْهِمْ مُوسَى وَ قَدْ عَبَدُوا اَلْعِجْلَ تَلَقَّوْهُ بِالرُّجُوعِ عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ لَهُمْ مُوسَى: مَنِ اَلَّذِي عَبَدَهُ مِنْكُمْ حَتَّى أُنْفِذَ فِيهِ حُكْمَ اَللَّهِ؟ خَافُوا مِنْ حُكْمِ اَللَّهِ اَلَّذِي يُنْفِذُهُ فِيهِمْ، فَجَحَدُوا أَنْ يَكُونُوا عَبَدُوهُ، وَ جَعَلَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ يَقُولُ: أَنَا لَمْ أَعْبُدْهُ وَ إِنَّمَا عَبَدَهُ غَيْرِي، وَ وَشَى بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ.

៣. អ ុ ីម ុ ាំហ្ការ ាន ់ អាល ់-អ ្ការ ់ការ ី ﷺមានវចនៈថា៖ "ពួកកូនចៅអ ុ ីសរ ៉ អ ុ ីលបានគោរពបូជាកូនគោបាពេលមូសាﷺមិននៅ ។ តែពួកគេបានចោលវាកាលមូសាﷺបានត្រឡប់មករកពួកគេវិញ ។ ព្រះអង្គﷺបានសួរថា៖ "អ្នកណាខ្លះបានគោរពបូជារូបកូនគោបា ខ្ញុំﷺនឹងជម្រះក្ដីជាមួយអ្នកនោះតាមព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ដ្រ ?" ព្រោះតែខ្លាចព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ដ្រ ពួកគេរាល់គ្នាបានបដិសេធ បានឆ្លើយដាក់គ្នាថា៖ "ខ្ញុំមិនបានគោរពបូជារូបកូនគោបាទេ ពួកគេទេដែលគោរពរូបកូនគោបានោះ ។" ពួកគេបានទម្លាក់ទោសលើគ្នាទៅវិញទៅមក ។

فَذَلِكَ مَا حَكَى اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْ مُوسَى مِنْ قَوْلِهِ لِلسَّامِرِيِّ: "وَ اُنْظُرْ إِلىٰ إِلٰهِكَ اَلَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عاكِفاً لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي اَلْيَمِّ نَسْفاً" فَأَمَرَهُ اَللَّهُ، فَبَرَّدَهُ بِالْمَبَارِدِ، وَ أَخَذَ سُحَالَتَهُ فَذَرَّاهَا فِي اَلْبَحْرِ اَلْعَذْبِ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ: اِشْرَبُوا مِنْهُ. فَشَرِبُوا، فَكُلُّ مَنْ كَانَ عَبَدَهُ اِسْوَدَّتْ شَفَتَاهُ وَ أَنْفُهُ مِمَّنْ كَانَ أَبْيَضَ اَللَّوْنِ، وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ أَسْوَدَ اَللَّوْنِ اِبْيَضَّتْ شَفَتَاهُ وَ أَنْفُهُ، فَعِنْدَ ذَلِكَ أُنْفِذَ فِيهِمْ حُكْمُ اَللَّهِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ١ صفحة : ٢٨٢، التفسير المنسوب إلى الإمام العسكريّ (عليه السّلام): ٤٢٤/٢٩٠ و ٢٩١.)

នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ្រ ﷻ ចែងអំពីមូសាﷺបាននិយាយទៅកាន់សាមីរីគឺ៖ *[២០:៩៧] ចូរអ្នកមើលទៅព្រះរបស់អ្នកដែលអ្នកបានគោរពបូជានោះ យើងនឹងដុតវាចោលហើយយើងនឹងយក[ផេះ]វាទៅបាចចោលក្នុងសមុទ្រ ។* អល់ឡោះﷻបានបញ្ជាឲ្យវាយកម្ទេចរូបកូនគោបានោះលុះខ្ទេចខ្ទីហើយឲ្យចោលវាក្នុងទឹកសាប រួចហើយព្រះអង្គﷻបានបញ្ជាឲ្យពួកគេផឹកទឹកនោះ ។ ពួកគេបានផឹកទឹកនោះ

អ្នកណាបានគោរពបូជារូបកូនគោបានោះ បបូរមាត់និងច្រមុះអ្នកនោះទៅជាខ្ចៅ ។ ចំណែកឯអ្នកណាដែលមានបបូរមាត់និងច្រមុះខ្ចៅស្រាប់ហើយនោះ វាទៅជាស ។ ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ក៏ត្រូវបានដាក់មកលើជនមានកំហុស ។" ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខវគ្គ២៩១)

***

4. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «مَا بَعَثَ اللَّهُ رَسُولاً إِلاَّ وَ فِي وَقْتِهِ شَيْطَانَانِ يُؤْذِيَانِهِ وَ يَفْتِنَانِهِ وَ يُضِلاَّنِ النَّاسَ بَعْدَهُ،

៤. អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថ្លែងថា ឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាល់-ហ្ហ៊ូសៃន ប៊ិន សាអ៊ីដ្ធ តមកពី អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ហ៊ាំស្ការ៉ូដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ធុលឡោះ ប៊ិន ហ្ហ៊ាសានដែលមានវចនៈថា៖ "គ្រប់ព្រះសាស្ដា(ﷺ)ដែលអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាន់ចាត់បញ្ជូនមក សុទ្ធតែមានស្ដ្ធ(ﷺ)ពីរធ្វើបាបព្រះអង្គ(ﷺ)បង្ក(ﷺ)ជម្លោះមកលើព្រះអង្គ(ﷺ) ធ្វើឲ្យមនុស្សដើរខុសផ្លូវអត់ពីព្រះអង្គ(ﷺ) ក្នុងសម័យព្រះអង្គ(ﷺ) ។"

فَأَمَّا الْخَمْسَةُ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ: نُوحٌ وَ إِبْرَاهِيمُ وَ مُوسَى وَ عِيسَى وَ مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلَيْهِمْ)، فَأَمَّا صَاحِبَا نُوحٍ فطنطينوس وَ خِرَامٍ، وَ أَمَّا صَاحِبَا إِبْرَاهِيمَ فمكيل وَ رِذَامٌ، وَ أَمَّا صَاحِبَا مُوسَى فَالسَّامِرِيُّ وَ مرعقيبا، وَ أَمَّا صَاحِبَا عِيسَى فينواس وَ مريسون، وَ أَمَّا صَاحِبَا مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَحَبْتَرٌ وَ زُرَيْقٌ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٦، تفسير القمّيّ ٢٦٩ «الطبعة الحجرية».)

ចំណែកឯមហាបុគ្គលប្ដេជ្ញាមុតមាំទាំងប្រាំអង្គ (أُولُو الْعَزْمِ) ក្នុងចំណោមរ៉ាស៊ូល(عليهم السلام) គឺ៖ នុះហ៊ា(ﷺ) អ៊ីបរ៉ហ៊ីម(ﷺ) មូសា(ﷺ) អ៊ីសា(ﷺ)និងមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ(ﷺ) ។ ពួក(ស្ដ្ធ(لعن الله))ប្រឆាំងនុះហ៊ា(ﷺ)គឺ ត្ដ(لعن الله)ត្ដ(لعن الله)យ(لعن الله)នុស និង ខ៉ារ(لعن الله) ។ ពួក(ស្ដ្ធ(لعن الله))ប្រឆាំងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(ﷺ)គឺ ម៉ាគីល និង រ៉ីស្ដ(لعن الله) ។ ពួក(ស្ដ្ធ(لعن الله))ប្រឆាំងមូសា(ﷺ)គឺ សាមីរ៉ី និង ម៉ារអ្ហ៊ាគ(لعن الله)ីបា ។ ពួក(ស្ដ្ធ(لعن الله))ប្រឆាំងអ៊ីសា(ﷺ)គឺ យ(لعن الله)ន(لعن الله)ន(لعن الله)ីវ(لعن الله)ីស ។ ឯពួក(ស្ដ្ធ(لعن الله))ប្រឆាំងមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ(ﷺ)គឺ ហ្ហ៊ីបតារ៉ (គឺបុគ្គលទីមួយ) និង ស្ការ៉ីកូ (គឺបុគ្គលទីពីរ) ។" (تفسير القمّي 269 «الطبعة الحجرية»)

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ ءَاتَيْنَٰكَ مِن لَّدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾

៩៩. [ម្ហ្ម(لعن الله)ាលមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ(ﷺ)] ដូច្នេះឯងដែលយើងរៀបរាប់ពិស្ដារប្រាប់អ្នកនូវដំណឹង[របស់សហគមន៍ទាំងឡ(لعن الله)ាយ]ដែលបានកន្លងផុតទៅហើយ ហើយយើងបានប្រទានឲ្យអ្នកនូវសេចក្ដីរ(لعن الله)ឹ(لعن الله)ក(គ(لعن الله)ូ(لعن الله)រ(لعن الله)អ(لعن الله)ាន) ដែលមកពីយើង ។

مَّنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُۥ يَحْمِلُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

១០០. អ្នកណាមួយគេចចេញពីព្រះកម្រ(لعن الله)ីន(لعن الله)នោះ (បដិ(لعن الله)ស(لعن الله)ធ ឬ ច្រ(لعن الله)ាន(لعن الله)ចោ(لعن الله)ល(لعن الله)នូ(لعن الله)រ(لعن الله)ស(لعن الله)ិ(لعن الله)ក(لعن الله)្ខ(لعن الله)ាប(لعن الله)ទ(لعن الله)ទ(لعن الله)ាំ(لعن الله)ង(لعन الله)ឡ(لعن الله)ាយ(لعن الله)រ(لعن الله)ប(لعن الله)ស(لعن الله)់ គ(لعن الله)ូ(لعن الله)រ(لعن الله)អ(لعن الله)ាន) អ្នកនោះនឹ(لعن الله)ងរ(لعن الله)ែ(لعن الله)ក(لعن الله)អ(لعن الله)ំ(لعن الله)រ(لعن الله)ែ(لعن الله)ក(لعن الله)ធ(لعن الله)ូ(لعن الله)ន(لعن الله)[(لعن الله)ន(لعن الله)ៃ(لعن الله)ផ(لعن الله)ល(لعن الله)ក(لعن الله)ម(لعن الله)្ម(لعن الله)]ន(لعن الله)ាថ(لعن الله)្ង(لعن الله)រ(لعن الله)ស(لعن الله)់ព(لعن الله)ីស(لعن الله)្ម(لعن الله)ាប(لعن الله)់(لعن الله)វ(لعن الله)ិ(لعن الله)ញ ។

خَٰلِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾

១០១. ពួ(لعن الله)ក(لعن الله)គ(لعن الله)ន(لعن الله)ឹ(لعن الله)ងន(لعن الله)ៅ(لعن الله)ក(لعن الله)្ន(لعن الله)ុ(لعن الله)ង(لعن الله)ន(لعن الله)ោ(لعن الله)ះ ((لعن الله)គ(لعن الله)ឺ(لعن الله)ន(لعن الله)ៅ(لعن الله)ក(لعن الله)្រ(لعن الله)ោ(لعن الله)ម(لعن الله)អ(لعن الله)ម(لعن الله)្រ(لعن الله)ែ(لعن الله)ក(لعن الله)នោ(لعن الله)ះ) [(لعن الله)ជ(لعن الله)ា(لعن الله)និ(لعن الله)ច(لعن الله)្ច(لعن الله)និ(لعن الله)រ(لعن الله)ន្ដ(لعن الله)រ(لعن الله)] ។ (لعن الله)វ(لعن الله)ាជ(لعن الله)ាអ(لعن الله)ម(لعن الله)្រ(لعن الله)ែ(لعن الله)ក(لعن الله)ដ(لعن الله)៏(لعن الله)អ(لعن الله)ប(لعن الله)្រ(لعن الله)ិ(لعن الله)យ(لعن الله)ស(لعن الله)ម(لعن الله)្ប(لعن الله)ា(لعن الله)ប(لعن الله)់

ពួកគេនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ

يَوْمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِ ۚ وَنَحْشُرُ ٱلْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾

១០២. ថ្ងៃដែលគេនឹងផ្លុំស្នែង ។ ថ្ងៃនោះ យើងនឹងប្រមូលជនឧក្រិដ្ឋទាំងឡាយ [ដោយមាន]ភ្នែកខៀវ [ឬខ្វាក់ភ្នែក] ។

يَتَخَٰفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾

១០៣. ពួកគេខ្សឹបរកគ្នាថា៖ "អស់លោកបានស្នាក់នៅត្រឹមតែដប់[ថ្ងៃ]ប៉ុណ្ណោះ ។"

نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾

១០៤. យើងដឹងថាពួកគេនិយាយអ្វីខ្លះ ពេលអ្នកប្រព្រឹត្តល្អលើសគេក្នុងចំណោមពួកគេនឹងថា៖ "អស់លោកបានស្នាក់នៅត្រឹមតែមួយថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។"

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا ﴿١٠٥﴾

១០៥. ពួកគេ (មនុស្ស) នឹងសួរអ្នកអំពីភ្នំទាំងឡាយ [មុនថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ] ។ ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំនឹងកម្ចាត់វាឲ្យខ្ទេច[ដូចធូលី]

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾

១០៦. ព្រះអង្គនឹងទុកផ្ទៃដីនោះចោលជាវាល រលីងធេង ។

لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَآ أَمْتًا ﴿١٠٧﴾

១០៧. អ្នកនឹងឃើញថាវាមិនមានភាពឆ្គង និងមិនមានភាពក្រហេងក្រហូងឡើយនៅលើនោះ ។"

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِىَ لَا عِوَجَ لَهُۥ ۖ وَخَشَعَتِ ٱلْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾

១០៨. នាថ្ងៃនោះ (ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ) ពួកគេ (មនុស្ស) នឹងតាមអ្នកប្រកាសដែលគ្មានភាពវៀចវេរក្នុងខ្លួន ។ សម្លេងនឹងទាប [ដោយសេចក្ដីគោរព] នៅពីមុខ[អល់ឡោះហ្ស៊ា] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ។ ដូច្នេះអ្នកនឹងបានឮតែសម្លេងខ្សាវៗ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៩-១០៨

1. وَ عَنْهُ، قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ: "قَاعاً صَفْصَفاً". قَالَ: «وَ الْقَاعُ: اَلَّذِي لاَ تُرَابَ فِيهِ، وَ الصَّفْصَفُ: اَلَّذِي لاَ نَبَاتَ لَهُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٦، تفسير القمّيّ ٢:٦٧.)

១. អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម... អាប៊ូ អាល់-ជ្ជ៊ារូដ្ឋបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ ជ្ជ៊ាហ្ហ្ហ៊ារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន: អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[២០:១០៦] វាល រលីងធេង* ថា៖ *"វាល* ពុំមានធូលីក្នុងវាលនោះទេ ។

រលីងធ្លង ពុំមានរុក្ខជាតិនៅក្នុងនោះទេ ។" (تفسير القمّي 2: 67)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامِ بْنِ سُهَيْلٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، قَالَ: «سَأَلْتُ أَبِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لاَ عِوَجَ لَهُ" قَالَ: اَلدَّاعِي أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٧، تأويل الآيات ١:١٣/٣١٦.)

២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-អ្ហាប់បាស់បានថ្លែងថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្ធាវុដ្ធបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ការសាន់ មូសា صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន យ៉ាកុ ត ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានថ្លែងតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានសួរព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ការ عز وجل *[២០:១០៨] នាថ្ងៃនោះពួកគេនឹងតាមអ្នកប្រកាសដែលគ្មានភាពវៀចវេរក្នុងខ្លួន ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្នកប្រកាស (អាល់-ដ្ធាអ៊ីយ៉ា) គឺអាមីរុល-មុអ៊ីមីនីន صلوات الله عليه والسلام នោះឯង ។" (تأويل الآيات.13/316:1)

***

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْوَابِشِيِّ، عَنْ أَبِي الْوَرْدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ جَمَعَ اللَّهُ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ وَ هُمْ حُفَاةٌ عُرَاةٌ، فَيُوقَفُونَ فِي الْمَحْشَرِ حَتَّى يَعْرَقُوا عَرَقاً شَدِيداً وَ تَشْتَدَّ أَنْفَاسُهُمْ، فَيَمْكُثُونَ فِي ذَلِكَ خَمْسِينَ عَاماً، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ "وَ خَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلاٰ تَسْمَعُ إِلاّٰ هَمْساً".

៣. អ្ការ លី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ការ៊ីមបានតំណាលថា ឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អាល់-ហ្ការសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ធ ប៊ីប តមកពី អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ អាល់-វ៉ាប៊ីស្ស៊ី តមកពី អាប៊ូ អាល់-វ៉ារ៉ដ្ធ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ ត ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ថ្ងៃជំនុំជម្រះ អល់ឡោះ ហ្ការ عز وجل នឹងប្រមូលមនុស្សក្នុងវាលមួយ ជើងទទេ ។ ពួកគេនឹងឈប់នៅឯវាលរស់ពីស្លាប់វិញ បែកញើសជោកខ្លួន ពិបាកដកដង្ហើម ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុង[សភាព]នេះហាសិបឆ្នាំ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ការ عز وجل *[២០:១០៨] សម្លេងនឹងទាបនៅពីមុខព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ។ ដូច្នេះអ្នកនឹងបានឮតែសម្លេងខ្សាវ១ ។"*

قَالَ: ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ مِنْ تِلْقَاءِ الْعَرْشِ: أَيْنَ النَّبِيُّ الْأُمِّيُّ؟ فَيَقُولُ النَّاسُ: قَدْ أَسْمَعْتَ، فَسَمِّ بِاسْمِهِ. فَيُنَادِي أَيْنَ نَبِيُّ الرَّحْمَةِ، أَيْنَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأُمِّيُّ؟ فَيَتَقَدَّمُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَمَامَ النَّاسِ كُلِّهِمْ حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى حَوْضٍ طُولُهُ مَا بَيْنَ أَيْلَةَ إِلَى صَنْعَاءَ، فَيَقِفُ عَلَيْهِ فَيُنَادِي بِصَاحِبِكُمْ فَيَتَقَدَّمُ أَمَامَ النَّاسِ فَيَقِفُ مَعَهُ، ثُمَّ يُؤْذَنُ لِلنَّاسِ فَيَمُرُّونَ، فَبَيْنَ وَارِدِ الْحَوْضِ يَوْمَئِذٍ وَ بَيْنَ مَصْرُوفٍ عَنْهُ، فَإِذَا رَأَى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَنْ يُصْرَفُ عَنْهُ مِنْ مُحِبِّينَا يَبْكِي، وَ يَقُولُ: يَا رَبِّ، شِيعَةُ عَلِيٍّ،

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសនៅពីមុខព្រះរាជបល្ល័ង្កថា៖ "ឯណាព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم អាល់-អ៊ីមី ?" មនុស្សនឹងថា៖ "យើងឮហើយ ។ សូមប្រាប់ព្រះនាមព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យយើងដឹងផង ។" អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសថា៖ "ឯណាព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ប្រកបដោយព្រះធម៌មេត្តា ? ឯណា មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم ប៊ិន អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោះ ហ្ការ رضي الله عنه អាល់-អ៊ីមី ?" រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ហ្ការ صلى الله عليه وآله وسلم នឹងដើរពីមុខមនុស្សទាំងអស់លុះដល់កន្លែងទឹកផុស ដែលមានចម្ងាយស្មើនឹងចន្លោះស្រុកអ៊ែឡាស ( ) និងស្រុកស្ន៏ណាអ្ការ ( ) ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم នឹងសម្រាកនៅទីនេះ ។ អ្នកប្រកាសនឹងហៅព្រះបរមគ្រូ صلوات الله عليه والسلام របស់លោក ។ អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام របស់មនុស្ស (អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام) នឹងដើរទៅមុខ ទៅឈប់ជាមួយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ បន្ទាប់ពីនោះគេនឹងហៅមនុស្សដើម្បីដើរទៅមុខ ។ មនុស្សមួយចំនួននឹងបានទៅកៃ្ករកន្លែងទឹកផុស ចំណែកឯមួយចំនួនទៀត គេមិនឲ្យចូលជិត

កន្លែងទឹកផុសនោះទេ ។ ពេលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៏ﷺឃើញបុគ្គលដែលគេមិនឲ្យនៅក្បែរកន្លែងទឹកផុសទេនោះជាបុគ្គលដែលស្រឡាញ់យើងعليهم السلام ព្រះអង្គﷺទ្រង់កន្សែង ទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ﷻអើយ ស៊ីអាស៊ុររបស់អាលីصلوات الله عليه والسلام !"

قَالَ: فَيَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَكاً فَيَقُولُ لَهُ: مَا يُبْكِيكَ يَا مُحَمَّدُ؟ فَيَقُولُ: أَبْكِي لِأُنَاسٍ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ، أَرَاهُمْ قَدْ صُرِفُوا تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ وَ مُنِعُوا وُرُودَ حَوْضِي.

ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៏ﷻនឹងឲ្យទេវតាមួយអង្គមកជួបព្រះសាស្ដាﷺ ទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "មូហាំម៉ាដ់ﷺអើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គﷺទ្រង់កន្សែង ?" ព្រះសាស្ដាﷺនឹងទូលថា៖ "ខ្ញុំﷺយំអាណិតមនុស្សដែលជាស៊ីអាស៊ុររបស់អាលីصلوات الله عليه والسلام ។ ខ្ញុំﷺឃើញគេទុកពួកគេចោលនៅពីមុខពួកភ្លើងនរក ហើយត្រូវគេឃាត់មិនឲ្យមកជិតកន្លែងទឹកផុសរបស់ខ្ញុំﷺទេ ។"

فَيَقُولُ الْمَلَكُ: إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ قَدْ وَهَبْتُهُمْ لَكَ- يَا مُحَمَّدُ- وَ صَفَحْتُ لَهُمْ عَنْ ذُنُوبِهِمْ بِحُبِّهِمْ لَكَ وَ لِعِتْرَتِكَ، وَ أَلْحَقْتُهُمْ بِكَ وَ بِمَنْ كَانُوا يَتَوَلَّوْنَ بِهِ، وَ جَعَلْنَاهُمْ فِي زُمْرَتِكَ فَأَوْرِدْهُمْ حَوْضَكَ».

ទេវតានឹងទូលថា៖ "អល់ឡោះហ៏ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូហាំម៉ាដ់ﷺអើយ យើងﷻឲ្យពួកគេមកអ្នកﷺជាអំណោយ ។ យើងﷻបានលុបលាងបាបឲ្យពួកគេព្រោះតែពួកគេស្រឡាញ់អ្នកﷺនិងគ្រួសារعليهم السلامអ្នកﷺ ព្រោះតែពួកគេជំពាក់ចិត្តលើអ្នកﷺនិងបណ្ដាអ្នកដែលចងមិត្តភាពជាមួយអ្នកﷺ ហើយយើងﷻបានឲ្យពួកគេនៅក្នុងក្រុមអ្នកﷺ ។ ដូច្នេះយើងﷻឲ្យពួកគេត្រឡប់ទៅឯកន្លែងទឹកផុសរបស់អ្នកﷺវិញហើយ ។"

قَالَ: أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فَكَمْ بَاكٍ يَوْمَئِذٍ وَ بَاكِيَةٍ يُنَادُونَ: يَا مُحَمَّدُ إِذَا رَأَوْا ذَلِكَ، وَ لاَ يَبْقَى أَحَدٌ يَوْمَئِذٍ يَتَوَلاَّنَا وَ يُحِبُّنَا وَ يَتَبَرَّأُ مِنْ عَدُوِّنَا وَ يُبْغِضُهُمْ إِلاَّ كَانُوا فِي حِزْبِنَا وَ مَعَنَا وَ يَرِدُونَ حَوْضَنَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٧، تفسير القمّيّ ٢:٦٤.)

អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "មូហាំម៉ាដ់អើយ ថ្ងៃនោះលោកនឹងយំច្រើន ពេលលោកឃើញបែបនេះ ។ ថ្ងៃនោះ មិនខ្វះអ្នកណាម្នាក់ទេដែលជាមិត្តយើងعليهم السلامនិងស្រឡាញ់យើងعليهم السلام ដែលចៀសឆ្ងាយពីសត្រូវយើងعليهم السلام ដែលស្អប់សត្រូវយើងعليهم السلام ។ ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះនឹងបាននៅក្នុងក្រុមយើងعليهم السلامហើយនឹងបានវិលត្រឡប់ទៅកាន់កន្លែងទឹកផុសយើងعليهم السلامវិញ ។" (تفسير القمّي 2: 64)

يَوۡمَئِذٖ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنۡ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُۥ قَوۡلٗا ﴿١٠٩﴾

១០៩. ថ្ងៃនោះ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមានប្រយោជន៍សម្រាប់តែអ្នកណាដែល[អល់ឡោះហ៏] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌អនុញ្ញាតឲ្យទេ ហើយព្រះអង្គនឹងសព្វព្រះហឫទ័យសម្ដីអ្នកនោះ ។

يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلۡمٗا ﴿١١٠﴾

១១០. ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីដែលមាននៅខាងមុខពួកគេនិងអ្វីដែលមាននៅខាងក្រោយពួកគេ ឯពួក

គេមិនអាចយល់ព្រះអង្គដោយការចេះដឹងបានឡើយ ។

***

តាហ្ស៊ៀរគ្ពីម្ជីថ្លែងថា អ៊ីមុាំ យ៉ាកុ៉ហ្ហារ ស្ន ខ្ចីកូ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ *"អ្វីដែលមាននៅខាងមុខពួកគេ* ចែងសំដៅទៅលើប្រវត្តិរបស់បណ្ណាសាស្ថាមុនៗ ឯ *អ្វីដែលមាននៅខាងក្រោយពួកគេ* ចែងសំដៅទៅលើដំណឹងរបស់អាល់-ម៉ាស្ងខ្ចី عجل الله فرجك ។" (តាហ្ស៊ីសសៀរ គ្ពីម្ជី ក្ឍាលទី ២ ទំព័រ ៦២)

ثلاثة ارْباعِ الحِزبُ ٣٢

۞وَعَنَتِ ٱلْوُجُوهُ لِلْحَيِّ ٱلْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾

១១១. មុខទាំងឡាយនឹងត្រូវទាបចុះនៅពីមុខព្រះទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅ ព្រះអនន្ត ។ អ្នកបរាជ័យគឺអ្នកដែលវែក[អម្រែក]អំពើទុច្ចរិត ។

وَمَن يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾

១១២. អ្នកណាមួយបានធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់គុណប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ដល់មនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ា] ព្រមទាំងមានសទ្ធា អ្នកនោះនឹងមិនខ្លាចទទួលរងអំពើអយុត្តិធម៌ ហើយក៏នឹងមិនខ្លាចទទួលរងការដកហូតនូវអ្វីដែលខ្លួនសមនឹងបាននោះទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០៩-១១២

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ وَ رَجُلٌ يَسْأَلُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يَوْمَئِذٍ لاَ تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلاَّ مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَ رَضِيَ لَهُ قَوْلاً"، قَالَ: لاَ يَنَالُ شَفَاعَةُ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلاَّ مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ بِطَاعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ رَضِيَ لَهُ قَوْلاً وَ عَمَلاً، فَحَيِيَ عَلَى مَوَدَّتِهِمْ وَ مَاتَ عَلَيْهَا، فَرَضِيَ اللَّهُ قَوْلَهُ وَ عَمَلَهُ فِيهِمْ،

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-អ្ហាប់បាស់ رحمه الله ... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្ធាវុដ្ធបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៉ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានតំណាលតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានឮព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام កាលបុរសម្នាក់បានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل *[២០:១០៩] ថ្ងៃនោះការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមានប្រយោជន៍សម្រាប់តែអ្នកណាដែល [អល់ឡោះហ្ស៊ា] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌អនុញ្ញាតឲ្យទេ ហើយព្រះអង្គនឹងសព្វព្រះហឫទ័យសម្តីអ្នកនោះ* មានវចន:ថា៖ "ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم នឹងមិនបានដល់អ្នកណាមួយទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ លើកលែងតែអ្នកណាដែលព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ عز وجل អនុញ្ញាតឲ្យទេ គឺអ្នកដែលស្តាប់បង្គាប់ព្រះរាជបុត្ត្រាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم ហើយសម្តីនិងទង្វើរបស់អ្នកនោះសព្វព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ عز وجل ។ អ្នកនោះរស់នៅនិងស្លាប់ក្នុងសេចក្តីស្មោះស្ម័គ្រចំពោះរាជបុត្ត្រាជនត្តាទាំងនេះ عليهم السلام ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل នឹងសព្វព្រះហឫទ័យសម្តីអ្នកនោះទាក់ទងនឹងព្រះរាជបុត្ត្រាជនត្តាទាំងនេះ عليهم السلام ។"

ثُمَّ قَالَ: "وَ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَ قَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْماً لِآلِ مُحَمَّدٍ"، كَذَا نَزَلَتْ،

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *[២០:១១១] មុខទាំងឡាយនឹងត្រូវទាបចុះនៅពីមុខព្រះទ្រង់គង់*

ព្រះជន្ម នៅ ព្រះអនន្ត ។ អ្នកបរាជ័យគឺអ្នកដែលវែកអំពើទុច្ចរិត ទៅលើបណ្តាកូនចៅរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ។ គេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស៊ុនេះដូចនេះឯង ។

ثُمَّ قَالَ: "وَ مَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلاَ يَخَافُ ظُلْماً وَ لاَ هَضْماً" قَالَ: مُؤْمِنٌ بِمَحَبَّةِ آلِ مُحَمَّدٍ وَ مُبْغِضٌ لِعَدُوِّهِمْ».**
(البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٧٩، تأويل الآيات ٣١٨/١٥:١.)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *[២០:១១២] អ្នកណាមួយបានធ្វើអំពើល្អ ព្រមទាំងមានសទ្ធា អ្នកនោះនឹងមិនខ្លាចទទួលរងអំពើអយុត្តិធម៌ ហើយក៏នឹងមិនខ្លាចទទួលរងការជកហ្ការនូវអ្វីដែលខ្លួនសមនឹងបាននោះទេ* គឺមុមីន ដែលស្រឡាញ់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ صلى الله عليه وآله وسلم ដែលស្ម័គ្រចិត្តរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ។" (تأويل الآيات 1: 318/ 15)

***

2. أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، قَالَ: سَأَلَنِي أَبُو قُرَّةَ الْمُحَدِّثُ أَنْ أُدْخِلَهُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عليه السلام)، فَاسْتَأْذَنْتُهُ فِي ذَلِكَ، فَأَذِنَ لِي، فَدَخَلَ عَلَيْهِ، فَسَأَلَهُ عَنِ الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ وَ الْأَحْكَامِ حَتَّى بَلَغَ سُؤَالُهُ إِلَى التَّوْحِيدِ، فَقَالَ أَبُو قُرَّةَ: إِنَّا رُوِّينَا أَنَّ اللهَ قَسَمَ الرُّؤْيَةَ وَ الْكَلَامَ بَيْنَ نَبِيَّيْنِ، فَقَسَمَ الْكَلَامَ لِمُوسَى، وَ لِمُحَمَّدٍ الرُّؤْيَةَ

២. អាស្ម៉ាដ្ដ ប៊ិន អ៊ីដ្ដរីស រាយការណ៍តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អាប់ឌុល-យ៉ាប់បារ តមកពី ស្ហ្វាវ៉ាន ប៊ិន យ៉ាស្យ៉ា ថា អាប៊ូ ក្ពរ៉ោះតុ៌ (អ្នកជំនាញហ្ការ៉ូ)ស្ស) បានសូមឲ្យខ្ញុំនាំលោកទៅជួប អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ អាល់-រីដ្ធ صلوات الله عليه والسلام ។ ខ្ញុំក៏បានសូមអនុញ្ញាតព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានអនុញ្ញាត យើងក៏បានទៅជួបព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ អាប៊ូ ក្ពរ៉ោះតុ៌បានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام រឿងច្បាប់ស្តីអំពីអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតនិងអំពីអ្វីដែលគេហាមលុះសួរដល់រឿងតៅហ្ហ៊ីដ្ធ (التَّوْحِيد) ។ អាប៊ូ ក្ពរ៉ោះតុ៌បានទូលថា៖ "គេបានប្រាប់យើងថាអល់ឡោះហ្ហ៊ី عز وجل បានបែងចែកចក្ខុវិស័យនិងវោហារកោសល្ប[របស់ព្រះអង្គ عز وجل] ឲ្យទៅព្រះសាស្តាពីរអង្គ عليهم السلام ។ ព្រះអង្គ عز وجل ឲ្យវោហារកោសល្ប ទៅមូសា عليه السلام ឲ្យចក្ខុវិស័យទៅមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ صلى الله عليه وآله وسلم ។"

فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عليه السلام): «فَمَنِ الْمُبَلِّغُ عَنِ اللهِ إِلَى الثَّقَلَيْنِ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ: ﴿لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ﴾، ﴿وَ لَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْماً﴾، ﴿وَ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾، أَ لَيْسَ مُحَمَّدٌ (صلى الله عليه و آله)؟ قَالَ: بَلَى. قَالَ: كَيْفَ يَجِيءُ رَجُلٌ إِلَى الْخَلْقِ جَمِيعاً فَيُخْبِرُهُمْ أَنَّهُ جَاءَ مِنْ عِنْدِ اللهِ، وَ أَنَّهُ يَدْعُوهُمْ إِلَى اللهِ بِأَمْرِ اللهِ فَيَقُولُ: ﴿لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ﴾ ﴿وَ لَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْماً﴾، ﴿وَ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا رَأَيْتُهُ بِعَيْنِي، وَ أَحَطْتُ بِهِ عِلْماً، وَ هُوَ عَلَى صُورَةِ الْبَشَرِ أَ مَا تَسْتَحُونَ، مَا قَدَرَتِ الزَّنَادِقَةُ أَنْ تَرْمِيَهُ بِهَذَا، أَنْ يَكُونَ يَأْتِي مِنْ عِنْدِ اللهِ بِشَيْءٍ ثُمَّ يَأْتِي بِخِلَافِهِ مِنْ وَجْهٍ آخَرَ».

អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "តើអ្នកណាបាននាំព្រះរាជសាររបស់អល់ឡោះហ្ហ៊ី عز وجل ទៅឲ្យសត្វលោកពីរដែលមានទម្ងន់ គឺពួកយ៉ិននិងមនុស្សជាតិ ថា៖ *[៦:១០៣] ចក្ខុវិញ្ញាណពុំអាចយល់ដឹងព្រះអង្គបានទេ [២០:១១០] ពួកគេមិនអាចយល់ព្រះអង្គដោយការចេះដឹងបានឡើយ ។ [៤២:១១] ពុំមានអ្វីដូចព្រះអង្គឡើយ?* មិនមែនមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ صلى الله عليه وآله وسلم ទេ ?" អាប៊ូ ក្ពរ៉ោះតុ៌បានទូលថា៖ "មែន ។" អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សមហេតុសមផលទេដែលបុគ្គលនីមួយ صلى الله عليه وآله وسلم មករកសត្វលោកទាំងអស់ ប្រកាសប្រាប់សត្វលោកទាំងអស់នោះថាខ្លួន صلى الله عليه وآله وسلم មកពីអល់ឡោះហ្ហ៊ី عز وجل ហើយប្រកាសហៅសត្វលោកទាំងអស់នោះទៅរកអល់ឡោះហ្ហ៊ី عز وجل តាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ عز وجل ថា *[៦:១០៣] ចក្ខុវិញ្ញាណពុំអាចយល់ដឹង*

ព្រះអង្គបានទេ [២០:១១០] ពួកគេមិនអាចយល់ព្រះអង្គដោយការចេះដឹងបានឡើយ ។ [៤២:១១] ពុំមានអ្វីដូចព្រះអង្គឡើយ រួចហើយបុគ្គលﷺនោះដើរនិយាយថា៖ "ខ្ញុំបានឃើញព្រះអង្គ ﷻ (គឺឃើញអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻ) ផ្ទាល់ភ្នែក ខ្ញុំﷺយល់ដឹងព្រះអង្គﷻដោយការចេះដឹងរបស់ﷺ ព្រះអង្គﷻមានរូបដូចមនុស្ស" ? អស់លោកមិនខ្មាស់គេទេ ? សូម្បីតែបណ្ណាអ្នកមិនជឿព្រះក៏ពុំហ៊ាននិយាយបែបនេះដាក់ព្រះអង្គﷺដែរ ថាព្រះអង្គﷺ (គឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺ) បាននាំអ្វីមួយមកពីអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻ រួចហើយបាននាំមកនូវអ្វីមួយដែលផ្ទុយពីនោះ ។"

قَالَ أَبُو قُرَّةَ: فَإِنَّهُ يَقُولُ: ﴿وَ لَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرى﴾؟ فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عليه السلام): «إِنَّ بَعْدَ هَذِهِ الْآيَةِ مَا يَدُلُّ عَلَى مَا رَأَى، حَيْثُ قَالَ: ﴿ما كَذَبَ الْفُؤادُ ما رَأى﴾ يَقُولُ: مَا كَذَبَ فُؤَادُ مُحَمَّدٍ مَا رَأَتْ عَيْنَاهُ، ثُمَّ أَخْبَرَ بِمَا رَأَى، فَقَالَ: ﴿لَقَدْ رَأى مِنْ آياتِ رَبِّهِ الْكُبْرى﴾، فَآيَاتُ اللَّهِ غَيْرُ اللَّهِ، ﴿وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ: وَ لا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْماً﴾ فَإِذَا رَأَتْهُ الْأَبْصَارُ فَقَدْ أَحَاطَتْ بِهِ الْعِلْمُ، وَ وَقَعَتِ الْمَعْرِفَةُ».

អាប៊ូ ក្ន៌ារ៉ោះតុ៌បានទូលថា៖ "តែអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៥៣:១៣] ពិតណាស់គេបានឃើញគេ* [បានសេចក្ដីថាឃើញអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻ] *ពេលចុះមួយទៀត* ?" អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់صلوات الله عليه والسلامមានវចន:ថា៖ "ក្រោយពីនោះអាយ៉ាស៊ុនេះស្ដីអំពីអ្វីដែលព្រះអង្គﷺបានឃើញ ។ អល់ឡោះហ្ហ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលដំបូងថា៖ *[៥៣:១១] ដួងចិត្តមិនបដិសេធអ្វីដែលវាបានឃើញនោះទេ ។* មានន័យថាចិត្តរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់មិនប្រឆាំងតតាំងអ្វីដែលភ្នែកព្រះអង្គﷺបានឃើញនោះទេ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻបានប្រាប់ឲ្យដឹងអំពីអ្វីដែលព្រះអង្គﷺបានឃើញថា៖ *[៥៣:១៨] ពិតណាស់គេបានឃើញព្រះសញ្ញាធំបំផុតរបស់ព្រះម្ចាស់គេ ។* ពិតណាស់ព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ហ៌ﷻផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻ (មិនមែនអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻទេ) ។ អល់ឡោះហ្ហ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១១០] ពួកគេមិនអាចយល់ព្រះអង្គដោយការចេះដឹងបានឡើយ ។* បើភ្នែកអាចមើលឃើញអល់ឡោះហ្ហ៌ﷻបាន បានសេចក្ដីថាអាចចាប់អល់ឡោះហ្ហ៌ﷻបានដោយការចេះដឹង ហើយនឹងអាចយល់ដឹងញាណបារីព្រះអង្គﷻបាន ។

فَقَالَ أَبُو قُرَّةَ: فَتُكَذِّبُ بِالرِّوَايَاتِ؟ فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عليه السلام): «إِذَا كَانَتِ الرِّوَايَاتُ مُخَالِفَةً لِلْقُرْآنِ كَذَّبْتُهَا، وَ مَا أَجْمَعَ الْمُسْلِمُونَ عَلَيْهِ أَنَّهُ لَا يُحَاطُ بِهِ عِلْماً، وَ لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ، وَ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ». (الكافي – الجزء : ١ صفحة : ٩٥ حديث : ٢)

អាប៊ូ ក្ន៌ារ៉ោះតុ៌បានទូលថា៖ "ដូច្នេះព្រះអង្គﷺបដិសេធសេចក្ដីរាយការណ៍មែនទេ ?" អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់صلوات الله عليه والسلامមានវចន:ថា៖ "បើសេចក្ដីរាយការណ៍នោះផ្ទុយពីគ្ពីរអាន ខ្ញុំﷺបដិសេធសេចក្ដីរាយការណ៍នោះ ។ សេចក្ដីរាយការណ៍នោះផ្ទុយពីមតិទូទៅរបស់មុស្លីមទាំងឡាយដែរដែលថាគេមិនអាចចាប់ (គឺឃើញ) អល់ឡោះហ្ហ៌ﷻដោយការចេះដឹងបានទេ ភ្នែកមិនអាចយល់ដឹងព្រះអង្គﷻទេ មិនមានអ្វីដូចព្រះអង្គﷻទេ ។" (الكافي 1: 95/ 2) 6:102-107, 53:7-18

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ ٱلْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

១១៣. ដូច្នេះឯងដែលយើងបានបើកឲ្យដឹងគ្ពីរអានជាភាសាអារ៉ាប់ ហើយយើងបានបញ្ជាក់សេចក្ដីព្រមាននៅក្នុងនោះដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្ហ៌] ឬឲ្យគ្ពីរអាននេះនាំមកឲ្យពួកគេនូវព្រះកម្រើន ។

***

អ៊ីមុាំ យ៉ាកុ៉ហ្ហារ ស្ស៊ីឌ្ទិកqu صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "អាយ៉ាស៊ុ០នេះចែងសំដៅទៅលើអ្វីដែលនឹងកើតមានឡើងរវាងអាល់-ម៉ាស៊ីឌ្ទី عجل الله فرجه និងពួកស៊ីហ្ហយ៉ានី ។" (តាហ្ស៊ៀរ គ្មុ៉ី ក្បាលទី២ ទំព័រ៦៥)

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۗ وَلَا تَعۡجَلۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مِن قَبۡلِ أَن يُقۡضَىٰٓ إِلَيۡكَ وَحۡيُهُۥۖ وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ١١٤

១១៤. អល់ឡោះហ្ស៊ាទ្រង់មហាឧត្តុងឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ [ព្រះអង្គគឺ]ព្រះមហារាជា ព្រះសច្ចំ (គឺពិតមិនក្លែងក្លាយ) ។ ចូរអ្នកកុំតក់ក្រហាល់ពេកអំពីគ្ម៉ូរអាន មុនគេបើកឲ្យអ្នកដឹងគ្ម៉ូរអាននេះឲ្យបានគ្រប់សព្ទ ។ ចូរអ្នកទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អ៊ីយ សូមព្រះមេត្តាបន្ថែមការចេះដឹងឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៀត ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១១៣-១១៤

1. عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ: يَعْنِي مَا يُحْدِثُ مِنْ أَمْرِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ السُّفْيَانِيِّ.** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٠، تفسير القمّيّ ٢:٦٥.)

១. អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថ្លែងអំពី *[២០:១១៣] ឬឲ្យគ្ម៉ូរអាននេះនាំមកឲ្យពួកគេនូវព្រះកម្រើន* ថា៖ "ស្តីអំពីរឿងអាល់-ក្ជ៊ីអ៊ីម صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ស៊ីហ្ហយ៉ានី ។" (تفسير القمّي 2: 65)

***

2. عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ بَادَرَ بِقِرَاءَتِهِ قَبْلَ تَمَامِ نُزُولِ الْآيَةِ وَ الْمَعْنَى، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ لاٰ تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ» أَيْ تَفْرُغَ مِنْ قِرَاءَتِهِ «وَ قُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْماً».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٠، تفسير القمّيّ ٢:٦٥.)

២. អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថ្លែងថា៖ "កាលគេបានបើកឲ្យរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា صلى الله عليه وآله ដឹងគ្ម៉ូរអាន ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله តែងតែប្រារព្ធសូត្រមុនគេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស៊ុ០គ្ម៉ូរអាន និងអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស៊ុ០គ្ម៉ូរអាននោះ រួចសព្ទគ្រប់ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២០:១១៤] ចូរអ្នកកុំតក់ក្រហាល់ពេកអំពីគ្ម៉ូរអាន មុនគេបើកឲ្យអ្នកដឹងគ្ម៉ូរអាននេះឲ្យបានគ្រប់សព្ទ ។ ចូរអ្នកទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អ៊ីយ សូមព្រះមេត្តាបន្ថែមការចេះដឹងឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៀត ។"* (تفسير القمّي 2: 65)

وَلَقَدۡ عَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبۡلُ فَنَسِيَ وَلَمۡ نَجِدۡ لَهُۥ عَزۡمٗا ١١٥

១១៥. យើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ទ៉ាំកាលពីមុន តែគេបានភ្លេច ។ យើងមិនបានឃើញថាគេមានការសម្រេចចិត្តមុតមាំទេ [ដោយមានបំណងប្រព្រឹត្តល្មើសបណ្តាំយើងពិតៗ នេះគ្រាន់តែជាការភ្លាំងភ្លេចប៉ុណ្ណោះ] ។

***

អ៊ីមុាំ មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ ប៉ាគ្ជ៊ៀរ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "*យើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ទ៉ាំកាលពីមុន តែគេបានភ្លេច* ចែងសំដៅទៅលើពាក្យសម្បថរបស់អាដ្ទ៉ាំ عليه السلام ដែលទាក់ទងនឹងមូហ្ហាម៉ាដ្ជ صلى الله عليه وآله និងបណ្តាអ៊ីមុាំ عليهم السلام ក្រោយពីមូហ្ហាម៉ាដ្ជ صلى الله عليه وآله តែអាដ្ទ៉ាំ عليه السلام បានធ្វេសប្រហែសពាក្យសម្បថនោះ ។ អាដ្ទ៉ាំ عليه السلام មិនមាន *"ការសម្រេចចិត្តមុតមាំ"* ទេ ក្នុងការទទួលស្គាល់ងារពិតប្រាកដរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ صلى الله عليه وآله និងបណ្តាអ៊ីមុាំ عليهم السلام

ក្រោយពីមូហ្ហាម៉ាដ្ដ៉ូ ﷺ ។ មូលហេតុនៃការតែងតាំងងារជា អ៊ូលុល-អ៊ាស្ម៉ាំ (បុគ្គលប្ដេជ្ញាចិត្ដមុតមាំ) ឲ្យទៅសាស្ដាអ៊ូលុល-អ៊ាស្ម៉ាំទាំងប្រាំអង្គនោះគឺ អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ បានទទួលពាក្យសម្បថពីសាស្ដាទាំងប្រាំអង្គនេះទាក់ទងនឹងមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ﷺ បណ្ដាអ្នកស្នងព្រះ អ ﷺ និងអាល់-ម៉ាស្ដ៉ូ ﷺ ។ ព្រះសាស្ដាទាំងប្រាំអង្គបានប្ដេជ្ញាចំពោះពាក្យសម្បថនេះដោយ *"សេចក្ដីសម្រេចចិត្ដមុតមាំ"* ថាអស់ព្រះអ ﷺ ព្រមទទួលស្គាល់ពាក្យសម្បថនេះជាពាក្យពិតឥតមុសា ។" (អាល់-ការ៉ាហ្ជ៑ ក្បាលទី១ ទំព័រទី៤១៦, តាហ្ស៊ាសៀរ គ្ងុម្ដ ក្បាលទី២ ទំព័រ៦៥)

***

អ៊ីមុាំ មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ បាគ្ងៀរ ﷺ បានថ្លែងថា៖ "អាដ្ដ៉ាំ ﷺ ពុំបានបដិសេធកិច្ចសន្យានេះទេ ហើយក៏ពុំបានប្ដេជ្ញាចិត្ដចំពោះកិច្ចសន្យានេះទេដែរ ។ ដូច្នេះ សាសនាត្រូវប្រកាសឡើងតាមរយ:សាស្ដាទាំងប្រាំអង្គដែលបានប្ដេជ្ញាចិត្ដព្រមទទួលអាល់-ម៉ាស្ដ៉ូ ﷺ ។ ក៏ប៉ុន្ដែអាដ្ដ៉ាំ ﷺ ពុំមាន "សេចក្ដីសម្រេចចិត្ដមុតមាំ" ដើម្បីប្ដេជ្ញាចិត្ដទេ ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស់នេះ ។" (តាហ្ស៊ីរ អាល់ អាយ៉ាត់ អាល់-ស្ដ្ធ ហ៊ីរ៉ោះត្ដ៍ ទំព័រ៣១៣)

***

លោក អាប៊ូ ហ្ហាំស្ដ្ធ ស៊ុ បានថ្លែងថា អ៊ីមុាំ មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ បាគ្ងៀរ ﷺ បានថ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ បានទទួលកិច្ចសន្យាពីបណ្ដាសាស្ដា ﷺ ហើយព្រះអ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ ﷻ មិនមែនជាព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នក ﷺ ទេ ?" បណ្ដាសាស្ដា ﷺ បានទូលតបថា៖ "មែន ព្រះអ ﷻ ជាព្រះម្ចាស់ ﷻ ។" អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ សួរថា៖ "តើមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ﷺ មិនមែនសាស្ដារបស់អញទេ ? តើអ៊ីសា ﷺ មិនមែនជាអាមីរុល-មុ៉ាមីនីន ﷺ ទេ ? តើបណ្ដាអ្នកស្នង ﷺ គេ ﷺ មិនមែនជាអាជ្ញាដែលត្រូវចាត់តាំងឡើងដោយអញ ﷻ ទេ ? តើពួកគេ ﷺ មិនមែនជាអ្នកអភិរក្សព្រះប្រាជ្ញាញាណរបស់អញ ﷻ ទេ ? តើអាល់-ម៉ាស្ដ៉ូ ﷺ មិនមែនជាអ្នកដែលអញ ﷻ ចាត់តាំងឡើង ដើម្បីជាពំនាក់គាំទ្រសាសនាអញ ﷻ ទេ ? តើគេ ﷺ មិនមែនជាអ្នកដែលអញ ﷻ ចាត់តាំងឡើងដើម្បីនឹងឲ្យគេផ្សាយរដ្ឋាភិបាលអញ ﷻ ឲ្យសុសសព្ធ ទេ ? តើគេ ﷺ មិនមែនជាអ្នកដែលអញ ﷻ ចាត់តាំងឡើងដើម្បីនឹងឲ្យគេ ﷺ សងសឹកសត្រូវរបស់អញ ﷻ ទេ ? តើគេ ﷺ មិនមែនជាអ្នកដែលអញចាត់តាំងឡើងដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យមនុស្សគោរពបូជាអញ ﷻ ដោយសារគេ ﷺ ទេ ទោះពេញចិត្ដក្ដី មិនពេញចិត្ដក្ដី ?" បណ្ដាសាស្ដា ﷺ បានទូលតបថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមជឿជាក់ចំពោះកិច្ចសន្យានេះ ហើយសូមប្ដេជ្ញាចិត្ដអះអាងចំពោះកិច្ចសន្យានេះ ឱព្រះជាម្ចាស់ ﷻ របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ !" (بصائر الدرجات ភាគ ២ បាប់ ៧ ហ្ហាឌ្ឌីស ២)

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៥

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عُبَيْدِ اَللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى اَلْقُمِّيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: «"وَ لَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلُ"، كَلِمَاتٍ فِي مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ اَلْحَسَنِ وَ اَلْحُسَيْنِ وَ اَلْأَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ (عَلَيْهِمْ اَلسَّلاَمُ) فَنَسِيَ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْماً. هَكَذَا وَ اَللَّهِ نَزَلَتْ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)».

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ១ បានថ្លែងតពី អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ដែលបានថ្លែងតពី មូអ៊ីឡា ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ដែលបានថ្លែងតពី យ៉ាកុ៊ហ្ហារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ប៊ិន អ៊ូបៃឌុលឡោះហ្ដ៑ ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ប៊ិន អ៊ីសា អាល់-ក្ដ្ធ ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូ ប៊ិន ស៊ីឡេម៉ាន ដែលបានថ្លែងតពី

អ្ន៉ាប់ឌ្ន៉ុលឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ ប៊ិន ស៊ីណាន ដែលបានថ្លែងតពី អាប៊ូ អ្ន៉ាប់ឌ្ន៉ុលឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ាصلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ាعز وجل ថា: *[២០:១១៥] យើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ឋ៉ាំកាលពីមុនស្តីអំពីមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ៉ អ្ន៉ាលី ហ្ម៉ាទ្ទ៉ីម៉ាស្ម៉ អាល់-ហ្ម៉ាសាន់ អាល់-ហ្ម៉ូសែន និងបណ្តាអ៊ីមុ៉ាំដែលចេញមកពីបណ្តាកូនចៅរបស់ពួកគេ តែគេបានភ្លេច ។ ហើយយើងមិនបានឃើញថាគេមានការសម្រេចចិត្តមុតមាំទេ ។* ខ្ញ៉ុំសូមសរសើរចំពោះអល់ឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ាعز وجل គេបានបើកឲ្យមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ឋ៉ صلى الله عليه وآله ដឹងដូច្នេះឯង ។"

(الكافي 1: 416/ 23)

***

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ عَنْ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَهِدَ إِلَى آدَمَ (عليه السلام) أَنْ لَا يَقْرَبَ هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَلَمَّا بَلَغَ الْوَقْتُ الَّذِي كَانَ فِي عِلْمِ اللَّهِ أَنْ يَأْكُلَ مِنْهَا نَسِيَ فَأَكَلَ مِنْهَا وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ "وَ لَقَدْ عَهِدْنا إِلى آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْماً" فَلَمَّا أَكَلَ آدَمُ (عليه السلام) مِنَ الشَّجَرَةِ أُهْبِطَ إِلَى الْأَرْضِ فَوُلِدَ لَهُ هَابِيلُ وَ أُخْتُهُ تَوْأَمٌ وَ وُلِدَ لَهُ قَابِيلُ وَ أُخْتُهُ تَوْأَمٌ ثُمَّ.

២. អ្ន៉ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ម៉ីម... អាប៊ូ ហ្ម៉ាំស្ម៉ាស្ម៉ ១ បានតំណាលថា អាប៊ូ យ៉ាកុ ហ្ម៉ារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អល់ឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ា تبارك وتعالى ១ បានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ឋ៉ាំ عليه السلام ១ ថាអាដ្ឋ៉ាំ عليه السلام ១ មិនត្រូវចូលជិតដើមឈើទេ ។ លុះដល់ពេលដែលអល់ឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ាعز وجل ១ ទ្រង់ញ្ញាណនោះ អាដ្ឋ៉ាំ عليه السلام ១ បានសោយ(អ្វីដែលបាន)ពីដើមឈើនោះ ។ អាដ្ឋ៉ាំ عليه السلام ១ បានសោយក្នុងការភ្លេចភ្លាំង ហើយនេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ាعز وجل ១ *[២០:១១៥] យើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ឋ៉ាំកាលពីមុន តែគេបានភ្លេច ។ យើងមិនបានឃើញថាគេមានការសម្រេចចិត្តមុតមាំទេ ។* ដូច្នេះពេលអាដ្ឋ៉ាំ عليه السلام ១ បានសោយ(អ្វីបានមក)ពីដើមឈើនោះ ព្រះអង្គ عليه السلام ១ បានមកឯផែនដី ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ១ បានឲ្យកំណើតដល់ហ្ម៉ាប៊ីលនិងប្អូនស្រីភ្លោះ ហើយព្រះអង្គ عليه السلام ១ បានឲ្យកំណើតដល់ក្ម៉ាប៊ីលនិងប្អូនស្រីភ្លោះ ។" (អាល់-ការ៉ាហ្ម ហ្ម៉ាឌ្ទ៉ីស្ស ១៤៥៤0 ឬ الكافي 8: 113/ 92)

***

3. حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَلْحَكَمِ عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ لَقَدْ عَهِدْنٰا إِلىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْماً» قَالَ عَهِدَ إِلَيْهِ فِي مُحَمَّدٍ وَ اَلْأَئِمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ فَتُرِكَ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَزْمٌ فِيهِمْ أَنَّهُمْ هَكَذَا وَ إِنَّمَا سُمِّيَ أُولُو اَلْعَزْمِ أُوْلِي اَلْعَزْمِ لِأَنَّهُ عَهِدَ إِلَيْهِمْ فِي مُحَمَّدٍ وَ اَلْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ وَ اَلْمَهْدِيِّ وَ سِيرَتِهِ فَأَجْمَعَ عَزْمُهُمْ أَنْ ذَلِكَ كَذَلِكَ وَ اَلْإِقْرَارَ بِهِ. (صائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام, جلد١, صفحة ٧٠)

៣. [...] យ៉ាកៀរបានតំណាលថា អាប៊ូ យ៉ាកុ ហ្ម៉ារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡ្ហ៉ះ ហ្ម៉ាعز وجل ១ *[២០:១១៥] យើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ឋ៉ាំកាលពីមុន តែគេបានភ្លេច ។ យើងមិនបានឃើញថាគេមានការសម្រេចចិត្តមុតមាំទេ* ថា: "គេបានធ្វើកិច្ចសន្យាពាក់ព័ន្ធនឹងមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ឋ៉ صلى الله عليه وآله និងបណ្តាអ៊ីមុ៉ាំ عليهم السلام ក្រោយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ។ (កាលពីដើម)អាដ្ឋ៉ាំ عليه السلام ១ មិនបានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវសេកច្ម៉ីប្ដេជ្ញាមោះមុតចំពោះព្រះអង្គទាំងអស់នេះ عليهم السلام ១ ទេ តែ(ក្រោយមក)គេបានតែងតាំងព្រះអង្គ عليه السلام ១ ជាអ្នកប្ដេជ្ញាមោះមុត (اولوا العزم) ដោយសារតែកិច្ចសន្យារបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ១ ពាក់ព័ន្ធនឹងមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ឋ៉ صلى الله عليه وآله និងអភិបាលទាំងឡាយ عليهم السلام ១ ក្រោយមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ឋ៉ صلى الله عليه وآله និងអាល់-ម៉ាស្ម ១ ខ្ទ៉ី صلوات الله عليه والسلام ១ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ១ បានយល់ព្រមទាំងស្រុងចំពោះកិច្ចសន្យានេះដោយស្មោះចិត្ត ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عليه السلام ១ ព្រមទទួលកិច្ចសន្យានេះ ។" (بصائر الدرجات ក្បាលទី២ វគ្គ៧ ហ្ម៉ាឌ្ទ៉ីស្ស១)

***

4. حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَلْحَكَمِ عَنْ دَاوُدَ اَلْعِجْلِيِّ عَنْ زُرَارَةَ عَنْ حُمْرَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: إِنَّ اَللَّهَ تَبَارَكَ وَ

تَعَالَى حَيْثُ خَلَقَ اَلْخَلْقَ خَلَقَ مَاءً عَذْباً وَ مَاءً مَالِحاً أُجَاجاً فَامْتَزَجَ اَلْمَاءَانِ فَأَخَذَ طِيناً مِنْ أَدِيمِ اَلْأَرْضِ فَعَرَكَهُ عَرْكاً شَدِيداً فَقَالَ لِأَصْحَابِ اَلْيَمِينِ وَ هُمْ فِيهِمْ كَالذَّرِّ يَدِبُّونَ إِلَى اَلْجَنَّةِ بِسَلاَمٍ وَ قَالَ لِأَصْحَابِ اَلشِّمَالِ يَدِبُّونَ إِلَى اَلنَّارِ وَ لاَ أُبَالِي ثُمَّ قَالَ «أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غَافِلِينَ»

៤. [...] ហ្ចាំ៉ូនបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ចូ تبارك وتعالى បានបង្កើតសព្វសារពើដែលមាននោះ ។ ព្រះអង្គ عز وجل បានបង្កើតទឹកសាបនិងទឹកប្រៃខ្លឹម ។ ព្រះអង្គ عز وجل បានលាយខ្សែទឹកទាំងពីរនេះចូលគ្នាហើយព្រះអង្គបានយកដីឥដ្ឋពីផែនដី ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل បានច្របល់វាចូលគ្នាយ៉ាងខ្លាំង ។ ព្រះអង្គ عز وجل បានប្រាប់ពួកខាងស្ដាំដៃ ដែលកាលនោះមានសភាពជាកម្ទេចតូច។ ថា៖ "ចូរពួកអ្នកដើរទៅឯឋានសួគ៌ដោយសុវត្ថិភាពទៅ ។" ហើយព្រះអង្គ عز وجل ប្រាប់ពួកខាងឆ្វេងដៃ ថា៖ "ចូរពួកអ្នកដើរទៅរកភ្លើងនរកទៅ អញ عز وجل មិនខ្វល់ទេ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៧:១៧២] "តើអញមិនមែនព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នកទេ ?" ពួកគេបានទូលថា៖ "[ព្រះអង្គប្រាកដជាម្ចាស់របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ]ពិតមែនក្រាបទូល អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំធ្វើសាក្សី ។" [នេះ]ដើម្បីនឹងកុំឲ្យពួកអ្នកថ្លែងនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានព្រងើយកន្ដើយអំពីរឿងនេះ ។"*

قَالَ ثُمَّ أَخَذَ اَلْمِيثَاقَ عَلَى اَلنَّبِيِّينَ فَقَالَ « أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ » ثُمَّ قَالَ وَ إِنَّ هَذَا مُحَمَّدٌ رَسُولُ اَللَّهِ وَ إِنَّ هَذَا عَلِيٌّ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ قَالُوا بَلَى فَثَبَتَتْ لَهُمُ اَلنُّبُوَّةُ وَ أَخَذَ اَلْمِيثَاقَ عَلَى أُولِي اَلْعَزْمِ أَلاَ إِنِّي رَبُّكُمْ وَ مُحَمَّدٌ رَسُولِي وَ عَلِيٌّ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ أَوْصِيَاؤُهُ مِنْ بَعْدِهِ وُلاَةُ أَمْرِي وَ خُزَّانُ عِلْمِي وَ إِنَّ اَلْمَهْدِيَّ أَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِي وَ أُظْهِرُ بِهِ دَوْلَتِي وَ أَنْتَقِمُ بِهِ مِنْ أَعْدَائِي وَ أُعْبَدُ بِهِ طَوْعاً وَ كَرْهاً قَالُوا أَقْرَرْنَا وَ شَهِدْنَا يَا رَبِّ

អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "បន្ទាប់មកគេបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام ។ ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ "តើអញ عز وجل មិនមែនព្រះម្ចាស់ عز وجل របស់ពួកអ្នក عليهم السلام ទេ ?" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ "នេះគឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ صلى الله عليه وآله រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ។ នេះគឺអ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه ។" ព្រះសាស្ដាទាំងនោះ عليهم السلام បានទូលថា៖ "ក្រាបទូល ព្រះមហាបពិត្រ عز وجل ។" អល់ឡោះ ហ្ចូ عز وجل បានអះអាងបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គ عليهم السلام (គឺព្រះសាស្ដាទាំងនោះ عليهم السلام) ជាព្រះសាស្ដា عليهم السلام (បន្ទាប់ពីបានទទួលស្គាល់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ صلى الله عليه وآله និងអ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام) ហើយបានធ្វើកិច្ចសន្យាលើអស់បុគ្គលប្ដេជ្ញាមោះមុត (اولوا العزم) ថា៖ "អញ عز وجل ជាព្រះម្ចាស់ របស់ពួកអ្នក عليهم السلام ។ មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ صلى الله عليه وآله ជារ៉ាស៊ូលរបស់អញ عز وجل ។ អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ជាអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ អភិបាលទាំងឡាយ عليهم السلام អត់ពីគេ صلوات الله عليه والسلام ទៅ គឺបណ្ដាម្ចាស់ព្រះរាជបញ្ជារបស់អញ عز وجل (ولي الأمر) ដែលជាឃ្លាំងអភិញ្ញារបស់អញ عز وجل ។ ព្រះសាសនារបស់អញ عز وجل នឹងមានជ័យជំនះដោយសារ អាល់-ម៉ាស្ដ់ឌ្ជី صلوات الله عليه والسلام ។ រដ្ឋបាលអញ عز وجل នឹងលេចត្រដែតឡើង អញ عز وجل នឹងសងសឹកពួកសត្រូវអញ عز وجل ។ គេនឹងគោរពសក្ការ:បូជាអញ عز وجل ទោះជាស្ម័គ្រចិត្ដក្ដី មិនស្ម័គ្រចិត្ដក្ដី ។" ព្រះសាស្ដាទាំងនោះ عليهم السلام ទូលថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមសច្ចានិងសូមទទួល ឱព្រះម្ចាស់ عز وجل អើយ ។"

وَ لَمْ يَجْحَدْ آدَمُ وَ لَمْ يُقِرَّ فَثَبَتَتِ اَلْعَزِيمَةُ لِهٰؤُلاَءِ اَلْخَمْسَةِ فِي اَلْمَهْدِيِّ وَ لَمْ يَكُنْ لِآدَمَ عَزْمٌ عَلَى اَلْإِقْرَارِ بِهِ وَ هُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ « وَ لَقَدْ عَهِدْنَا إِلىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْماً » قَالَ إِنَّمَا يَعْنِي فَتَرَكَ ثُمَّ أَمَرَ ناراً فَأُجِّجَتْ فَقَالَ لِأَصْحَابِ اَلشِّمَالِ اُدْخُلُوهَا فَهَابُوهَا وَ قَالَ لِأَصْحَابِ اَلْيَمِينِ اُدْخُلُوهَا فَدَخَلُوهَا فَكَانَتْ عَلَيْهِمْ بَرْداً وَ سَلاَماً فَقَالَ أَصْحَابُ اَلشِّمَالِ يَا رَبِّ أَقِلْنَا فَقَالَ قَدْ أَقَلْتُكُمْ اِذْهَبُوا فَادْخُلُوهَا فَهَابُوهَا فَثَمَّ ثَبَتَتِ اَلطَّاعَةُ وَ اَلْمَعْصِيَةُ وَ اَلْوَلاَيَةُ.

អាដ្ឋាំ(ﷺ)មិនបដិសេធកិច្ចសន្យានោះទេ តែក៏មិនទទួលយកកិច្ចសន្យានោះទេដែរ ឬក៏បានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវសេចក្ដីប្ដេជ្ញាចិត្តមោះមុតចំពោះបុគ្គលទាំងប្រាំ(عليه السلام)ក្នុងរឿងអាល់-ម៉ាស់ជ្ជីទ(صلوات الله عليه والسلام)នោះ ។ មិនមានសេចក្ដីប្ដេជ្ជាចិត្តមោះមុតទេក្នុងការព្រមទទួលអាល់-ម៉ាស់ជ្ជីទ(صلوات الله عليه والسلام)នោះ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ(ﷻ) *[២០:១១៥] យើងបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអាដ្ឋាំកាលពីមុន តែគេបានភ្លេច ។ យើងមិនបានឃើញថាគេមានការសម្រេចចិត្តមុតមាំទេ ។* អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ហារ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "មានន័យថា អាដ្ឋាំ(ﷺ)បានភ្លេច ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះ(ﷻ)បានបញ្ជាឲ្យភ្លើងឆេះ ។ ព្រះអង្គ(ﷻ)បានប្រាប់ពួកខាងឆ្វេងដៃថា៖ "ចូលទៅក្នុងភ្លើងទៅ ។" ពួកគេមិនចូលក្នុងភ្លើងនោះទេ ។ ព្រះអង្គ(ﷻ)បានប្រាប់ពួកខាងស្ដាំដៃថា៖ "ចូលទៅក្នុងភ្លើងទៅ ។" ពួកគេបានចូលទៅក្នុងភ្លើង ភ្លើងនោះទៅជាត្រជាក់និងគ្មានអន្ដរាយសម្រាប់ពួកគេ ។ ពួកខាងឆ្វេងដៃបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់(ﷻ)អើយ សូមព្រះអង្គ(ﷻ)បន្ដយភ្លើងនោះឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។" អល់ឡោះ(ﷻ)មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ(ﷻ)បានបន្ដយភ្លើងឲ្យពួកអ្នកហើយ ចូលក្នុងភ្លើងនោះទៅ ។" ពួកគេមិនចូលក្នុងភ្លើងនោះទេ ។ ដូច្នេះឯងដែលការស្ដាប់បង្គាប់ ការល្មើសបង្គាប់និងវីឡាយ៉ាស៉ុ ត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ឡើង ។" (بصائر الدرجات ក្បាលទី២ វគ្គ៧ ហ្ហាឌ្ជីស្ស២)

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾

១១៦. កាលយើងមានព្រះតម្រាស់ទៅកាន់ទេវតាទាំងឡាយថា៖ "ចូរពួកអ្នកក្រាបថ្វាយបង្គំអាដ្ឋាំ ។" ពួកគេក៏បានក្រាបថ្វាយបង្គំ លើកលែងតែអ៊ីបលីស (មារស្ដ្ឋាន) ដែលបានបដិសេធ ។

فَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ ٱلْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰٓ ﴿١١٧﴾

១១៧. យើងមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "ម្នាលអាដ្ឋាំ នេះគឺជាសត្រូវរបស់អ្នកនិងភរិយាអ្នក ។ ដូច្នេះចូរកុំបណ្ដោយឲ្យគេធ្វើឲ្យអ្នកទាំងពីរឃ្លាតចេញពីឋានសួគ៌ ព្រោះអ្នកនឹងមានទុក្ខ ។

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾

១១៨. អ្នកនឹងមិនឃ្លានទេ នៅក្នុងនោះ ហើយក៏នឹងមិនអាក្រាតទេដែរ ។

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا۟ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾

១១៩. អ្នកនឹងមិនស្រេកទេ នៅក្នុងនោះ អ្នកក៏នឹងមិនត្រូវកម្ដៅថ្ងៃទេដែរ ។"

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ ٱلشَّيْطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾

១២០. មារស្ដ្ឋានបានខ្សឹបខ្សៀវដាក់គេថា៖ "អាដ្ឋាំអើយ ខ្ញុំនឹងបង្ហាញអ្នកដើមឈើនៃអមតភាព និងរាជាណាចក្រដែលមិនអាចសាបសូន្យបាន ព្រមទេ ?"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៉ុ ១១៦-១២០

1. الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَمَّنْ أَخْبَرَهُ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «لَمَّا رَأَى

رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) تَيْماً وَ عَدِيّاً وَ بَنِي أُمَيَّةَ يَرْكَبُونَ مِنْبَرَهُ أَفْظَعَهُ، فَأَنْزَلَ اللهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قُرْآناً يَتَأَسَّى بِهِ: "وَ إِذْ قُلْنا لِلْمَلائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبى" ثُمَّ أَوْحَى إِلَيْهِ: يَا مُحَمَّدُ، إِنِّي أَمَرْتُ فَلَمْ أُطَعْ، فَلَا تَجْزَعْ أَنْتَ إِذَا أَمَرْتَ فَلَمْ تُطَعْ فِي وَصِيِّكَ».

១. មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាក់គូប... អាលី ប៊ិន យ៉ាក់ហ្វារបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អាល់-ហាសាន់ﷺ មានវចនៈថា៖ "កាលរ៉សូលុលឡោះហ៍ﷺបានឃើញ(ក្នុងសុបិន)តៃម៍(កុលសម្ព័ន្ធរបស់បុគ្គលទីមួយ) អ៊ូដៃ(កុលសម្ព័ន្ធរបស់បុគ្គលទីពីរ) និងបានី-អូម៉ៃយ៉ាស្ស៊ឡើងលើវេទិកាព្រះអង្គﷺ ធ្វើឲ្យវេទិកានោះវិនាស អល់ឡោះហ៍تعالىបានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹងអាយ៉ាស្ស៊គួរអានមួយជាគំរូឲ្យប្រតិបត្តិតាមគឺ៖ *[២០:១១៦] កាលយើងមានព្រះតម្រាស់ទៅកាន់ទេវតាទាំងឡាយថា៖ "ចូរពួកអ្នកក្រាបថ្វាយបង្គំអាដាំ ។" ពួកគេក៏បានក្រាបថ្វាយបង្គំ លើកលែងតែអ៊ិបលីសដែលបានបដិសេធ ។* បន្ទាប់មក អល់ឡោះហ៍عزّ وجلّបានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹងថា៖ "មូហាំម៉ាដ់ﷺអើយ អញعزّ وجلّបានបញ្ជាតែវាلعنه اللهមិនធ្វើតាមទេ ។ ដូច្នេះអ្នកﷺមិនត្រូវសន្តាបចិត្តទេ (មិនក្តៅចិត្ត) ពេលណាអ្នកﷺបញ្ជាពួកគេតែពួកគេមិនគោរពតាមបញ្ជាអ្នកﷺទេនោះ រឿងអ្នកស្នងﷺអ្នកﷺ ។" (الكافي 1: 426/ 73)

فَأَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾

១២១. អ្នកទាំងពីរបានបរិភោគ[ផ្លែនៃ]ដើមឈើនោះ ។ ការទេរទៅរកអំពើអាក្រក់របស់គេទាំងពីរក៏បានលេចច្បាស់ឡើង ។ គេទាំងពីរក៏បានចាប់ផ្តើមបិទបាំងខ្លួនដោយស្លឹកឈើឋានសួគ៌ ។ អាដាំបានប្រព្រឹត្តល្មើសបញ្ញត្តិព្រះម្ចាស់គេ ដូច្នេះគេបានដើរលើផ្លូវខុស ។

មើលស៊ូរ៉ោះត្ហ៍ ២ អាយ៉ាស្ស៊ ៣៥ ។

ثُمَّ ٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾

១២២. បន្ទាប់មក ព្រះម្ចាស់គេបានជ្រើសរើសគេ បានបែរមករកគេ ហើយបានដឹកនាំគេ ។

មើលស៊ូរ៉ោះត្ហ៍ ២ អាយ៉ាស្ស៊ ៣៥ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ស៊ ១២១-១២២

1.ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادِ بْنِ جَعْفَرٍ الْهَمَدَانِيُّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، وَ الْحُسَيْنُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ هِشَامٍ الْمُكَتِّبُ، وَ عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللهِ الْوَرَّاقُ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالُوا: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْبَرْمَكِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الصَّلْتِ الْهَرَوِيُّ، قَالَ: لَمَّا جَمَعَ الْمَأْمُونُ لِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) أَهْلَ الْمَقَالاَتِ مِنْ أَهْلِ الْإِسْلاَمِ وَ مِنَ الدِّيَانَاتِ: مِنَ الْيَهُودِ وَ النَّصَارَى وَ الْمَجُوسِ وَ الصَّابِئِينَ وَ سَائِرِ أَهْلِ الْمَقَالاَتِ، فَلَمْ يَقُمْ أَحَدٌ إِلاَّ وَ قَدْ أَلْزَمَهُ حُجَّتَهُ كَأَنَّهُ أُلْقِمَ حَجَراً، قَامَ إِلَيْهِ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْجَهْمِ، فَقَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللهِ، أَ تَقُولُ بِعِصْمَةِ الْأَنْبِيَاءِ؟ قَالَ: «نَعَمْ».

១. អ៊ិបនូ បាបាវៃហ៍បានតំណាលថា... អាប៊ូ អាល់-ស្វល់ត៍ អាល់-ហាររ៉ាវីបានតំណាលថា កាលអាល់-ម៉ាក់មូនប្រមូលគ្នាប្រឆាំងអាលី ប៊ិន មូសា អាល់-រីដ្ហ៍ﷺ មានអ្នកជជែកកាន់សាសនាអ៊ីស្លាម សាសនាយ៉ាហ៊ូឌី សាសនាគ្រិស្ត មានពួកម៉ាយូស មានពួកស្វ៊ាប៊ីអ៊ីន និងអ្នកជជែកច្រើនទៀត ។

អ្នកដែលងើបឡើង លុះត្រាតែអ្នកនោះមានភ័ស្ដុតាងមាំណាស់ ។ អ៊ុលី ប៊ីន ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ដ ប៊ីន អាល់-យ៉ាហ្ការ៉ាំបានងើបឡើង បានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: "បុត្ររ៉ាស៊ូលុលឡោះ ហ្ការ៉ាំ صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីអវិរុទ្ធភាពរបស់ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام មែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "មែន ។"

قَالَ: فَمَا تَقُولُ فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "وَ عَصىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوىٰ"؟ فَقَالَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «وَيْحَكَ- يَا عَلِيُّ- اِتَّقِ اللَّهَ، وَ لاَ تَنْسُبَ إِلَى أَنْبِيَاءِ اللَّهِ الْفَوَاحِشَ، وَ لاَ تَتَأَوَّلْ كِتَابَ اللَّهِ بِرَأْيِكَ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ قَالَ: "وَ مٰا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللَّهُ وَ الرّٰاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ"».

គាត់បានទូលថា: "តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានយោបល់អ្វីខ្លះអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل *[២០:១២១] អាដ្ដាំ បានប្រព្រឹត្ដល្មើសបញ្ញត្ដិព្រះម្ចាស់គេ ដូច្នេះគេបានដើរលើផ្លូវខុស ?"* អាល់-រ៉ីដ្ធ៊ី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ៊ុលីអ៊ីយ អបមង្គលលើលោក ចូរលោកខ្លាចអល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل ចូរលោកកុំទម្លាក់អំពើអសីលធម៌ទៅលើព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام របស់អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل ឡើយ ចូរកុំបកស្រាយព្រះគម្ពីរតាមតែការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនឯងឡើយ ព្រោះអល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ تعالى មានព្រះបន្ទូលថា: *[៣:៧] តែមានតែអល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់ឱ្ជ្ការនោះ និងបណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអ្ជ្ញា ។"*

وَ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي آدَمَ: "وَ عَصىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوىٰ" فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ خَلَقَ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) حُجَّةً فِي أَرْضِهِ وَ خَلِيفَةً فِي بِلاَدِهِ، لَمْ يَخْلُقْهُ لِلْجَنَّةِ، وَ كَانَتِ الْمَعْصِيَةُ مِنْ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي الْجَنَّةِ لاَ فِي الْأَرْضِ [وَ عِصْمَتُهُ يَجِبُ أَنْ تَكُونَ فِي الْأَرْضِ] لِتَتِمَّ مَقَادِيرُ أَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، فَلَمَّا أُهْبِطَ إِلَى الْأَرْضِ وَ جَعَلَهُ حُجَّةً وَ خَلِيفَةً، عَصَمَهُ بِقَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ اللهَ اصْطَفىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرٰاهِيمَ وَ آلَ عِمْرٰانَ عَلَى الْعٰالَمِينَ"».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٢، عيون أخبار الرّضا ١:١/١٩١.)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: ចំណែកឯព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل *[២០:១២១] អាដ្ដាំបានប្រព្រឹត្ដល្មើសបញ្ញត្ដិព្រះម្ចាស់គេ ដូច្នេះគេបានដើរលើផ្លូវខុស* អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل បានបង្កើតអាដ្ដាំ عليه السلام មកជាព្រះអាជ្ញាធរនៅលើផែនដីព្រះអង្គ عز وجل និងជាខ ីលិហ្វក្នុងព្រះនគរព្រះអង្គ عز وجل ។ អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل មិនបានបង្កើតអាដ្ដាំ عليه السلام សម្រាប់ឋានសួគ៌ទេ ។ បទល្មើសបញ្ជ្ជាដែលអាដ្ដាំ عليه السلام បានប្រ ីត្ដនោះបានកើតឡើងនៅឯឋានសួគ៌ មិនមែននៅឯផែនដីទេ [អាដ្ដាំ عليه السلام មិនខុសឆ្គងមែនបើព្រះអង្គ عليه السلام នៅឯផែនដី] ដើម្បីនឹងឲ្យ ីធានការរបស់អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل ប្រព្រឹត្ដទៅតាមគម្រោង ។ ដូច្នេះកាលអាដ្ដាំ عليه السلام បានចុះមកឯផែនដី អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل បានធ្ជ្ជ ីឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ទៅជាព្រះអាជ្ញាធរនិងជាខ ីលិហ្ វ ព្រះអង្គ عليه السلام បានស្ដាប់បង្ជ្ជ ីប់អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل យោលតាមព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ عز وجل *[៣:៣៣] ពិតណាស់ អល់ឡោះ ហ្ការ៉ាំ បានជ្ជ ីសរ ីសអ ីដ្ដាំ នុ:ហ ីបណ្ដាកូនចៅរបស់អ ីុ:ប រ ីហ ីមនិងបណ្ដាកូនចៅរបស់អ ីុ:ម ីរ ីន លើប្រជានិ ីករទាំងឡាយ ។"*

(عيون أخبار الرضا 1: 191/ 1)

***

2. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ تَمِيمُ الْقُرَشِي (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ)، قالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ حَمْدانَ بْنِ سُلَيْمان النِيْسابُوريُّ، عَن عَلِيّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الجَهْمِ، قالَ: حَضَرْتُ مَجْلِسَ الْمَأْمُونِ وَ عِنْدَهُ الرِّضَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلامُ)، فَقَالَ لَهُ الْمَأْمُونُ: يَا بْنَ رَسُولِ اللهِ، أَلَيْسَ مِنْ قَوْلِكَ أَنَّ الأَنْبِيَاءَ مَعْصُومُونَ؟ قَالَ: «بَلَى». قَالَ: فَمَا تَقُوْلِ فِي قَوْلِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ عَصى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوى؟

២. រាយការណ៍មកពីលោក (គឺអ ីុ:ប ន្ធ បាប ូ:ង ៉ ីហ ូ:) តមកពី តាមីម ប ីន អ ីុ:ប ់ឌ ុ:ល ឡោ:ហ ូ: ប ីន តាមីម

អាល់-គូរ៉ស៊្មី តមកពីឪពុកលោក តមកពី ហ្វាំដ្ទាន ប៊ិន ស៊ូឡៃម៉ាន អាល់-នីសាប៊ូរី តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន ម៉ូហ្វាំម៉ាដ្ទ៍ ប៊ិន អាល់-យ៉ាហ្វាំ ដែលបានថាខ្ញុំបាននៅក្នុងអង្គប្រជុំ អាល់-ម៉ាក់មូន ។ អាល់-រីដ្ទ៍ អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូសាصلوات الله عليه والسلام មានព្រះវត្តមាននៅឯនោះ ។ អាល់-ម៉ាក់មូនបានទូលព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامថា៖ "ព្រះរាជបុត្រصلوات الله عليه والسلامរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍صلى الله عليه وآله وسلمអឺយ ! ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថាព្រះសាស្ដាទាំងឡាយعليهم السلامអរិរុទ្ធ (គឺសុក្រឹតឥតខ្ចោះ) មែនទេ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "មែន ។" អាល់-ម៉ាក់មូនបានទូលថា៖ "តើព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامយល់យ៉ាងណាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍عز وجل *[២០:១២១] អាដាំបានប្រព្រឹត្តល្មើសបញ្ញត្តិព្រះម្ចាស់គេ ដូច្នេះគេបានដើរលើផ្លូវខុស ?"*

فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلامُ): «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لِآدَمَ (عَلَيْهِ السَّلامُ): ﴿اسْكُنْ أَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَ كُلا مِنْها رَغَداً حَيْثُ شِئْتُما وَ لا تَقْرَبا هذِهِ الشَّجَرَةَ﴾ وَ أَشَارَ لَهُمَا إِلَى شَجَرَةِ الْحِنْطَةِ ﴿فَتَكُونا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾، وَ لَمْ يَقُلْ لَهُمَا لا تَأْكُلا مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ وَ لا مِمَّا كَانَ مِنْ جِنْسِهَا، فَلَمْ يَقْرَبَا تِلْكَ الشَّجَرَةَ، وَ لَمْ يَأْكُلَا مِنْهَا، وَإِنَّمَا أَكَلا مِنْ غَيْرِهَا

ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្វ៍تعالىបានប្រាប់អាដាំعليه السلامថា *[២:៣៥] អ្នកនិងភរិយាអ្នកចូរស្នាក់នៅក្នុងសួនចុះ អ្នកទាំងពីរចូរបរិភោគបរិបូរពីទីនេះ គ្រប់ទីកន្លែងស្រេចតែចិត្តអ្នកទាំងពីរចុះ ។ អ្នកទាំងពីរចូរកុំចូលជិតដើមឈើនេះ* ហើយព្រះអង្គعز وجلបានចង្អុលប្រាប់ព្រះអង្គទាំងពីរعليهم السلامដើមស្រូវសាឡី *មិនដូច្នេះទេអ្នកទាំងពីរនឹងទៅជាជនទុច្ចរិត ។* អល់ឡោះហ្វ៍عز وجلមិនបានប្រាប់ព្រះអង្គទាំងពីរعليهم السلامទេថា៖ "ចូរកុំបរិភោគដើមឈើនេះនិងអ្វីដែលមានប្រភេទដូចវា ។" ដូច្នេះព្រះអង្គعليهم السلامទាំងពីរមិនបានទៅជិតដើមឈើនោះទេ ហើយក៏មិនបានបរិភោគដើមឈើនោះទេដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែព្រះអង្គទាំងពីរعليهم السلامបានសោយផ្សេង (គឺសោយអ្វីដែលមាននៅលើដើមឈើផ្សេង) ។

لَمَّا أَنْ وَسْوَسَ الشَّيْطَانُ إِلَيْهِمَا، وَ قالَ: ﴿ما نَهاكُما رَبُّكُما عَنْ هذِهِ الشَّجَرَةِ﴾، وَ إِنَّمَا نَهَاكُمَا أَنْ تَقْرَبَا غَيْرَهَا، وَ لَمْ يَنْهَكُمَا عَنِ الْأَكْلِ مِنْهَا ﴿إِلاَّ أَنْ تَكُونا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونا مِنَ الْخالِدِينَ * وَ قاسَمَهُما إِنِّي لَكُما لَمِنَ النَّاصِحِينَ﴾. وَ لَمْ يَكُنْ آدَمُ وَحَوَّاءُ شَاهَدَا قَبْلَ ذَلِكَ مَنْ يَحْلِفُ بِاللَّهِ كَاذِباً ﴿فَدَلاهُما بِغُرُورٍ﴾، فَأَكَلا مِنْهَا ثِقَةً بِيَمِينِهِ بِاللَّهِ،

កាលស៊្ហៃត្អនلعنه اللهបានខ្សឹបខ្សៀវដាក់ព្រះអង្គទាំងពីរعليهم السلامថា៖ *"[៧:២០] ដែលម្ចាស់របស់អ្នកទាំងពីរបានហាមដើមឈើនេះចំពោះអ្នកទាំងពីរនោះ"* ព្រះអង្គعز وجلបានហាមអស់លោកعليهم السلامទៅជិតដើមឈើឯទៀតមួយចំនួនឯនោះទេ ហើយព្រះអង្គعز وجلមិនបានហាមអស់លោកعليهم السلامបរិភោគពីដើមឈើទាំងនោះទេ *ព្រោះតែខ្លាចអ្នកទាំងពីរក្លាយទៅជាទេវតាពីរអង្គឬទៅជាជនអមតៈ ។" [៧:២១] វាបានស្បថនឹងគេទាំងពីរថា៖ "ការពិតខ្ញុំជាអ្នកឲ្យយោបល់ដ៏ស្មោះម្នាក់ដល់អ្នកទាំងពីរ ។"* អាដាំعليه السلامនិងហ្វាវ៉ា៉អ៍سلام الله عليهاមិនដែលប្រទះអ្នកស្បថបំពានក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ៍عز وجلទេ *[៧:២២] ដូច្នេះវាបានធ្វើឲ្យគេទាំងពីរធ្លាក់ដោយការឆបោក ។* ដូច្នេះការបរិភោគដើមឈើនោះ[ជាលទ្ធផលនៃ]ការទុកចិត្តរបស់ព្រះអង្គعليه السلامលើការស្បថក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ៍عز وجلនោះឯង ។

وَ كَانَ ذَلِكَ مِنْ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلامُ) قَبْلَ النُّبُوَّةِ، وَ لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ بِذَنْبٍ كَبِيرٍ اسْتَحَقَّ بِهِ دُخُولَ النَّارِ، وَ إِنَّمَا كَانَ مِنَ الصَّغَائِرِ الْمَوْهُوبَةِ الَّتِي تَجُوزُ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ قَبْلَ نُزُولِ الْوَحْيِ عَلَيْهِمْ، فَلَمَّا اجْتَبَاهُ اللَّهُ تَعَالَى وَ جَعَلَهُ نَبِيّاً كَانَ مَعْصُوماً لا يُذْنِبُ صَغِيرَةً وَ لا كَبِيرَةً،

នេះគឺអ្វីដែលកើតឡើងពីអាដាំعليه السلامមុនកើតជាព្រះសាស្ដា ហើយវាមិនមែនជាបាបធំទេដែលសមនឹង

បានចូលភ្លើងនរកនោះ ។ តែនេះគឺបាបតូចមួយក្នុងចំណោមបាបតូចឯទៀតដែលបានទទួលការអត់ឱនដែលត្រូវអត់ឱនឲ្យចំពោះព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام មុនការដាក់វ៉ាហ្ស៊ីមកលើអស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ។ ដូច្នេះ ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា تعالى បានជ្រើសរើសព្រះអង្គ عليه السلام បានតែងតាំងព្រះអង្គ عليه السلام ជាព្រះសាស្តា ព្រះអង្គ عليه السلام អវិរុទ្ធ មិនមានបាបតូចនិងមិនមានបាបធំលើខ្លួនព្រះអង្គ عليه السلام ទេ ។

فقَالَ اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ عَصى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوى. ثُمَّ اجْتَباهُ رَبُّهُ فَتابَ عَلَيْهِ وَ هَدى﴾ وَ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفى آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْراهِيمَ وَ آلَ عِمْرانَ عَلَى الْعالَمِينَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن ١ – الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٣ الحديث : ٩٩/ ٧٠٦٣ ، عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) – الجزء : ١ صفحة : ١٩٥ الحديث : ١)**

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីមានព្រះរាជបន្ទូលថា *[២០:១២១] អាដ្ទាំបានប្រព្រឹត្តល្មើសបញ្ញត្តិព្រះម្ចាស់គេ ដូច្នេះគេបានដើរលើផ្លូវខុស [២០:១២២] បន្ទាប់មកព្រះម្ចាស់គេបានជ្រើសរើសគេ បានបែរមករកគេ ហើយបានដឹកនាំគេ ។* ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣:៣៣] ការពិតអល់ឡោះ ប៉ូ ហ៊ីបានជ្រើសរើសអាដ្ទាំ នុះ ហ៊ូ សន្ត្ដិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ូ ហ៊ីមនិងសន្ត្ដិវង្សរបស់អ៊ីមរ៉ានលើពិភពទាំងពួង ។"*

(1 /195 :1 (عليه السّلام) عيون أخبار الرّضا)2:35; 3:34-35; 7:19-24; 20:121-122;

قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا جَمِيعَۢاۖ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ ١٢٣

១២៣. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរអ្នកទាំងពីរចុះចេញពីទីនេះ ទាំងអស់គ្នា ។ ពួកអ្នកខ្លះនឹងទៅជាសត្រូវរបស់អ្នកឯទៀត ។ បើមានមគ្គទេសក៍ដឹកនាំមកដល់ពួកអ្នកពីអញ អ្នកណាមួយប្រតិបត្តិតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់អញ អ្នកនោះនឹងមិនវង្វេងទេ ហើយក៏នឹងមិនមានទុក្ខឡើយ ។

وَمَنۡ أَعۡرَضَ عَن ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَعۡمَىٰ ١٢٤

១២៤. អ្នកណាមួយគេចចេញពីព្រះកម្រើនអញ អ្នកនោះនឹងមានជីវិតចង្អៀតចង្អល់ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក ។

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ وَقَدۡ كُنتُ بَصِيرٗا ١٢٥

១២៥. អ្នកនោះនឹងទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែកកាលពីមុន (កាលនៅរស់ឯផែនដី) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមើលឃើញ ?"

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتۡكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَاۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمَ تُنسَىٰ ١٢٦

១២៦. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ដូច្នេះ សញ្ញាទាំងឡាយរបស់យើងបានមកដល់អ្នក តែអ្នកមិនអើពើសញ្ញាទាំងនោះទេ ។ ដូច្នេះគេនឹងបោះបង់អ្នកចោលថ្ងៃនេះ ។"

وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي مَنۡ أَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦۚ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبۡقَىٰٓ ١٢٧

១២៧. បែបនេះឯងដែលយើងតបស្នងអ្នកណាដែលប្រព្រឹត្តបំពាន មិនជឿសញ្ញា[និងឱ្ការ]ទាំងឡាយ

របស់ព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេនោះ ។ ពិតមែន ទណ្ឌកម្មលោកមុខតឹងរ៉ឹងបំផុតនិងយឺនយូរបំផុត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៣-១២៧

1. قَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فَلَمَّا زَلَّتْ مِنْ آدَمَ اَلْخَطِيئَةُ، وَ اِعْتَذَرَ إِلَى رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، قَالَ: يَا رَبِّ تُبْ عَلَيَّ، وَ اِقْبَلْ مَعْذِرَتِي، وَ أَعِدْنِي إِلَى مَرْتَبَتِي، وَ اِرْفَعْ لَدَيْكَ دَرَجَتِي فَلَقَدْ تَبَيَّنَ نَقْصُ اَلْخَطِيئَةِ وَ ذُلُّهَا فِي أَعْضَائِي وَ سَائِرِ بَدَنِي.

១. អាដ្ទាំ(عليه السلام)បានយកមូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ទ(صلى الله عليه وآله)ជាអន្តរការី (គឺអ្នកជាទីពឹងពាក់) មូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ទ(صلى الله عليه وآله)ព្រមទទួលការស្តាយក្រោយរបស់ព្រះអង្គ(عليه السلام) ។ ព្រះបរមអ៊ីមុាំ ហ្ការ៉ាសាន់ អាល់-អ្ការ៉ាសការី(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "កាលអាដ្ទាំ(عليه السلام)បានធ្វើខុសគ្រាដំបូងបង្អស់ ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានសូមខមាទោសចំពោះព្រះម្ចាស់(عز وجل)ព្រះអង្គ(عليه السلام) ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម ថា៖ "ព្រះម្ចាស់អ៊ីយ! ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមសារភាពកំហុសចំពោះព្រះអង្គ(عز وجل) ដូច្នេះសូមព្រះអង្គ(عز وجل)មេត្តាលើកយកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅកាន់ឋានៈដើមវិញផង ព្រោះឥទ្ធិពលអាក្រក់របស់កំហុសនេះបានជះមកលើដៃនិងខ្លួនទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។"

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: يَا آدَمُ أَ مَا تَذْكُرُ أَمْرِي إِيَّاكَ بِأَنْ تَدْعُوَنِي بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ عِنْدَ شَدَائِدِكَ وَ دَوَاهِيكَ، وَ فِي اَلنَّوَازِلِ [اَلَّتِي] تَبْهَظُكَ؟ قَالَ آدَمُ: يَا رَبِّ بَلَى. قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ (لَهُ: فَتَوَسَّلْ بِمُحَمَّدٍ) وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ اَلْحَسَنِ وَ اَلْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِمْ خُصُوصاً، فَادْعُنِي أُجِبْكَ إِلَى مُلْتَمَسِكَ، وَ أَزِدْكَ فَوْقَ مُرَادِكَ.

អល់ឡោះហ្ការ(تعالى)មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អាដ្ទាំ(عليه السلام)អ៊ីយ តើអ្នក(عليه السلام)ចាំបានទេ ព្រះបញ្ជារបស់អញ(عز وجل)មកលើអ្នក(عليه السلام)នោះ ដែលថាអ្នកគប្បីអង្វរបួងសួងអញ(عز وجل)តាមរយៈមូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ទ(صلى الله عليه وآله)និងបណ្តារាជបុត្ររាជនត្តាដ៏ល្អរបស់គេ(صلى الله عليه وآله) ពេលស្ថិតនៅក្នុងសេចក្តីលំបាក ក្នុងទុក្ខសោកនិងក្នុងភាពចលាចល ?" អាដ្ទាំ(عليه السلام)បានទូលថា៖ "ចាំបាន ព្រះម្ចាស់(عز وجل) ។" អល់ឡោះហ្ការ(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលចំពោះព្រះអង្គ(عليه السلام)ថា៖ "ចូរអ្នក(عليه السلام)យកមូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ទ(صلى الله عليه وآله) អ្ការ(عليه السلام) ហ្ការ(عليها السلام)ទ្ធ ម៉ាសុ(عليه السلام) អាល់-ហ្ការ(عليه السلام)សាន់ និងអាល់-ហ្ការ(عليه السلام)ជ្ជ(عليه السلام)ជាអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យជាពិសេស ចូរអ្នក(عليه السلام)បួងសួងអញ(عز وجل) អញ(عز وجل)នឹងឆ្លើយតបអ្នក អញ(عز وجل)នឹងសម្រេចសំណូមពរអ្នក ហើយអញ(عز وجل)នឹងប្រទានឲ្យអ្នក(عليه السلام)យ៉ាងច្រើនលើសអ្វីដែលអ្នក(عليه السلام)ចង់បាននោះទៅទៀត ។"

فَقَالَ آدَمُ: يَا رَبِّ، يَا إِلَهِي وَ قَدْ بَلَغَ عِنْدَكَ مِنْ مَحَلِّهِمْ أَنَّكَ بِالتَّوَسُّلِ [إِلَيْكَ] بِهِمْ تَقْبَلُ تَوْبَتِي وَ تَغْفِرُ خَطِيئَتِي، وَ أَنَا اَلَّذِي أَسْجَدْتَ لَهُ مَلاَئِكَتَكَ، وَ أَبَحْتَهُ جَنَّتَكَ وَ زَوَّجْتَهُ حَوَّاءَ أَمَتَكَ، وَ أَخْدَمْتَهُ كِرَامَ مَلاَئِكَتِكَ! قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: يَا آدَمُ إِنَّمَا أَمَرْتُ اَلْمَلاَئِكَةَ بِتَعْظِيمِكَ [وَ] بِالسُّجُودِ [لَكَ] إِذْ كُنْتَ وِعَاءً لِهَذِهِ اَلْأَنْوَارِ، وَ لَوْ كُنْتَ سَأَلْتَنِي بِهِمْ قَبْلَ خَطِيئَتِكَ أَنْ أَعْصِمَكَ مِنْهَا، وَ أَنْ أُفَطِّنَكَ لِدَوَاعِي عَدُوِّكَ إِبْلِيسَ حَتَّى تَحْتَرِزَ مِنْهُ لَكُنْتُ قَدْ جَعَلْتُ ذَلِكَ، وَ لَكِنَّ اَلْمَعْلُومَ فِي سَابِقِ عِلْمِي يَجْرِي مُوَافِقاً لِعِلْمِي، فَالْآنَ فَبِهِمْ فَادْعُنِي لأجبك[لِأُجِيبَكَ].

អាដ្ទាំ(عليه السلام)បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អ៊ីយ ព្រះ(عز وجل)របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)អ៊ីយ! ហានន្តរស័ក្តិ គុណបុណ្យរបស់បុគ្គលទាំងប្រាំ(عليهم السلام)នេះឧត្តុង្គឧត្តមមហិមា ដល់ថ្នាក់ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ពួកគេ(عليهم السلام)អាចធ្វើឲ្យគេព្រមទទួលយកការភ្ជាក់រលឹកដឹងកំហុសរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) អាចធ្វើឲ្យបណ្តាបាប

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)បានទទួលការអត់ឱន អាចធ្វើឲ្យពួកទេវតាក្រាបប្រណិប័តន៍ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) អាចធ្វើឲ្យសូនព្រះអង្គ(عز وجل)ទៅជាលំនៅដ្ឋានរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) អាចធ្វើឲ្យហ្វាវ៉ាអ៌(عليها السلام) បាវបម្រើព្រះអង្គ(عز وجل)ទៅជាភរិយារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) ហើយអាចធ្វើឲ្យពួកទេវតាទៅជាអ្នកថែរក្សាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ទៀតផង ។" អល់ឡោះហ្ស៊ូ(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អាដ្ចាំ(عليه السلام)អើយ! អញ(عز وجل)បានបញ្ជាឲ្យពួកទេវតាគោរពអ្នក(عليه السلام)ដោយការក្រាបប្រណិប័តន៍នោះ ព្រោះតែអ្នកជាកន្លែងផ្ទុករស្មីពួកគេ(عليهم السلام) ។ ប្រសិនបើអ្នក(عليه السلام)បានសូមពីអញ(عز وجل) មុនដែលអ្នក(عليه السلام)បានធ្វើខុសនោះ ឲ្យជួយការពារអ្នក(عليه السلام)ពីអំពើអាក្រក់របស់អ៊ីបលីស(لعن الله) សត្រូវអ្នក(عليه السلام)នោះ អញ(عز وجل)ប្រាកដជានឹងជួយអ្នក(عليه السلام) ។ តែអ្វីដែលបានកើតឡើងនេះ អញ(عز وجل)បានដឹងវាជាមុនមកស្រេចហើយ ។ ពេលនេះ អ្នក(عليه السلام)បានសូមពីអញ(عز وجل)តាមរយៈពួកគេ(عليهم السلام) ។ អញ(عز وجل)នឹងឆ្លើយតបអ្នក(عليه السلام) ។"

فَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ آدَمُ: «اَللَّهُمَّ [بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ] بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ، وَ اَلْحَسَنِ وَ اَلْحُسَيْنِ وَ اَلطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِمْ لَمَّا تَفَضَّلْتَ [عَلَيَّ] بِقَبُولِ تَوْبَتِي وَ غُفْرَانِ زَلَّتِي وَ إِعَادَتِي مِنْ كَرَامَاتِكَ إِلَى مَرْتَبَتِي». فَقَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: قَدْ قَبِلْتُ تَوْبَتَكَ، وَ أَقْبَلْتُ بِرِضْوَانِي عَلَيْكَ، وَ صَرَفْتُ آلَائِي وَ نَعْمَائِي إِلَيْكَ، وَ أَعَدْتُكَ إِلَى مَرْتَبَتِكَ مِنْ كَرَامَاتِي، وَ وَفَّرْتُ نَصِيبَكَ مِنْ رَحَمَاتِي. فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « فَتَلَقّٰى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمٰاتٍ فَتٰابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ اَلتَّوّٰابُ اَلرَّحِيمُ » . (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام, جلد ١, صفحة ٢٢٥)

កាលអាដ្ចាំ(عليه السلام)បានថាដូចនេះគឺ៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ! ក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله)និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្ត(عليهم السلام)ដ៏ល្អរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله) ក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله) ក្នុងព្រះនាមអ្ចាលី(صلوات الله عليه والسلام) ក្នុងព្រះនាមហ្ចាទ្ចីម៉ាសុ(عليها السلام) ក្នុងព្រះនាមអាល់-ហ្ហាសាន់(صلوات الله عليه والسلام) ក្នុងព្រះនាមអាល់-ហ្ហ៊ូសៃន(صلوات الله عليه والسلام) និងក្នុងព្រះនាមព្រះរាជបុត្ររាជនត្ត(عليهم السلام)ល្អរបស់ពួកគេ(عليهم السلام)ដែលព្រះអង្គ(عز وجل)ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យជាងគេនោះ សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ព្រមទទួលការស្តាយកំហុសរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) សូមព្រះអង្គ(عز وجل)អត់ឱនកំហុសទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ប្រគល់បុណ្យស័ក្ដិថ្លៃថ្នូរឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)វិញផង ។" អល់ឡោះហ្ស៊ូ(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ(عز وجل)ព្រមទទួលការស្តាយក្រោយរបស់អ្នក(عليه السلام)ហើយ អញ(عز وجل)បំបែរសេចក្ដីគាប់ចិត្ដអញ(عز وجل)មករកអ្នក(عليه السلام)ហើយ អញតម្រង់ព្រះសប្បុរសធម៌អញ(عز وجل)មករកអ្នក(عليه السلام)ហើយ អញស្តារបុណ្យស័ក្ដិថ្លៃថ្នូររបស់អ្នកឲ្យអ្នកវិញហើយ ព្រមទាំងមានមេត្ដាធម៌ចំពោះអ្នកទៀតផង ។" នេះគឺព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង គឺ៖ *[២:៣៧] អាដ្ចាំបានទទួលបណ្ដាព្រះតម្រាស់ពីព្រះម្ចាស់គេ ។ ព្រះអង្គបានអត់ឱនឲ្យគេ ។ ពិតណាស់ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានអធ្យោគអធ្យាស្រ័យ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី ។"*((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) វគ្គ១០៥)

***

2. حَدَّثَنَا اَلْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ اَلسَّيَّارِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ « فَمَنِ اِتَّبَعَ هُدٰايَ فَلاٰ يَضِلُّ وَ لاٰ يَشْقىٰ » قَالَ مَنْ قَالَ بِالْأَئِمَّةِ وَ اِتَّبَعَ أَمْرَهُمْ وَ لَمْ يَجُزْ طَاعَتَهُمْ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام, جلد ١, صفحة ١٤)

២. [...] អាស្ចំម៉ាដ្ចំ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ចំ អាល់-សៃយ៉ារីបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ចាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ូ(صلوات الله عليه والسلام) កាលបុរសម្នាក់បានសួរព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ(عز وجل) *[២០:១២៣] អ្នកណាមួយប្រតិបត្ដិតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់អញ អ្នកនោះនឹងមិនវង្វេងទេ ហើយក៏នឹងមិនមានទុក្ខឡើយ ។* ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "បុគ្គលដែលនិយាយតាមអ៊ីមុាំទាំងឡាយ(عليهم السلام) ដែលប្រតិបត្ដិតាមបញ្ជារបស់ព្រះអង្គ

ដែលដាក់មកលើបុគ្គលនោះ មិនមែនបុគ្គលដែលគេហាមស្ដាប់បង្ហាប់នោះទេ ។" (بصائر الدرجات ភាគ១ វគ្គ៨ ហ្ទីស្ស២)

***

3. اَلطَّبْرِسِيُّ فِي (اَلْإِحْتِجَاجِ) قَالَ: وَ مِمَّا خَرَجَ عَنْ صَاحِبِ اَلزَّمَانِ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِ رَدّاً عَلَى اَلْغُلاَةِ مِنَ اَلتَّوْقِيعِ جَوَاباً لِكِتَابٍ كُتِبَ إِلَيْهِ عَلَى يَدَيْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ هِلاَلٍ اَلْكَرْخِيِّ: يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ، تَعَالَى اَللَّهُ وَ جَلَّ عَمَّا يَصِفُونَ سُبْحَانَهُ وَ بِحَمْدِهِ لَيْسَ نَحْنُ شُرَكَاؤُهُ فِي عِلْمِهِ وَ لاَ فِي قُدْرَتِهِ بَلْ لاَ يَعْلَمُ اَلْغَيْبَ غَيْرُهُ كَمَا قَالَ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ تَبَارَكَتْ أَسْمَاؤُهُ- "قُلْ لاَ يَعْلَمُ مَنْ فِي اَلسَّمٰاوٰاتِ وَ اَلْأَرْضِ اَلْغَيْبَ إِلاَّ اَللّٰهُ"

៣. អាល់-ត្ដ៊ីបារ៉ាសុីបានថ្លែងនៅក្នុងអាល់-អ៊ុះហ្ជ៊ីទីយ៉ាក្ដ៊ីថា ដំណឹងមកពីម្ចាស់សម័យកាល (صاحب الزمان) ឆ្លើយតបពួកជ្រុលនិយម ជាចម្លើយសំបុត្រដែលមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន ហ្ហ៊ីឡាល់ អាល់-ការឃីបានសសេរមកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "មូហ្ហាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី អ៊ីយ អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់លើសអ្វីដែលពួកគេរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គ ﷻ នោះណាស់ ។ សូមថ្វាយសេចក្ដីស្ងើចសរសើរនិងសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ﷻ ។ យើង عليهم السلام មិនមែនដៃគូរក្នុងព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ ﷻ និងក្នុងអានុភាពព្រះអង្គ ﷻ ទេ ។ មិនមានអ្នកណាស្គាល់អាថិកំបាំងក្រៅពីព្រះអង្គ ﷻ ទេ ដូចព្រះអង្គ تبارك وتعالى មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[២៧:៦៥] ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "ពុំមានអ្នកណាមួយឡើយ នៅលើមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីស្គាល់អាថិកំបាំង ដែលមិនអាចដឹងបានដោយវិញ្ញាណ ក្រៅពីតែអល់ឡោះហ្ដ៑មួយ ។*

وَ أَنَا وَ جَمِيعُ آبَائِي مِنَ اَلْأَوَّلِينَ آدَمَ وَ نُوحٍ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى وَ غَيْرِهِمْ مِنَ اَلنَّبِيِّينَ، وَ مِنَ اَلْآخِرِينَ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ وَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ اَلْحَسَنُ وَ اَلْحُسَيْنُ وَ غَيْرِهِمْ مِمَّنْ مَضَى مِنَ اَلْأَئِمَّةِ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ إِلَى مَبْلَغِ أَيَّامِي وَ مُنْتَهَى عَصْرِي عَبِيدُ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، يَقُولُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ "مَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكاً وَ نَحْشُرُهُ يَوْمَ اَلْقِيٰامَةِ أَعْمىٰ. * قٰالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمىٰ وَ قَدْ كُنْتُ بَصِيراً. * قٰالَ كَذٰلِكَ أَتَتْكَ آيٰاتُنٰا فَنَسِيتَهٰا وَ كَذٰلِكَ اَلْيَوْمَ تُنْسىٰ".

ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បុព្វការី عليهم السلام មុនៗរបស់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام អាដ្ធ៑ام عليه السلام នុះហ្ដ៑ عليه السلام អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម عليه السلام មូសា عليه السلام ព្រះសាស្ដា عليهم السلام ឯទៀត បុគ្គលក្រោយៗ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ដ៑ صلى الله عليه وآله وسلم អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប رضي الله عنه អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام អ៊ីមុាំទាំងឡាយ عليهم السلام កន្លងមកហើយរហូតមកដល់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ហើយនឹងចប់ក្នុងសម័យខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام សុទ្ធតែជាបាវរបស់អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ ។ អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១២៤] អ្នកណាមួយគេចចេញពីព្រះកម្រើនអញ អ្នកនោះនឹងមានជីវិតចង្អៀតចង្អល់ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក ។ [២០:១២៥] អ្នកនោះនឹងទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អ៊ីយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក កាលពីមុនទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមើលឃើញ ?" [២០:១២៦] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ដូច្នេះ សញ្ញាទាំងឡាយរបស់យើងបានមកដល់អ្នក តែអ្នកមិនអើពើសញ្ញាទាំងនោះទេ ។ ដូច្នេះគេនឹងបោះបង់អ្នកចោលថ្ងៃនេះ ។"* (الاحتجاج: 473)

***

4. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ سَلَمَةَ بْنِ اَلْخَطَّابِ ،عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ اَلرَّحْمٰنِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ "وَ مَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكاً"، قَالَ: «يَعْنِي بِهِ وَلَايَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)».

៤. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ម៉ាប់ឌុលឡោះហ្ដ៑ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ

[២០:១២៤] អ្នកណាមួយគេចចេញពីព្រះកម្រើនអញ អ្នកនោះនឹងមានជីវិតចង្អៀតចង្អល់ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "[ព្រះកម្រើន]មានន័យថាវីឡាយ៉ាសុ៉ូរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។"

قُلْتُ: "وَ نَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيامَةِ أَعْمى"؟ قَالَ: «يَعْنِي أَعْمَى الْبَصَرِ فِي الْآخِرَةِ، أَعْمَى الْقَلْبِ فِي الدُّنْيَا عَنْ وَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)- قَالَ- وَ هُوَ مُتَحَيِّرٌ فِي الْقِيَامَةِ، يَقُولُ: "لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمى وَ قَدْ كُنْتُ بَصِيراً قالَ كَذلِكَ أَتَتْكَ آياتُنا فَنَسِيتَها" قَالَ: الْآيَاتُ الْأَئِمَّةُ (عليهم السلام)، فَنَسِيتَها وَ كَذلِكَ الْيَوْمَ تُنْسى يَعْنِي تَرَكْتَهَا، وَ كَذَلِكَ الْيَوْمَ تُتْرَكُ فِي النَّارِ كَمَا تَرَكْتَ الْأَئِمَّةَ (عليهم السلام)، فَلَمْ تُطِعْ أَمْرَهُمْ، وَ لَمْ تَسْمَعْ قَوْلَهُمْ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] *[២០:១២៤] នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក ?"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាខ្វាក់ភ្នែកថ្ងៃជំនុំជម្រះ ខ្វាក់ចិត្តនៅក្នុងលោកនេះ រឿងវីឡាយ៉ាសុ៉ូរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ អ្នកនោះនឹងច្របូកច្របល់ចិត្តក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ *[២០:១២៥] អ្នកនោះនឹងទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរស់វិញដោយខ្វាក់ កាលពីមុនទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមើលឃើញ ?" [២០:១២៦] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ដូច្នេះ សញ្ញាទាំងឡាយរបស់យើងបានមកដល់អ្នក* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សញ្ញាទាំងឡាយគឺអ៊ីមុាំ عليهم السلام ។" *តែអ្នកមិនអើពើសញ្ញាទាំងនោះទេ ។ ដូច្នេះគេនឹងបោះបង់អ្នកចោលថ្ងៃនេះ* អ្នកមិនអើពើ មានន័យថាអ្នកមិនខ្វល់អំពីពួកគេ عليهم السلام ទេ ។ ដូចគ្នាដែរ ថ្ងៃជំនុំជម្រះគេនឹងទុកលោកចោលក្នុងភ្លើងនរកដូចលោកចោលអ៊ីមុាំ عليهم السلام ដែរ ។ លោកមិនបានប្រតិបត្តិតាមបញ្ជាព្រះអង្គ عليهم السلام ទេ មិនបានឮសម្តីព្រះអង្គ عليهم السلام ទេ ។"

قُلْتُ: "وَ كَذلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَ لَمْ يُؤْمِنْ بِآياتِ رَبِّهِ وَ لَعَذابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَ أَبْقى"؟ قَالَ: «يَعْنِي مَنْ أَشْرَكَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) غَيْرَهُ، وَ لَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ، وَ تَرَكَ الْأَئِمَّةَ مُعَانَدَةً فَلَمْ يَتَّبِعْ آثَارَهُمْ وَ لَمْ يَتَوَلَّهُمْ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "(មានន័យថាអ្វី) *[២០:១២៧] បែបនេះឯងដែលយើងតបស្នងអ្នកណាដែលប្រព្រឹត្តបំពាន មិនជឿសញ្ញា[និងឱ្យ]ការ[ទាំងឡាយរបស់ព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេនោះ ។ ពិតមែន ទណ្ឌកម្មលោកមុខតឹងរ៉ឹងបំផុតនិងយឺនយូរបំផុត ?"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាបុគ្គលដែលរាប់បញ្ចូលអ្នកផ្សេងក្នុងវីឡាយ៉ាសុ៉ូរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ដែលមិនជឿសញ្ញារបស់ព្រះម្ចាស់ عز وجل ខ្លួនទេ ដែលចោលអ៊ីមុាំ عليهم السلام ទាំងទទឹងរឹងរូស ដែលមិនដើរតាមគន្លងអ៊ីមុាំ عليهم السلام និងមិនចងមិត្តភាពជាមួយអ៊ីមុាំ عليهم السلام ទេ ។" (الكافي 1: 435/ 92)

***

5. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ،عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ(عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: أَنَّهُ سَأَلَ أَبَاهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَمَنِ اتَّبَعَ هُدايَ فَلاٰ يَضِلُّ وَ لاٰ يَشْقىٰ". قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): يَا أَيُّهَا النَّاسُ، اتَّبِعُوا هُدَى اللَّهِ تَهْتَدُوا وَ تَرْشُدُوا، وَ هُوَ هُدَايَ، وَ هُدَايَ هُدَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)،

៥. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-អ្ធាប់បាស់បានថ្លែងថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្ធាវុដ្ធ អាល់-ណាយ៉ាជ្ធបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប្ហារ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានសួរព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ហ៊ា عز وجل *[២០:១២៣] អ្នកណាមួយប្រតិបត្តិតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់អញ អ្នកនោះនឹងមិន*

រង្វេងទេ ហើយក៏នឹងមិនមានទុក្ខឡើយ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា ៖ ស៊ីស្ងូលឡោះហ្ការ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអ៊ីយ សូមតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់អល់ឡោះហ្ការ عز وجل អស់លោកនឹងបានទទួលការដឹកនាំល្អនិងនៅលើផ្លូវត្រង់ត្រូវ នេះគឺមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ។ មគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم គឺមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់អ៊ូ្ការ លី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ៊ាប៊ូ ត្ម៉ូ្ការ ។

فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَاهُ فِي حَيَاتِي وَ بَعْدَ مَوْتِي فَقَدِ اتَّبَعَ هُدَايَ، وَ مَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَقَدِ اتَّبَعَ هُدَى اللَّهِ، وَ مَنِ اتَّبَعَ هُدَى اللَّهِ فَلاَ يَضِلُّ وَ لاَ يَشْقَى، قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكاً وَ نَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيٰامَةِ أَعْمىٰ * قٰالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمىٰ وَ قَدْ كُنْتُ بَصِيراً * قٰالَ كَذٰلِكَ أَتَتْكَ آيٰاتُنٰا فَنَسِيتَهٰا وَ كَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسىٰ * وَ كَذٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ" فِي عَدَاوَةِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، "وَ لَمْ يُؤْمِنْ بِآيٰاتِ رَبِّهِ وَ لَعَذٰابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَ أَبْقىٰ"».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٤، تأويل الآيات ١:١٩/٣٢٠.)

អ្នកណាតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់គេ صلوات الله عليه والسلام ពេលខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم នៅរស់និងក្រោយពីខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ស្លាប់ អ្នកនោះតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ។ អ្នកណាតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم អ្នកនោះតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់អល់ឡោះហ្ការ عز وجل ។ អ្នកណាតាមមគ្គទេសក៏ដឹកនាំរបស់អល់ឡោះហ្ការ عز وجل *[២០:១២៣] អ្នកនោះនឹងមិនរង្វេងទេ ហើយក៏នឹងមិនមានទុក្ខឡើយ ។* អល់ឡោះហ្ការ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១២៤] អ្នកណាមួយគេចចេញពីព្រះកម្រើនអញ អ្នកនោះនឹងមានជីវិតចង្អៀតចង្អល់ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក ។ [២០:១២៥] អ្នកនោះនឹងទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អ៊ីយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក កាលពីមុនទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមើលឃើញ ?" [២០:១២៦] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ដូច្នេះ សញ្ញាទាំងឡាយរបស់យើងបានមកដល់អ្នកតែអ្នកមិនអើពើសញ្ញាទាំងនោះទេ ។ ដូច្នេះគេនឹងបោះបង់អ្នកចោលថ្ងៃនេះ ។" [២០:១២៧] បែបនេះឯងដែលយើងតបស្នងអ្នកណាដែលប្រព្រឹត្តបំពាន មិនជឿសញ្ញា[និងឱ្ការ]ទាំងឡាយរបស់ព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេនោះ ។ ពិតមែនទណ្ឌកម្មលោកមុខតឹងរ៉ឹងបំផុតនិងយឺនយូរបំផុត ។"* (تأويل الآيات 1: 320/ 19)

***

6. سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْمُسْتَنِيرِ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكاً"؟ فَقَالَ: «هِيَ وَ اللَّهِ لِلنُّصَّابِ».

៦. សាអ៊ូ្ការ ប៊ិន អ៊ូ្ការ ប៊ីឡោះហ្ការ... មូអ៊ូ្ការ ីយ៉ាស ប៊ិន អ៊ូ្ការ ម៉ារបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូល អ៊ាប៊ូ អ៊ូ្ការ ប៊ីឡោះហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អល់ឡោះហ្ការ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា: *[២០:១២៤] អ្នកនោះនឹងមានជីវិតចង្អៀតចង្អល់?"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ការ عز وجل នេះបានលើពួកប្រទូសប្រឆាំង ។"

قُلْتُ: قَدْ رَأَيْنَاهُمْ دَهْرَهُمُ الْأَطْوَلَ فِي الْكِفَايَةِ حَتَّى مَاتُوا: فَقَالَ: «ذَلِكَ- وَ اللَّهِ- فِي الرَّجْعَةِ، يَأْكُلُونَ الْعَذِرَةَ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٥، مختصر بصائر الدرجات: ١٨.)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "យើងឃើញពួកគេមានអាយុយឺនយូរ មានទ្រព្យធនច្រើនលុះដល់ស្លាប់ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ការ عز وجل នោះគឺក្នុងសម័យនិវត្តន៍ (الرجعة) ពួកគេនឹង

បរិភោគលាមក ។" (مختصر بصائر الدرجات: 18)

***

7. الشَّيْخُ فِي (التَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ رَجُلٍ لَهُ مَالٌ وَ لَمْ يَحُجَّ قَطُّ. قَالَ: «هُوَ مِمَّنْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ نَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيامَةِ أَعْمىٰ"». قَالَ: قُلْتُ: سُبْحَانَ اللَّهِ، أَعْمَى! قَالَ: «أَعْمَاهُ اللَّهُ عَنْ طَرِيقِ الْحَقِّ ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٧، التهذيب ١٨/٥٣:٥.)

៧. អាល់-ស្ហៃខ៍ នៅក្នុងសាត្រា អាល់-តាស្ហ៊ីប... មូអ៊ុវីយ៉ាស្ហ៍ ប៊ិន អ៊ុម៉ារបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ﷺអំពីអ្នកដែលមានទ្រព្យតែមិនបានបំពេញពិធីហាច្ជទាល់តែសោះ ។ ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អ្នកនោះនៅក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ៍ﷻថែងថា៖ *[២០:១២៤] អ្នកណាមួយគេចចេញពីព្រះកម្រើនអញ អ្នកនោះនឹងមានជីវិតចង្អៀតចង្អល់ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់វិញដោយខ្វាក់ភ្នែក ។"* ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ៍ﷻ! ខ្វាក់ភ្នែក ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៍ﷻនឹងឲ្យអ្នកនោះខ្វាក់ភ្នែក មើលមាគ៌ាពិតមិនឃើញ ។" (التهذيب 5: 18/ 53)

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلنُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾

១២៨. ពុំមែនជាមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំ (ជាមេរៀន) សម្រាប់ពួកគេទេឬ ដែលយើងបានកម្ទេចចោលច្រើនកំណើតមនុស្ស[បដិសេធសទ្ធា ពួកឧក្រិដ្ឋ...]មកហើយមុនពួកគេ ហើយពួកគេកំពុងតែដើរជាន់គេហដ្ឋានរបស់ពួកគេនោះ ? ពិតណាស់ ទាំងនេះជាសញ្ញា[និងជាមេរៀន]សម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលមានវិចារណញ្ញាណ[ល្អ] ។

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾

១២៩. បើពុំមានព្រះរាជបន្ទូល (ក្រឹត្យ) មកពីព្រះម្ចាស់អ្នករួចហើយនិងកាលបរិច្ឆេទដែលបានកំណត់ហើយទេនោះ វា (គឺការកម្ទេចពួកគេចោលនោះ) ប្រាកដជាជ្រែកមក[រកពួកគេ] ។

فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ ءَانَآئِ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾

១៣០. ដូច្នេះចូរអ្នកអត់ធ្មត់អ្វីដែលពួកគេនិយាយនោះ ។ ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះម្ចាស់អ្នកមុនថ្ងៃរះនិងមុនពេលថ្ងៃលិច ។ ក្នុង[ប៉ែកនីមួយនៃ]យាមយប់ ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរ[ព្រះអង្គ] និងចុងទាំងពីរនៃថ្ងៃ ដើម្បីគេនឹងគាប់ចិត្តអ្នក ។

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾

១៣១. ចូរអ្នកកុំសម្លឹងមើលអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យក្រុមខ្លះក្នុងចំណោមពួកគេ ជាការត្រេកត្រអាល[ជាបណ្តោះអាសន្ន]នោះ ។ នេះគឺសោភ័ណភាព[បំភាន់]នៃលោកនេះ ដើម្បីយើងពិសោធល្បងពួកគេ ។ រីឯអំណោយរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នកប្រសើរនិងឋិតថេរបំផុត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៨-១៣១

1. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي الْمَغْرَاءِ عَنْ زَيْدٍ الشَّحَّامِ عَنْ عَمْرِو بْنِ سَعِيدِ بْنِ هِلَالٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) إِنِّي لَا أَكَادُ أَلْقَاكَ إِلَّا فِي السِّنِينَ فَأَوْصِنِي بِشَيْءٍ آخُذُ بِهِ قَالَ أُوصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ صِدْقِ الْحَدِيثِ وَ الْوَرَعِ وَ الِاجْتِهَادِ وَ اعْلَمْ أَنَّهُ لَا يَنْفَعُ اجْتِهَادٌ لَا وَرَعَ مَعَهُ

១. [...] អាំរ៉ូ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ ប៊ិន ហ៊ីឡាល់បានតំណាលថាខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍صلوات الله عليه والسلامថា៖ "ទូលបង្គំមិនដែលបានជួបព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامច្រើនឆ្នាំមកហើយ ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامជួយណែនាំទូលបង្គំរឿងនីមួយដែលទូលបង្គំអាចទទួលយកបាន ។" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامសូមណែនាំលោក ចូរខ្លាចអល់ឡោះហ៍عزّ وجلّ ចូរទៀងត្រង់ក្នុងការនិយាយ ចូរសទ្ធាសប់ចិត្ត ចូរតស៊ូ (គ្រប់រឿង) ។ ចូរដឹងថាអ្នកណាមិនមានសេចក្ដីជ្រះថ្លា សប់ចិត្តក្នុងខ្លួនទេ អ្នកនោះមិនបានទទួលផលពីកិច្ចការរបស់ខ្លួនទេ (ដែលធ្វើដើម្បីអល់ឡោះហ៍عزّ وجلّនោះ) ។

وَ إِيَّاكَ أَنْ تُطْمِحَ نَفْسَكَ إِلَى مَنْ فَوْقَكَ وَ كَفَى بِمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِرَسُولِهِ (صلى الله عليه وآله) "فَلا تُعْجِبْكَ أَمْوالُهُمْ وَ لا أَوْلادُهُمْ" وَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِرَسُولِهِ "وَ لا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلى ما مَتَّعْنا بِهِ أَزْواجاً مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَياةِ الدُّنْيا" فَإِنْ خِفْتَ شَيْئاً مِنْ ذَلِكَ فَاذْكُرْ عَيْشَ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) فَإِنَّمَا كَانَ قُوتُهُ الشَّعِيرَ وَ حَلْوَاهُ التَّمْرَ وَ وَقُودُهُ السَّعَفَ إِذَا وَجَدَهُ وَ إِذَا أُصِبْتَ بِمُصِيبَةٍ فَاذْكُرْ مُصَابَكَ بِرَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) فَإِنَّ الْخَلْقَ لَمْ يُصَابُوا بِمِثْلِهِ (عليه السلام) قَطُّ.

ចូរលោកប្រយ័ត "تُطْمِحَ نَفْسَكَ" ចំណង់ខ្លាំងរបស់ចិត្តលោក (ដែលទាក់ទាញលោក) ដែលនៅពីលើលោក ដូច្នេះចូរលោកការពារខ្លួនពីរឿងនេះ ។ អល់ឡោះហ៍عزّ وجلّបានប្រាប់ព្រះសាស្ដាصلى الله عليه وآله وسلمព្រះអង្គعزّ وجلّថា៖ *[៩:៥៥] ចូរកុំឲ្យទ្រព្យសម្បត្តិនិងបណ្ដាកូនរបស់ពួកគេធ្វើឲ្យអ្នកស្ញើច ។* អល់ឡោះហ៍عزّ وجلّបានប្រាប់ព្រះសាស្ដាصلى الله عليه وآله وسلمព្រះអង្គعزّ وجلّថា៖ *[២០:១៣១] ចូរអ្នកកុំសម្លឹងមើលអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យក្រុមខ្លះក្នុងចំណោមពួកគេជាការត្រេកត្រអាលនោះ ។ នេះគឺសោភ័ណភាព[បំភាន់]នៃលោកនេះ ។* ដូច្នេះបើលោកខ្លាចរឿងនេះ ចូរលោកនឹកដល់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍صلى الله عليه وآله وسلمជាគំរូ អាហារព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلمគឺស្រូវសាលី (គឺនំបាំង) និងផ្លែលម៉ើ ភ្លើងព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلم (គឺភ្លើងកម្ដៅ) គឺដើមតាលព្រឹក្ស (គឺដើមលម៉ើ...) បើព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلمរកវាបាន ។ បើលោកជួបប្រទះសេចក្ដីលំបាករឿងផ្ទាល់ខ្លួន ឬរឿងទ្រព្យ ឬរឿងកូនៗ ចូរនឹកដល់សេចក្ដីលំបាករបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍صلى الله عليه وآله وسلم ព្រោះសត្វលោកទាំងឡាយមិនរងទុក្ខស្មើព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلمរងទុក្ខនោះឡើយ ។" (អាល់-កាហ្វី ហាឌីស្ទ១៤៦៣៧ ឬ الكافي 8: 168/ 189)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ): «قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "أَ فَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَساكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآياتٍ لِأُولِي النُّهىٰ" وَ هُمُ الْأَئِمَّةُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، وَ مَا كَانَ فِي الْقُرْآنِ مِثْلُهَا، وَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَوْ لاٰ كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكٰانَ لِزاماً وَ أَجَلٌ مُسَمًّى * فَاصْبِرْ"، يَا مُحَمَّدُ، نَفْسَكَ وَ ذُرِّيَّتَكَ "عَلىٰ مٰا يَقُولُونَ وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَ قَبْلَ غُرُوبِهٰا"».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٨، تأويل الآيات ١:١٩/٣٢٠.)

២. មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន អាល់-អាប់បាស់ رحمه الله បានថ្លែងថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដាវុដ អាល់-ណាយ៉ារបាន

តំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្វាសាន់ មូសា ប៊ីន យ៉ាក់ហ្វារﷺដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៊្វ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១២៨] ពុំមែនជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំសម្រាប់ពួកគេទេឬ ដែលយើងបានកម្ទេចចោលច្រើនកំណើតមនុស្សមកហើយមុនពួកគេ ហើយពួកគេកំពុងតែដើរជាន់គេហដ្ឋានរបស់ពួកគេនោះ ? ពិតណាស់ទាំងនេះជាសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលមានវិចារណញ្ញាណ ។* បុគ្គលទាំងនេះﷺគឺអ៊ីម៉ាំﷺដែលជារាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺ មិនមានអ្វីដូចព្រះអង្គﷺទាំងអស់ទេនៅក្នុងគូរអាន ។ អល់ឡោះហ៊្វមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២០:១២៩] បើពុំមានព្រះរាជបន្ទូល (ក្រឹត្យ) មកពីព្រះម្ចាស់អ្នករួចហើយនិងកាលបរិច្ឆេទដែលបានកំណត់ហើយទេនោះ វា (គឺការកម្ទេចពួកគេចោល) ប្រាកដជាជ្រែកមក[រកពួកគេ] ។ [២០:១៣០] ដូច្នេះចូរអ្នកអត់ធ្មត់ ខ្លួនអ្នកផ្ទាល់ﷺនិងបណ្តាកូនចៅﷺរបស់អ្នកﷺ អ្វីដែលពួកគេនិយាយនោះ ។ ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះម្ចាស់អ្នកមុនថ្ងៃរះនិងមុនពេលថ្ងៃលិច ។"* (تأويل الآيات 1: 320/ 19)

***

3. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْحَسَنِ الْقَطَّانُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا الْقَطَّانُ، عَنْ بَكْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَبِيبٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنُ بُهْلُولٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ الْفَضْلِ، قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَ قَبْلَ غُرُوبِهَا ". فَقَالَ: «فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ أَنْ يَقُولَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ قَبْلَ غُرُوبِهَا عَشْرَ مَرَّاتٍ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ هُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

៣. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៍មានប្រសាសន៍ថា... អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ីន អាល់-ហ្វាដុល់បានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្វ *[២០:១៣០] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះម្ចាស់អ្នកមុនថ្ងៃរះនិងមុនពេលថ្ងៃលិច ។* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "នេះជាការចាំបាច់សម្រាប់មុស្លីមគ្រប់គ្នា ដែលគប្បីថាពេលថ្ងៃរះនិងពេលមុនថ្ងៃលិច គឺ៖ "ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ៊្វ ព្រះដែលពុំមានដៃគូ ។ ព្រះអង្គជាម្ចាស់អំណាចគ្រប់គ្រង ព្រះអង្គជាទីសក្ការៈបូជា ។ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់មានជីវិត ព្រះអង្គធ្វើឲ្យស្លាប់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅ មិនទទួលព្រះទិវង្គតទេ ។ ព្រះអង្គមានសព្វនុភាពលើសព្វសារពើ" ដប់ដង ។"

قَالَ: فَقُلْتُ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ يُمِيتُ وَ يُحْيِي؟ فَقَالَ: «يَا هَذَا لاَ شَكَّ فِي أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ يُمِيتُ وَ يُحْيِي، وَ لَكِنْ قُلْ كَمَا أَقُولُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٩، الخصال: ٤٥٢/٥٨).

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ៊្វ ព្រះដែលពុំមានដៃគូ ។ ព្រះអង្គជាម្ចាស់អំណាចគ្រប់គ្រង ព្រះអង្គជាទីសក្ការៈបូជា ។ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់មានជីវិត ។ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់រស់ឡើងវិញបាន ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "រឿងនេះមិនមានអ្វីគួរឲ្យសង្ស័យទេ អល់ឡោះហ៊្វធ្វើឲ្យមានជីវិតហើយធ្វើឲ្យស្លាប់ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យស្លាប់ហើយធ្វើឲ្យរស់ឡើងវិញ ។ តែចូរលោកថាដូចខ្ញុំﷺថាបានហើយ ។" (الخصال: 452/ 58)

***

4. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "أَ فَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ"، يَقُولُ: «يُبَيِّنْ لَهُمْ».

៤. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមមានប្រសាសន៍តមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ារ្ជូដ្ជ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ ត ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[២០:១២៨] ពុំមែនជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំសម្រាប់ពួកគេទេ ឬ* ថាអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ធ្វើឲ្យលេចច្បាស់ឡើងសម្រាប់ពួកគេ ។"

وَ قَوْلِهِ: لَكَانَ "لِزَاماً"، قَالَ: «اللِّزَامُ الْهَلَاكُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٩، تفسير القمّيّ ٢:٦٧.)

ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[២០:១២៩] វាប្រាកដជាជ្រែកមក* គឺត្រូវកម្ទេចចោលជាចាំបាច់ ។"
(تفسير القمي 2: 67)

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾

១៣២. ចូរអ្នកបង្គាប់គ្រួសារអ្នកឲ្យធ្វើនមស្តារ[បូជាអល់ឡោះ]ហ៊ា ហើយចូរខ្លួនអ្នកធ្វើនមស្តារឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន ។ យើងមិនសូមគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតពីអ្នកទេ យើងវិញទេដែលជាអ្នកប្រទានគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតដល់អ្នក ។ អវសាន[ប្រសើរ]ស្ថិតនៅលើការមានសទ្ធាសប់ចិត្ត[ជ្រះថ្លាចំពោះអល់ឡោះ]ហ៊ា ។

وَقَالُوا۟ لَوْلَا يَأْتِينَا بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾

១៣៣. ពួកគេ (ពួកបដិសេធសទ្ធា ។ ល ។) ថា៖ "ហេតុអ្វីគេ (ព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះ) មិននាំសញ្ញាមួយ (អព្ភូតហេតុ) ពីព្រះម្ចាស់គេមកឲ្យយើង ?" តើភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់របស់អ្វីដែលមាននៅក្នុងបណ្ណាគម្ពីរមុនៗនោះមិនបានមកដល់ពួកគេហើយទេ ?

وَلَوْ أَنَّآ أَهْلَكْنَٰهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِۦ لَقَالُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾

១៣៤. បើយើងបានកម្ទេចពួកគេដោយទណ្ឌកម្មមួយមុននេះ (គឺមុនបើកឲ្យដឹងគ្ពីរអាន) ពួកគេអាចនឹងថា៖ "ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ៊ីយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គមិនបញ្ជូនសាស្តាម្នាក់មកឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ? អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងបានតាមបណ្ណាសញ្ញារបស់ព្រះអង្គ មុនអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរងសេចក្ដីអាម៉ាស់និងបាក់មុខ ។"

قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا۟ ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِىِّ وَمَنِ ٱهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

១៣៥. ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "រាល់គ្នារង់ចាំ ។ ដូច្នេះចូរអស់លោករង់ចាំចុះ អស់លោកនឹងបានដឹងថាអ្នកណាខ្លះជាជនតាមមាគ៌ាទៀងត្រង់ អ្នកណាខ្លះជាជនដឹកនាំខ្លួនបានយ៉ាងល្អ ។"

***

លោក ហ្ជ៊ីហ្ជ ស្ន កាណានី បានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានឮអ៊ីមុាំ អាប៊ូ អ្ហាប ឌ្ឍ ឡោះ ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام ថ្លែងអំពីអាយ៉ាស ០ នេះថា៖ "មាគ៌ាទៀងត្រង់គឺអាមីរុល-មុ អ ម៉ីនីន صلوات الله عليه والسلام ឯបណ្ណាអ្នកដែលតាមព្រះអង្គគឺបណ្ណាអ្នកដែលដឹកនាំខ្លួនបានយ៉ាងល្អ ។" (តាហ្ស ស៊ីរ ស ស ស ស ១ ទំព័រ ២ ២ ២)

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣២-១៣៥

1. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ شَاذَوَيْهِ الْمُؤَدِّبُ، وَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَسْرُورٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا)، قَالاَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ الْحِمْيَرِيُّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الرَّيَّانِ بْنِ الصَّلْتِ، قَالَ: حَضَرَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مَجْلِسَ الْمَأْمُونِ بِمَرْوَ، وَ قَدِ اجْتَمَعَ فِي مَجْلِسِهِ جَمَاعَةٌ مِنْ عُلَمَاءِ أَهْلِ الْعِرَاقِ وَ خُرَاسَانَ- وَ سَاقَ الْحَدِيثَ إِلَى أَنْ قَالَ- فَقَالَ الْمَأْمُونُ: هَلْ فَضَّلَ اللَّهُ الْعِتْرَةَ عَلَى سَائِرِ النَّاسِ؟ فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَضَّلَ الْعِتْرَةَ عَلَى سَائِرِ النَّاسِ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ».

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ... អាល់-រីយ៉ាន ប៊ិន អាល់-ស្ហ្ល ត៍បានតំណាលថា អ៊ីមុាំអាល់-រីដ្ធ៊ីصلوات الله عليه والسلام បាននៅក្នុងអង្គប្រជុំរបស់អាល់-ម៉ាក ុ៍ម៉ូននៅស្រុកម៉ារ ូ ។ នៅក្នុងអង្គប្រជុំនេះមានអ្នកប្រាជ្ញតំណាងប្រទេសអ៊ីរ៉ាក ុ៍និងតំបន់ឃ្ហ ូ៉ារ៉ាសាន ។ ហ្ហ ូ៉ាឌ ី្ធ ស្ហ ូ៉ាបានឲ្យដឹងថា អាល់-ម៉ាក ុ៍ម ូនបានថ ៃ៖ "អល់ឡ ុ៍ះ ហ ូ៉ាﷻ ស្រ ឡ ាញ ់ព ្រ ះ រ ាជ ង ្ស ១ ជ ាង ម ន ុ ស ្ស ១ ទ ៀ ត ឬ ?" អ ា ប ូ អ ាល ់-ហ ្ហ ា ស ាន ់صلوات الله عليه والسلام ម ាន ១ ចន ៖ ថ ៃ ៖ "អ ល ់ ឡ ុ ៍ ះ ហ ូ ៉ ា ﷻ ទ ្រ ង ់ ស ព ្ព ១ ព ្រ ះ ហ ា ប ្ប ទ ័ យ ព ្រ ះ ร ាជ ង ្ស ១ عليهم السلام ជ ាង ម ន ុ ស ្ស ១ ទ ៀ ត ន ៅ ក ្ន ុ ង ព ្រ ះ ร ាជ ค ម ្ព ី ร ផ ្ដ ាច ់ ព ្រ ័ ត ្រ ១ ប ស ់ ព ្រ ះ អ ង ្ค ﷻ ។"

فَقَالَ لَهُ الْمَأْمُونُ: وَ أَيْنَ ذَلِكَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ؟ فَقَالَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فِي قَوْلِهِ تَعَالَى "إِنَّ اللهَ اصْطَفىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرٰاهِيمَ وَ آلَ عِمْرٰانَ عَلَى الْعٰالَمِينَ * ذُرِّيَّةً بَعْضُهٰا مِنْ بَعْضٍ وَ اللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ"، وَ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ: "أَمْ يَحْسُدُونَ النّٰاسَ عَلىٰ مٰا آتٰاهُمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنٰا آلَ إِبْرٰاهِيمَ الْكِتٰابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ آتَيْنٰاهُمْ مُلْكاً عَظِيماً"

អាល់-ម៉ាក ុ៍ម ូនទ ូ ១ ព ្រ ះ អ ង ្ค ﷺ ថ ៃ ៖ "តើ ម ាន ន ៅ ត ្រ ង ់ ណ ា ក ្ន ុ ង ព ្រ ះ ค ម ្ព ី ร ន ោ ះ ?" អ ាល ់-ร ី ដ ្ធ ៉ ី صلوات الله عليه والسلام ម ាន ១ ចន ៖ ថ ៃ ៖ "ន ៅ ក ្ន ុ ង ព ្រ ះ ប ន ្ធ ូ ล អ ល ់ ឡ ុ ៍ ះ ហ ូ ៉ ា تعالى *[៣:៣៣] ពិ ត ណ ា ស ់ អ ល ់ ឡ ុ ៍ ះ ហ ូ ៉ ា ប ាន ជ ្រ ើ ស រ ើ ស អ ា ដ ្ដ ាំ ន ុ ះ ហ ូ ៉ ា ប ណ ្ដ ា ក ូ ន ១ ៗ ប ស ់ អ ុ ិ ป ร ូ ห ្ម ុ ิ ม ន ิ ป ณ ฑ ก ู ห ล ว ง ป ร ะ ส ง ค ์ ข อ ง อ ิ บ ร า ฮ ี ม ล ว ง ป ร ะ ช า ช น ท ั ้ ง ห ล า ย ។ [៣:៣៤] [ដ ែ ล ม ាន ច ្រ ើ ន]ត ំ ណ ព ូ ជ ต ១ គ ្ន ា រ ៀ ង ម ក [ដ ែ ล ป ร ะ ก ป ด ว ย ค ุ ณ ส ม บ ั ต ิ ต ล อ ด ไ ป]* ។ អ ล ់ ឡ ុ ៍ ះ ហ ូ ៉ ា ទ ្រ ង ់ ส ว น า ก า ร ព ្រ ះ អ ង ្ค ท ร ง ญ า ณ ส ร ว ม ห ม ด ។ អ ល ់ ឡ ុ ៍ ះ ហ ូ ៉ ា ﷻ ม ាន ព ្រ ះ ប ន ្ធ ូ ล ថ ៃ ៖ *[៤:៥៤] ឬ ព ួ ก ค ว ร ช ั ง ห ว ั ง ค ว า ม ส ว ย ง า ม ข อ ง ม น ุ ษ ย ์ ด ้ ว ย ส ิ ่ ง ห น ึ ่ ง ส ิ ่ ง ใ ด ท ี ่ อ ล ล ะ ห ์ ป ร ะ ท า น ให ้ ก ั บ ม น ุ ษ ย ์ ท ั ้ ง ห ล า ย ใ น น า ม ข อ ง พ ร ะ อ ง ค ์ ท ่ า น ? ก า ร ต ิ ด ต า ม ค ว า ม จ ร ิ ง เ ร า ได ้ ม อ บ ค ั ม ภ ี ร ์ แ ล ะ ป ั ญ ญ า ให ้ ก ั บ ว ง ศ ์ อ ิ บ ร า ฮ ี ม ล ว ง ป ร ะ ช า ช น ท ั ้ ง ห ล า ย ห ร ื อ ม ิ ?* ។

ثُمَّ رَدَّ الْمُخَاطَبَةَ فِي أَثَرِ هَذَا إِلَى سَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ، فَقَالَ": يٰا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ" يَعْنِي الَّذِينَ يرثهم [أَوْرَثَهُمْ] الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ حُسِدَوا عَلَيْهَا، فَقَوْلُهُ تَعَالَى: "أَمْ يَحْسُدُونَ النّٰاسَ عَلىٰ مٰا آتٰاهُمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنٰا آلَ إِبْرٰاهِيمَ الْكِتٰابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ آتَيْنٰاهُمْ مُلْكاً عَظِيماً"، يَعْنِي الطَّاعَةَ لِلْمُصْطَفَيْنَ الطَّاهِرِينَ، فَالْمُلْكُ هَاهُنَا هُوَ الطَّاعَةُ لَهُمْ».

[៤:៥៩] ប ណ ្ដ ា អ ្ន ក ม ี ส ว ั ส ด ิ ์ อ ย ่ า ง ห ล ว ง ห ล ม ป ร ะ ช ว ด ต า ม ค ำ ส ั ่ ง ข อ ง อ ล ล ะ ห ์ ป ร ะ ช ว ด ต า ม ค ำ ส อ น ข อ ง อ ล ล ะ ห ์ ป ร ะ ช ว ด ต า ม ค ำ ส ั ่ ง ข อ ง อ ล ล ะ ห ์ ใ น ห ม ู ่ ข อ ง พ ว ก ท ่ า น (ค ื อ ผ ู ้ ท ี ่ ม ี อ ำ น า จ ต า ม ค ำ ส ั ่ ง ข อ ง อ ล ล ะ ห ์) ។ ม ាន ន ័ យ ថ ា ប ុ គ ្គ ល ដ ែ ล ប ាន ទ ទ ួ ล ព ្រ ះ ค ม ្ព ី ร ន ិ ง ป ร ะ ช า ช ว ด ว า ม ร ู ้ ม า ก ม ว ย ม ห า ศ า ล ។ ហ ើ យ ព ួ ก គ េ ច ្រ ណ ែ ន ป ุ ค ค ล ท ั ้ ง น ี ้ ด ู ด ี ด ี ด ั ง น ี ้ អ ล ់ ឡ ុ ៍ ះ ហ ូ ៉ ា تعالى ม ាន ព ្រ ះ ป ร ะ ส ง ค ์ ว ่ า *[៤:៥៤] ឬ ព ួ ก ค ว ร ช ั ง ห ว ั ง ค ว า ม ส ว ย ง า ม ข อ ง ม น ุ ษ ย ์ ด ้ ว ย ส ิ ่ ง ห น ึ ่ ง ส ิ ่ ง ใ ด ท ี ่ อ ล ล ะ ห ์ ป ร ะ ท า น ให ้ ก ั บ ม น ุ ษ ย ์ ท ั ้ ง ห ล า ย ใ น น า ม ข อ ง พ ร ะ อ ง ค ์ ท ่ า น ? ก า ร ต ิ ด ต า ม ค ว า ม จ ร ิ ง เ ร า ได ้ ม อ บ ค ั ม ภ ี ร ์ แ ล ะ ป ั ญ ญ า ให ้ ก ั บ ว ง ศ ์ อ ิ บ ร า ฮ ี ม ล ว ง ป ร ะ ช า ช น ท ั ้ ง ห ล า ย ห ร ื อ ม ิ ? ก า ร ต ิ ด ต า ม ค ว า ม จ ร ิ ง เ ร า ได ้ ม อ บ ค ั ม ภ ี ร ์ แ ล ะ ป ั ญ ญ า ให ้ ก ั บ ว ง ศ ์ อ ิ บ ร า ฮ ี ม ล ว ง ป ร ะ ช า ช น ท ั ้ ง ห ล า ย ห ร ื อ ม ิ ? ห ร ื อ ม ิ ?*

ណាចក្រដ៏ធំធេងឲ្យពួកគេ ។ មានន័យថាបុគ្គលដែលត្រូវជ្រើសរើស បុគ្គលដែលត្រូវជម្រះ បន្សុទ្ធ ។ "រាជាណាចក្រ" ត្រង់នេះសំដៅទៅលើការស្ដាប់បង្គាប់បុគ្គលទាំងនេះ ។

قَالَتِ الْعُلَمَاءُ: فَأَخْبِرْنَا: هَلْ فَسَّرَ اللَّهُ تَعَالَى الِاصْطِفَاءَ فِي الْكِتَابِ؟ فَقَالَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فَسَّرَ الِاصْطِفَاءَ فِي الظَّاهِرِ سِوَى الْبَاطِنِ فِي اثْنَيْ عَشَرَ مَوْطِناً وَ مَوْضِعاً- وَ سَاقَ الْحَدِيثَ بِذِكْرِ الْمَوَاضِعِ إِلَى أَنْ قَالَ- وَ أَمَّا الثَّانِيَةَ عَشَرَ، فَقَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ أْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلاٰةِ وَ اصْطَبِرْ عَلَيْهٰا" فَخَصَّصَنَا اللَّهُ تَعَالَى بِهَذِهِ الْخُصُوصِيَّةِ، إِذْ أَمَرَنَا مَعَ الْأُمَّةِ بِإِقَامَةِ الصَّلاَةِ ثُمَّ خَصَّصَنَا مِنْ دُونِ الْأُمَّةِ،

ពួកអ្នកប្រាជ្ញបានទូលថា៖ "សូមប្រាប់យើង តើអល់ឡោះហ្ដ៑ាលីតាអធិប្បាយអំពីការជ្រើសរើសនៅក្នុងព្រះគម្ពីរទេ ?" អាល់-រីដ៑ាមានវចន:ថា៖ "ការជ្រើសរើសនេះត្រូវអធិប្បាយតាមអត្ថន័យក្រៅ មិនអធិប្បាយតាមអត្ថន័យក្នុងទេ ។ ប្រធានបទនិងកន្លែងដែលចែងអំពីការជ្រើសរើសនេះមានដប់ពីរ ។" ហ្ហាឌ៑ីសបានថ្លែងអំពីកន្លែងទាំងនោះលុះដល់ត្រង់ចំណុចព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ "កន្លែងទីដប់ពីរនោះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ា *[២០:១៣២] ចូរអ្នកបង្គាប់គ្រួសារអ្នកឲ្យធ្វើនមស្ការ ហើយចូរខ្លួនអ្នកធ្វើនមស្ការឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន ។* ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ដ៑ាចាត់តាំងយើងជាពិសេស ពេលព្រះអង្គបញ្ជាយើងជាមួយសហគមន៍ឲ្យធ្វើនមស្ការនោះ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គចាត់តាំងយើងដាច់ឡែកពីសហគមន៍ ។

فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَجِيءُ إِلَى بَابِ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا)، بَعْدَ نُزُولِ هَذِهِ الْآيَةِ تِسْعَةَ أَشْهُرٍ، كُلَّ يَوْمٍ عِنْدَ حُضُورِ كُلِّ صَلاَةٍ، خَمْسَ مَرَّاتٍ، فَيَقُولُ: اَلصَّلاَةَ رَحِمَكُمُ اللَّهُ، وَ مَا أَكْرَمَ اللَّهُ أَحَداً مِنْ ذَرَارِيِّ الْأَنْبِيَاءِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) بِمِثْلِ هَذِهِ الْكَرَامَةِ الَّتِي أَكْرَمَنَا بِهَا وَ خَصَّصَنَا مِنْ دُونِ جَمِيعِ أَهْلِ بَيْتِهِمْ».

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ដ៑ាតែងតែមកឯផ្ទះអ៊ីលីនិងហ្ហាទ៑ីម៉ាស៊ូ៉ាអស់រយ:ពេលប្រាំបួនខែ ក្រោយពីគេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស៊ូ៉ានេះ រៀងរាល់ថ្ងៃ រៀងរាល់ពេលស្ជ៑ឡាត់ទាំងប្រាំ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ដ៑ាមានព្រះវចន:ថា៖ "ស្ជ៑ឡាត់! សូមអល់ឡោះហ្ដ៑ាអាណិតអាសូរអ្នកទាំងអស់ !" អល់ឡោះហ្ដ៑ាមិនបានលើកតម្លើងអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមកូនចៅរបស់ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយដូចនេះឡើយ គឺលើកតម្លើងដោយកិត្ដិយសដែលគេបានផ្ដល់ឲ្យយើងនេះ ហើយគេបានចាត់តាំងយើងឡើងដាច់ឡែកពីព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះសាស្ដាទាំងអស់ ។"

فَقَالَ الْمَأْمُونُ وَ الْعُلَمَاءُ: جَزَاكُمُ اللَّهُ- أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ- عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ خَيْراً، فَمَا نَجِدُ الشَّرْحَ وَ الْبَيَانَ فِيمَا اشْتَبَهَ عَلَيْنَا إِلاَّ عِنْدَكُمْ.**(البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٩، عيون أخبار الرضا (عليه السلام) ١/٢٢٨:١.)

អាល់-ម៉ាកុ៉ម៉ូននិងពួកអ្នកប្រាជ្ញបានទូលថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្ដ៑ាតបស្នងព្រះអង្គយ៉ាងត្រឹមត្រូវ - ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះសាស្ដារបស់ព្រះសាស្ដារបស់អស់លោក - ក្នុងសហគមន៍នេះ ព្រោះយើងមិនឃើញមានសេចក្ដីអធិប្បាយនិងសេចក្ដីបំភ្លឺអំពីរឿងដែលធ្វើឲ្យយើងច្របូកច្របល់នេះទេ ក្រៅពី[ឃើញមាន]នៅឯព្រះអង្គទាំងឡាយ ។" (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 1: 228/ 1)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَلاَّمٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عِيسَى

بْنِ مَصْقَلَةَ الْقُمِّيِّ، عَنْ زُرَارَةَ بْنِ أَعْيَنَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ أْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلاَةِ وَ اصْطَبِرْ عَلَيْهَا".

២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់ អ៊ុប់បាស់ បានតំណាលតពី អ៊ុប់ឌុល អ៊ុស្ស៊ីស ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីយ៉ា ដែលបានតំណាលតពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលរ៉ះហ្ម៉ាន ប៊ិន សាឡាម ដែលបានតំណាលតពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៌ ប៊ិន អ៊ីសា ប៊ិន ម៉ាស្ស៊ូក៊ីឡាតុ អាល់-គ្ពីម ដែលបានតំណាលតពី ស្ស៊ូរ៉ារ៉ះតុ ប៊ិន អ៊ែន ដែលបានតំណាលតពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ អាល់-បាកៃ៖ សោ ដែលមានវចន:តពី អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ សោ ព្រះបិតា សោ ព្រះអង្គ សោ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ *[២០:១៣២] ចូរអ្នកបង្គាប់គ្រួសារអ្នកឲ្យធ្វើនមស្ការ ហើយចូរខ្លួនអ្នកធ្វើនមស្ការឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន ។*

قَالَ: «نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَأْتِي بَابَ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ) كُلَّ سَحَرٍ، فَيَقُولُ:اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، الصَّلاَةَ يَرْحَمُكُمُ اللَّهُ "إِنَّمَا يُرِيدُ اللهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً"».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٩٠، تأويل الآيات ١:٢٢/٣٢٢، شواهد التنزل ١:٥٢٦/٣٨١.)

ព្រះអង្គ សោ មានវចន:ថា៖ "អាយ៉ាស៊ូនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើអ៊ុលី សោ ហ្ហាទ្ធីម៉ាស៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ សោ និងអាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ សោ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ដ៌ ﷺ ធ្លាប់តែមកឯផ្ទះហ្ហាទ្ធីម៉ាស៊ូ ﷺ រាល់ពេលមុនថ្ងៃរះ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "សូមសេចក្ដីសុខកើតមានដល់ពួកអ្នក ﷺ ឱពាជកុលដ្ឋាន អ៊ីយ ﷺ ព្រមទាំងព្រះមេត្ដាធម៌និងព្រះពរសិរីសួស្ដីរបស់អល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ ។ ម្នាលអ្នកបំពេញនមស្ការអ ﷺ សូមអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ ប្រោសមេត្ដាពួកអ្នក ﷺ *[៣៣:៣៣] សមាជិកនៃគេហដ្ឋាន[របស់សាស្ដា]អ ﷺ អល់ឡោះហ្ដ៌គ្រាន់តែប្រាថ្នាឲ្យពួកអ្នកចាកផុតពីមន្ទិល ហើយព្រះអង្គប្រាថ្នាសំអាតពួកអ្នកឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះស្អាតតែប៉ុណ្ណោះទេ ។"* (تأويل الآيات 1: 322)

***

3. ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِئَابٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَحْنُ- وَ اللَّهِ-سَبِيلُ اللَّهِ الَّذِي أَمَرَ اللَّهُ بِاتِّبَاعِهِ، وَ نَحْنُ- وَ اللَّهِ- اَلصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، وَ نَحْنُ- وَ اللَّهِ- الَّذِينَ أَمَرَ اللَّهُ الْعِبَادَ بِطَاعَتِهِمْ، فَمَنْ شَاءَ فَلْيَأْخُذْ مِنْ هُنَا، وَ مَنْ شَاءَ فَلْيَأْخُذْ مِنْ هُنَاكَ، وَ لاَ تَجِدُونَ وَ اللَّهِ عَنَّا مَحِيصاً».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٩١، تفسير القمّيّ ٢:٦٦.)

៣. អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថ្លែងថា... អ៊ុលី ប៊ិន រ៉អ៊ីបបានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ដ៌ សោ មានវចន:ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ យើង ﷺ ជាព្រះមាគ៌ារបស់អល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ ដែលអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ បានបញ្ជាឲ្យតាមនោះ ។ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ យើង ﷺ ជាព្រះមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ យើង ﷺ ជាអស់បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ បញ្ជាឲ្យបារទាំងឡាយស្ដាប់បង្គាប់ ។ ដូច្នេះអ្នកណាចង់បាន[មគ្គទេសក៏ដឹកនាំ] អ្នកនោះអាចយកវាបានពីទីនេះ ។ អ្នកណាចង់បាន[សេចក្ដីអាក្រក់] អ្នកនោះអាចយកវាបានពីទីនោះ ។ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ដ៌ ﷻ អស់លោកគេចមិនរួចពីយើង ﷺ ទេ ។" (تفسير القمّي 2: 66)

***

4. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَاشِدٍ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدٍ الثَّقَفِيِّ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ يَعْقُوبَ، عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: سُئِلَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ الْبَاقِرُ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَ مَنِ اهْتَدىٰ"، قَالَ: «اهْتَدَى إِلَى وَلاَيَتِنَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٩١، تأويل الآيات ١:٢٤/٣٢٣.)

៤. មូហុាំម៉ាដ់ ប៊ិន អាល់-អុាប់បាស់មានប្រសាសន៍ថា យ៉ាបៀរបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ មូហុាំម៉ាដ់ ប៊ិន អុាលី អាល់-បាគៀរ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ عز وجل *[២០:១៣៥] អស់លោកនឹងបានដឹងថាអ្នកណាខ្លះជាជនតាមមាគ៌ាទៀងត្រង់ អ្នកណាខ្លះជាជនដឹកនាំខ្លួនបានយ៉ាងល្អ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ដឹកនាំខ្លួនទៅរកវីឡាយ៉ាស្ទ់យើង عليهم السلام ។" (تأويل الآيات 1: 323/ 24)

***

5. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «سَأَلْتُ أَبِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَ مَنِ اهْتَدىٰ" قَالَ: "اَلصِّرَاطُ السَّوِيُّ" هُوَ الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ الْمَهْدِيُّ: مَنِ اهْتَدَى إِلَى طَاعَتِهِ، وَ مِثْلُهَا فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تٰابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صٰالِحاً ثُمَّ اهْتَدىٰ"- قَالَ- إِلَى وَلاَيَتِنَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٧٩٢، تأويل الآيات ١:٢٦/٣٢٣.)

៥. [...] អ៊ីសា ប៊ិន ដាវុដ អាល់-ណាយ៉ារបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហុាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំ មូសា អាល់-កាស៊្ទីម صلوات الله عليه والسلام) ដែលមានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំបានសួរព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្មួយ *[២០:១៣៥] អស់លោកនឹងបានដឹងថាអ្នកណាខ្លះជាជនតាមមាគ៌ាទៀងត្រង់ អ្នកណាខ្លះជាជនដឹកនាំខ្លួនបានយ៉ាងល្អ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"មាគ៌ាទៀងត្រង់* គឺអាល់-ក្អ៊ីម صلوات الله عليه والسلام ។ *ដឹកនាំខ្លួនបានយ៉ាងល្អ* សំដៅទៅលើបុគ្គលដែលគោរពតាមអាល់-ក្អ៊ីម صلوات الله عليه والسلام ។ ឧទាហរណ៍គឺអាយ៉ាស្ទ់មួយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៊្ عز وجل គឺ៖ *"[២០:៨២] ពិតណាស់ អញអភ័យទោសឲ្យអ្នកណាដែលស្មារលាលែងធ្វើកំហុស មានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ហើយអនុចរតាមមគ្គទេសក៍ដឹកនាំត្រឹមត្រូវ"* គឺទៅរកវីឡាយ៉ាស្ទ់របស់យើង عليهم السلام ។" (تأويل الآيات 26/323:1)

***

6. حَدَّثَنَا اَلْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو اَلْفَضْلِ اَلْمَدَائِنِيِّ عَنْ أَبِي مَرْيَمَ اَلْأَنْصَارِيِّ عَنْ مِنْهَالِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ رَزِينِ بْنِ حُبَيْشٍ قَالَ سَمِعْتُ عَلِيّاً عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ يَقُولُ: إِنَّ اَلْعَبْدَ إِذَا دَخَلَ حُفْرَتَهُ أَتَاهُ مَلَكَانِ اِسْمُهُمَا مُنْكَرٌ وَ نَكِيرٌ فَأَوَّلُ مَنْ يَسْأَلاَنِهِ عَنْ رَبِّهِ ثُمَّ عَنْ نَبِيِّهِ ثُمَّ عَنْ وَلِيِّهِ فَإِنْ أَجَابَ نَجَا وَ إِنْ عَجَزَ عَذَّبَاهُ

៦. រាយការណ៍ដោយអាល់-ហ៊ូសៃន៍ ប៊ិន មូហុាំម៉ាដ់ [...] តមកពីរ៉ាស៊ីន ប៊ិន ហ៊ូបៃស្ញ៍ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអុាលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពេលបាវចូលក្នុងផ្នូរ ទេវតាពីរអង្គ عليهم السلام ឈ្មោះ *មុនការ* និង *ណាកៀរ* នឹងមកជួបបាវនោះ ។ ដំបូង ទេវតាទាំងពីរនេះនឹងសួរបាវនោះអំពីម្ចាស់ عز وجل របស់បាវនោះ បន្ទាប់មកសួរអំពីព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់បាវនោះ បន្ទាប់មកទៀតសួរអំពីបណ្តាវ៉ាលី عليهم السلام (ព្រះអាណាព្យាបាល عليهم السلام) របស់បាវនោះ ។ បើបាវនោះឆ្លើយត្រូវ បាវនោះបានដល់សុខុមាលភាព បើបាវនោះមិនអាចធ្វើបែបនេះបានទេ បាវនោះនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោស ។"

فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ [مَا] لِمَنْ عَرَفَ رَبَّهُ وَ نَبِيَّهُ وَ لَمْ يَعْرِفْ وَلِيَّهُ فَقَالَ مُذَبْذَبٌ « لاٰ إِلىٰ هٰؤُلاٰءِ وَ لاٰ إِلىٰ هٰؤُلاٰءِ وَ مَنْ يُضْلِلِ اَللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ

سَبِيلاً » ذَلِكَ لاَ سَبِيلَ لَهُ

បុរសម្នាក់បានទូលព្រះអង្គﷺថាៈ "បុគ្គលដែលស្គាល់ម្ចាស់ﷻខ្លួន ស្គាល់ព្រះសាស្តាﷺខ្លួន តែមិនស្គាល់វ៉ាលីﷺខ្លួនទេ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថាៈ "មិនមែនជនទាំងនោះទេ មិនមែនជនទាំងនោះទេ ។ បុគ្គលណាដែលអល់ឡោះហ៊្វﷻធ្វើឲ្យវង្វេង មិនអាចរកផ្លូវឲ្យបុគ្គលនោះបានទេ មិនមានផ្លូវសម្រាប់បុគ្គលនោះទេ ។

وَ قَدْ قِيلَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مَنِ اَلْوَلِيُّ يَا نَبِيَّ اَللَّهِ قَالَ وَلِيُّكُمْ فِي هَذَا اَلزَّمَانِ عَلِيٌّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ وَ مِنْ بَعْدِهِ وَصِيُّهُ وَ لِكُلِّ زَمَانٍ عَالِمٌ يَحْتَجُّ اَللَّهُ بِهِ لِئَلاَّ يَكُونَ كَمَا قَالَ اَلضُّلاَّلُ قَبْلَهُمْ حِينَ فَارَقَتْهُمْ أَنْبِيَاؤُهُمْ « رَبَّنٰا لَوْ لاٰ أَرْسَلْتَ إِلَيْنٰا رَسُولاً فَنَتَّبِعَ آيٰاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَ نَخْزىٰ » تَمَامُ ضَلاَلَتِهِمْ جَهَالَتُهُمْ بِالْآيَاتِ وَ هُمُ اَلْأَوْصِيَاءُ

គេបានទូលព្រះសាស្តាﷺថាៈ "ព្រះសាស្តាﷺអើយ ! អ្នកណាជាវ៉ាលី ﷺ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថាៈ "វ៉ាលីﷺរបស់អស់លោកក្នុងសម័យនេះគឺអាលីﷺ អ្នកﷺបន្ទាប់ពីគេﷺជាអ្នកស្នងគេﷺ ។ សម្រាប់សម័យនីមួយៗមានអ្នកﷺចេះដឹងម្នាក់ដែលអល់ឡោះហ៊្វﷻយកជាអំណះអំណាង ដើម្បីនឹងកុំឲ្យពួកគេថាដូចពួកមុនៗបានថារួចមកហើយ កាលពួកគេបានបែកពីព្រះសាស្តាﷺរបស់ខ្លួន គឺថាៈ "ម្ចាស់ﷻអើយ ! សូមព្រះអង្គﷻបញ្ជូនព្រះសាសនៈទូតមួយអង្គមកឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដើម្បីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងបានតាមព្រះសញ្ញាទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គﷻ មុនអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរងសេចក្តីអាម៉ាស់និងខូចកិត្តិយស ។" ពួកគេបានដឹកនាំខ្លួនខុសទាំងស្រុង មិនស្គាល់ព្រះសញ្ញាទាំងឡាយទេ ពេលគេបានតែងតាំងអ្នកស្នងﷺ[ព្រះសាស្តាﷺរបស់ពួកគេ]ឡើង ។

فَأَجَابَهُمُ اَللَّهُ « فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحٰابُ اَلصِّرٰاطِ اَلسَّوِيِّ وَ مَنِ اِهْتَدىٰ » فَإِنَّمَا كَانَ تَرَبُّصُهُمْ أَنْ قَالُوا نَحْنُ فِي سَعَةٍ عَنْ مَعْرِفَةِ اَلْأَوْصِيَاءِ حَتَّى نَعْرِفَ إِمَاماً فَعَرَّفَهُمُ اَللَّهُ بِذَلِكَ وَ اَلْأَوْصِيَاءُ أَصْحَابُ اَلصِّرَاطِ وُقُوفٌ عَلَيْهِ لاَ يَدْخُلُ اَلْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ عَرَفَهُمْ وَ عَرَفُوهُ وَ لاَ يَدْخُلُ اَلنَّارَ إِلاَّ مَنْ أَنْكَرَهُمْ وَ أَنْكَرُوهُ لِأَنَّهُمْ عُرَفَاءُ اَللَّهِ عَرَّفَهُمْ عَلَيْهِمْ عِنْدَ أَخْذِ اَلْمَوَاثِيقِ عَلَيْهِمْ وَ وَصَفَهُمْ فِي كِتَابِهِ فَقَالَ جَلَّ وَ عَزَّ« وَ عَلَى اَلْأَعْرٰافِ رِجٰالٌ يَعْرِفُونَ كُلاًّ بِسِيمٰاهُمْ » (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , جلد١ , صفحه ٤٩٨، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٢ صفحة : ٥٥٠)

អល់ឡោះហ៊្វﷻឆ្លើយតបពួកគេថាៈ *[២០:១៣៥] [...] ដូច្នេះចូរអស់លោករង់ចាំចុះ អស់លោកនឹងបានដឹងថាអ្នកណាខ្លះជាជនតាមមាគ៌ាទៀងត្រង់ អ្នកណាខ្លះជាជនដឹកនាំខ្លួនបានយ៉ាងល្អ ។"* ដូច្នេះពួកគេបានរង់ចាំហើយថាៈ "ពេលនេះយើងចាំរកព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាល់តែយើងស្គាល់អ៊ីម៉ាំﷺ ។" អាស្រ័យហេតុនេះ អល់ឡោះហ៊្វﷻបានឲ្យពួកគេស្គាល់រឿងនោះ ។ ព្រះឧត្តរាធីការីទាំងឡាយﷺ (គឺអ្នកស្នងﷺ) ជាម្ចាស់ស្ពានស្វ៊ីរ៉ត្ត (الصِّرَاطِ) ។ គេនឹងឲ្យពួកគេមកឈប់នៅឯព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាំងនេះ ។ មិនមានអ្នកណាបានចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីបុគ្គលដែលស្គាល់ព្រះឧត្តរាធិការីទាំងនេះﷺ ព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាំងនេះស្គាល់បុគ្គលនោះដែរ ។ មិនមានអ្នកណាបានចូលភ្លើងនរកទេក្រៅពីបុគ្គលដែលបដិសេធព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាំងនេះ ព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាំងនេះបដិសេធបុគ្គលនោះដែរ ។ ព្រោះព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាំងនេះជាអ្នកស្គាល់ (عُرَفَاءُ អ៊ូរ៉ហ្វាអ៊) របស់អល់ឡោះហ៊្វﷻ ។ អល់ឡោះហ៊្វﷻបានធ្វើឲ្យគេស្គាល់ព្រះឧត្តរាធិការីﷺទាំងនេះ កាលដែលបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពួកគេនោះ ហើយព្រះ

អង្គ عز وجل បានចែងរៀបរាប់អំពីព្រះឧត្តរាធិការីទាំងនេះ عليهم السلام នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ عز وجل ថា៖ *[៧:៤៦] នៅលើ អាល់-អាក្ជ៉រ៉ហ្ជ់មានមនុស្សមួយចំនួនដែលមើលស្គាល់គ្នាអាស្រ័យសញ្ញាសម្គាល់របស់ពួកគេ ។"*

(بصائر الدرجات 1: 498) 7:46-49; 3:41

13/11/2016

ពាក្យរាយ

-អាយ៉ាស្ទ់ត្រូវកាត់ចោល [២០:១១១] ។..... ៥១
-អាយ៉ាស្ទ់ត្រូវកាត់ចោល [២០:១១៥] ។..... ៥៥

Revision: 14/01/2018, 28/01/2018, 13/08/2019, 20/08/2019, 09/05/2020, 20/04/2022(6:102-107), 22/06/2022(20:6), 01/07/2022(20:1-3), 21/05/2023(20:40-44), 17/07/2023(20:128-131), 24/08/2023(20:121-122, h2), 04/09/2023(20:132-135, h6), 12/11/2023(20:109-112, h2), 16/01/2024(20:23-35), 21/01/2024, 15/04/2024(20:132-135), 30/05/2024(20:121-122), 03/08/2024(20:121-122)